Είναι μόνο η αρχή

Η επικράτηση των αμερικανοβρετανικών στρατευμάτων στο Ιράκ έγινε ευκαιρία για πανηγυρισμούς απ' την πλευρά του Μπους, του Μπλερ και των άλλων εταίρων του «Συνασπισμού των Προθύμων», όπως ονομάστηκε αυτή η πολεμική συνεργασία. Ηταν τόσο μεγάλο το άγχος των νικητών, ώστε φρόντισαν να σκηνοθετήσουν τους πανηγυρισμούς με πρωτοφανή μεθοδικότητα. Η σκηνή της πτώσης του αγάλματος του Σαντάμ στο κέντρο της Βαγδάτης κατέκλυσε τις τηλεοπτικές οθόνες επί μέρες. Ωστόσο γρήγορα αποκαλύφθηκε ότι το «πλήθος» που πανηγύριζε ήταν κατά κύριο λόγο η προσωπική φρουρά του ευνοούμενου των ΗΠΑ Τσαλαμπί. Ενώ η αμερικάνικη σημαία που σκέπασε το κεφάλι του αγάλματος «έτυχε» να είναι η σημαία που κυμάτιζε στο Πεντάγωνο στις 11 Σεπτέμβρη 2001. Παρά την τέλεια σκηνοθεσία, όμως, υπήρξαν αντιδράσεις ακόμα και από το στημένο πλήθος και έτσι η αμερικάνικη σημαία αντικαταστάθηκε από την ιρακινή. Ηταν μια συμβολική πρόγευση για τα προβλήματα που εγκαινίαζε η αμερικάνικη κατοχή. Στην πραγματικότητα, ο Μπους κέρδισε μια στρατιωτική νίκη, αλλά απέχει πολύ από την επίτευξη των στόχων που έβαλε, στο ίδιο το Ιράκ, στη Μ. Ανατολή και συνολικότερα σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ενα πρώτο «παράδοξο» της αμερικάνικης νίκης είναι η πολιτική επιβεβαίωση όλων όσων υποστήριζαν ότι αυτός ο πόλεμος δεν γίνεται για τα «όπλα μαζικής καταστροφής» του Σαντάμ Χουσεϊν. Πριν τον πόλεμο, υποτίθεται ότι οι επιθεωρητές του ΟΗΕ δεν μπορούσαν να τα εντοπίσουν γιατί δεν ήταν δυνατό να ξεπεράσουν τα εμπόδια που έβαζε το καθεστώς. Τώρα, αυτά τα «εμπόδια» εξαφανίστηκαν, αλλά το περιβόητο οπλοστάσιο παραμένει άφαντο. Ο ίδιος ο επικεφαλής των επιθεωρητών Χανς Μπλιξ, ακόμα και αμερικανοί αξιωματούχοι αρχίζουν να παραδέχονται ότι όλα αυτά ήταν προσχήματα. Ακόμα πιο σημαντικό, όμως, είναι το γεγονός ότι αποδεικνύεται με ραγδαίους ρυθμούς πόσο προσχηματική ήταν η επίκληση της δημοκρατίας. Μέσα σε λίγες βδομάδες από την είσοδο των νικητών στη Βαγδάτη, έχουμε φτάσει στο σημείο να γίνονται διαδηλώσεις επειδή οι δυνάμεις κατοχής χρησιμοποιούν ανθρώπους του παλιού καθεστώτος σε καίριες θέσεις. Αυτό, παραδείγματος χάρη, ήταν το κεντρικό σύνθημα της διαδήλωσης των νοσοκομειακών γιατρών στις 7 Μάη.

Η πιο δραματική ανατροπή των πολιτικών ισχυρισμών της κυβέρνησης Μπους αφορά τους Σιίτες. Ο Σιίτικος πληθυσμός στο νότιο Ιράκ ήταν αυτός που υποτίθεται ότι θα υποδεχόταν τον αμερικάνικο στρατό σαν απελευθερωτές. Στην πραγματικότητα αναδείχτηκε από την πρώτη στιγμή σε εστία αντίστασης, όχι μόνο στο νότο αλλά και στις φτωχογειτονιές της Βαγδάτης, στο «Σαντάμ Σίτι». Την Παρασκευή 18 Απρίλη, οι προσευχές στα τζαμιά μετατράπηκαν σε διαδηλώσεις που εξέπληξαν και με τον όγκο τους- πάνω από 50.000 στη Βαγδάτη- αλλά και με τα συνθήματά τους: «Οχι στην κατοχή», «Οχι συνεργασία με το Ισραήλ». Οι Σιίτες αντιδρούν στις απόπειρες της Ουάσιγκτον και του Λονδίνου να επιβάλουν φιλοδυτικές ηγεσίες σαν εκπροσώπους του Σιίτικου πληθυσμού. Διαδήλωσαν έξω από τη «Σύσκεψη Εκπροσώπων» που οργάνωσε ο απόστρατος στρατηγός Τζέι Γκάρνερ και ξεσκέπασαν αυτή την παρωδία «εκδημοκρατισμού» από το ξεκίνημά της. Επίσης, δεν άφησαν κανένα περιθώριο αμερικάνικης δημαγωγίας για την αποκατάσταση των θρησκευτικών ελευθεριών στο Ιράκ. Η μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή- το προσκύνημα στην Καρμπάλα — που πριν 14 αιώνες έγινε τόπος μαρτυρίου για έναν από τους ιδρυτές του Σιιτικού κλάδου του Ισλάμ- μετατράπηκε σε διαδήλωση κατά της εγκατάστασης των ΗΠΑ στο Ιράκ.

Αυτές οι εικόνες δεν περιορίζονται στο νότο. Πολύ γρήγορα και στο βορρά τα στρατεύματα κατοχής έφτασαν να πυροβολούν εναντίον διαδηλωτών. Αυτό έγινε στη Μοσούλη, αυξάνοντας την πικρία των Κούρδων που είχαν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Είναι μόνο η αρχή
3-6

Ολοι οι δρόμοι για τη Θεσσαλονίκη
7-8

Κοινωνική ανυπακοή και επανάσταση
9-12

Οι ρίζες της ιμπεριαλιστικής βαρβαρότητας
13-17

Δεσμοί αίματος
18-19

Η Αντίσταση
21-24

Ο νέος χάρτης κατοχής
25-27

Υπάρχει ριζοσπαστικό Ισλάμ;
28-31

«Διεθνής νομιμότητα»;
32-39

Το "Σοσιαλισμός από τα Κάτω" είναι το δίμηνο περιοδικό του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος

Υπεύθυνη σύνταξης: Μαρία Στύλλου
Ιδιοκτήτης: Εκδόσεις Εργατική Δημοκρατία
Διακίνηση: Κώστας Πίττας
Κεντρική διάθεση: Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Αναξαγόρα 14Α, Ομόνοια, Τηλ. 210 52 47 584
Για συνδρομές και γράμματα:
Περιοδικό "Σοσιαλισμός από τα Κάτω"
Τ.Θ. 8161 - 100 10 Αθήνα
Εκτύπωση: Γεωργαλάς Α.Ε.

Βαγδάτη 18 Απρίλη

ελπίδες ότι θα έπαιρναν τον έλεγχο της πόλης, αλλά αναγκάστηκαν να αποσύρουν τις δικές τους δυνάμεις κάτω από την πίεση των συμφωνιών ΗΠΑ- Τουρκίας. Το ίδιο έγινε σε μεγαλύτερη έκταση και στη Φελούτζα, μια πόλη που η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι Σουνίτες.

Πέρα από τα προβλήματα δημοκρατίας, αυτό που ενώνει όλα τα φτωχά τμήματα του πληθυσμού στο Ιράκ, όποια κι αν είναι η θρησκεία τους και η καταγωγή τους, είναι η φρίκη της καθημερινής ζωής που έφεραν οι «απελευθερωτές». Αμέτρητες οικογένειες θρηνούν θύματα από τα χτυπήματα κατά των αμάχων, όταν οι πύραυλοι και οι βόμβες προσπαθούσαν να κάμψουν την αντίσταση και να κερδίσουν την προέλαση προς τη Βαγδάτη. Αυτός ο απολογισμός δεν έχει τελειώσει ακόμα, γιατί- όπως αναγκάστηκαν να ομολογήσουν ανοιχτά- και ο βρετανικός και ο αμερικάνικος στρατός χρησιμοποίησαν βόμβες διασποράς. Ολόκληρες περιοχές παραμένουν παγίδες θανάτου σπαρμένες με χιλιάδες βλήματα που σκόρπισαν αυτές οι βόμβες, ουσιαστικά σαν ναρκοπέδια.

Δίπλα στους ακρωτηριασμένους και τους νεκρούς από τις βόμβες έρχονται να προστεθούν τα θύματα από τις αρρώστιες που τείνουν να γίνουν επιδημία χολέρας. Η πολεμική επιχείρηση του Ράμσφελντ και των στρατηγών του έβαλε συνειδητά στο στόχαστρο τα δίκτυα ηλεκτρισμού και ύδρευσης. Η καταστροφή τους ήταν αναπόσπαστο τμήμα της πολιορκίας πόλεων όπως η Βασόρα και η Νασιρίγια. Η έλλειψη νερού ανάγκασε τους κατοίκους σε πολλές περιπτώσεις να τρυπήσουν υπόγειους αγωγούς. Η έλλειψη ηλεκτρισμού αχρήστευσε τις αντλίες και παρέλυσε τα δίκτυα αποχέτευσης. Το αποτέλεσμα είναι η μόλυνση σε τεράστια έκταση. Τα κρούσματα ασθενειών που οφείλονται στη μόλυνση του νερού έχουν απογειωθεί, ενώ τα νοσοκομεία βρίσκονται τώρα σε χειρότερη κατάσταση ακόμα και σε σύγκριση με την εποχή του εμπάργκο. Οι υποσχέσεις για «άρση του εμπάργκο» αφορούν το πετρέλαιο, όπως θα δούμε παρακάτω. Για την ώρα οι «απελευθερωτές» υπόσχονται ανθρωπιστική βοήθεια 11,9 εκατομμύρια δολάρια την ημέρα, ελάχιστα πάνω από τα 11,7 εκατομμύρια που έδινε το πρόγραμμα του ΟΗΕ «Πετρέλαιο για τρόφιμα» τον καιρό του εμπάργκο. Το Ιράκ εξαιτίας του εμπάργκο ποτέ δεν κατάφερε να επουλώσει τις πληγές από τον πόλεμο του 1991. Με αυτούς τους ρυθμούς, η προοπτική είναι ότι τα νέα μεγαλύτερα τραύματα του σημερινού πολέμου θα αιμορραγούν για πολύ καιρό.

Αυτές οι δραματικές εικόνες διαψεύδουν τις απόπειρες της αμερικάνικης διπλωματίας να χρεώσει τις αντιδράσεις του πληθυσμού του Ιράκ σε «ξένους δάκτυλους». Αρχικά ο Ράμσφελντ εξαπέλυσε απειλές κατά της Συρίας στη διάρκεια του πολέμου γιατί υποτίθεται ότι προμήθευε τον ιρακινό στρατό με «ευαίσθητο υλικό». Στη συνέχεια, το Ιράν και η Συρία βρέθηκαν στο στόχαστρο γιατί έχουν δεσμούς με τους Σιίτες του Ιράκ. Αυτοί οι δεσμοί είναι πραγματικοί. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι τα καθεστώτα της Δαμασκού και της Τεχεράνης έχουν τη δύναμη να ελέγχουν τον κόσμο στο Ιράκ. Η αλήθεια είναι ότι το μίσος για τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό είναι συνδετικός κρίκος για τους λαούς όλης της περιοχής. Το καθεστώς της Τεχεράνης είχε χρησιμοποιήσει ιστορικά τη σύγκρουση με τις ΗΠΑ για να νομιμοποιήσει την εξουσία του. Το καθεστώς της Δαμασκού επίσης αναγκάστηκε να εμφανιστεί σαν προστάτης των Σιιτών του Λιβάνου στη σύγκρουσή τους με την ισραηλινή κατοχή, για λόγους που έχουν να κάνουν με τη λαϊκή οργή κατά του Ισραήλ. Οι πληθυσμοί «υποκινούν» τις κυβερνήσεις των γειτόνων του Ιράκ και όχι αντίστροφα.

Αυτό φαίνεται ακόμα πιο καθαρά αν κοιτάξουμε την Τουρκία και τη Σαουδική Αραβία, χώρες που κανένας δεν θα έλεγε ότι κυβερνούνται από αντίπαλους των ΗΠΑ. Ομως και κει οι κυβερνήσεις αναγκάζονται να κρατούν αποστάσεις από την αμερικάνικη κατοχή. Στην Τουρκία το κοινοβούλιο καταψήφισε την παροχή διευκολύνσεων και στη Σαουδική Αραβία ο φόβος των αντιδράσεων του κόσμου ανάγκασε ακόμα και τη βασιλική οικογένεια να περιορίσει τη χρήση των αμερικάνικων βάσεων. Ολες οι άρχουσες τάξεις των γειτονικών κρατών γύρω από το Ιράκ έχουν βλέψεις και θα ήθελαν να επωφεληθούν από την αμερικάνικη νίκη για να έχουν «δάκτυλο» στο Ιράκ. Αλλά όλες αυτές οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να διακηρύξουν επίσημα σε κοινή διάσκεψη ότι τάσσονται

κατά της κατοχής και υπέρ της ακεραιότητας του Ιράκ. Η δύναμη που τις πιέζει είναι η ανανεωμένη αντιιμπεριαλιστική οργή που αναδύθηκε παντού, σε όλη την περιοχή.

Αυτός είναι ο λόγος που η ίδια η αμερικανοβρετανική διπλωματία συνδέει τις εξελίξεις στο Ιράκ με την Παλαιστίνη. Αθελά τους, ομολογούν ότι, έστω και αν νίκησαν στρατιωτικά στο Ιράκ, για να ελέγξουν τη χώρα έχουν ανάγκη να σβήσουν την εστία αντίστασης που λέγεται Παλαιστινιακή Ιντιφάντα, γιατί αυτή τροφοδοτεί τον αντιιμπεριαλιστικό συνδετικό κρίκο σε όλες τις γύρω χώρες. Η ανακοίνωση του «Οδικού Χάρτη» προς ένα παλαιστινιακό «κράτος» αυτή τη σκοπιμότητα εξυπηρετεί. Γι' αυτό και συνδέθηκε ανοιχτά με τη επιβολή αλλαγών στην Παλαιστινιακή Αρχή, την ορκωμοσία «πρωθυπουργού» και «υπουργού εσωτερικών» αποφασισμένων να καταστείλουν τις παλαιστινιακές οργανώσεις. Η ισραηλινή κατοχή στην Παλαιστίνη και η αμερικανοβρετανική κατοχή στο Ιράκ αγκαλιάζονται ανοιχτά, βλέπουν τις τύχες τους αλληλένδετες και συγκεντρώνουν τη οργή του κόσμου από το Κάιρο μέχρι την Τεχεράνη και από την Αγκυρα μέχρι το Ριάντ.

Τα προβλήματα των ΗΠΑ μετά τη στρατιωτική επιτυχία τους στο Ιράκ δεν περιορίζονται στη Μ. Ανατολή. Η εκστρατεία του Μπους και του Μπλερ άνοιξε εντάσεις και αστάθειες μέσα στα ίδια τα κέντρα του ιμπεριαλισμού, στις σχέσεις ΗΠΑ- ΕΕ, στις σχέσεις των κρατών μελών της ΕΕ και μετά στις ίδιες τις ΗΠΑ. Οι Φαϊνάνσιαλ Τάιμς έγραφαν σε ένα περιπαικτικό άρθρο ότι ο Τζόρτζ Μπους ψάχνει ξενοδοχείο στη Γενεύη για τη Σύνοδο των G-8, για να αποφύγει τη φιλοξενία του Σιράκ που επίσημα είναι ο οικοδεσπότης των 8 "πλανηταρχών¨ για τη συνάντηση της 1 Ιούνη στο Εβιάν. Εύκολα μπορεί να θυμίσει κανείς ότι περάσαμε ένα εξάμηνο όπου μια γερμανίδα υπουργός παρομοίασε τον Μπους με τον Χίτλερ και ο Ράμσφελντ βάφτισε περιφρονητικά τη Γαλλία και τη Γερμανία "παλιά Ευρώπη". Πέρα από τα φραστικά επεισόδια, όμως, είδαμε να μαίνεται ο πόλεμος των πετρελαϊκών συμφερόντων, ακόμα και τώρα που τελείωσε ο πόλεμος στο Ιράκ. Οταν οι ΗΠΑ άνοιξαν στον ΟΗΕ ζήτημα άρσης του εμπάργκο σε βάρος του Ιράκ, διεκδικώντας ουσιαστικά τη διαχείριση των εξαγωγών πετρελαίου του Ιράκ από την αποικιακού τύπου αμερικάνικη διοίκηση, η απάντηση της Γαλλίας και της Ρωσίας ήταν ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει γιατί το Ιράκ δε διαθέτει νόμιμη κυβέρνηση. Ακόμα και οι Φαϊνάνσιαλ Τάιμς, μια εφημερίδα που δεν μπορεί να κατηγορηθεί για αντιιμπεριαλιστικές διαθέσεις, έγραψαν ότι αυτό ήταν ένα επεισόδιο στις συνεχιζόμενες διαμάχες ανάμεσα στη ρωσική Λουκόϊλ, τη γαλλική Τόταλ Ελφ- Φίνα και στις αμερικάνικες και στις βρετανικές εταιρίες πετρελαίου. Προς το παρόν το πρόγραμμα Πετρέλαιο για Τρόφιμα παρατάθηκε για άλλους έξι μήνες. Αυτό ευνοεί τη γαλλο-ρωσική πλευρά που ελέγχει το μεγαλύτερο μερίδιο αυτού του προγράμματος, αλλά οι διαπραγματεύσεις συνεχίζονται στα πλαίσια του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Ακόμα, όμως, κι αν οι G-8 καταφέρουν να λύσουν ομαλά αυτή τη μοιρασιά, οι εντάσεις δεν θα εξαφανιστούν. Μέσα στην ΕΕ άνοιξε το θέμα της στρατιωτικής συνεργασίας και πόσο αυτό μπορεί να προχωρήσει ανεξάρτητα από το ΝΑΤΟ. Γαλλία και Γερμανία πήραν την πρωτοβουλία για δημιουργία στρατιωτικής ευρωπαϊκής ένωσης, γιατί βλέπουν να διακυβεύονται όχι μόνο τα πετρέλαια του Ιράκ, αλλά και η επιρροή τους στην Ανατολική Ευρώπη. Τα περισσότερα νέα μέλη της ΕΕ τάχθηκαν στο πλευρό των ΗΠΑ. Η επιχείρηση "Διεύρυνση προς την Ανατολή" πρώτα του ΝΑΤΟ και ύστερα της ΕΕ είχε διαφημιστεί σαν μια διαδικασία εδραίωσης της ειρήνης και της ευημερίας από τη Βαλτική μέχρι τα Βαλκάνια. Ποτέ δεν ήταν κάτι τέτοιο. Πάντα υπήρχε η διάσταση της εξάπλωσης των δυτικών συμφερόντων σε περιοχές που παλιότερα ελέγχονταν από την Ρωσία. Τώρα προστίθεται και η διάσταση της εξάπλωσης των αμερικάνικων συμφερόντων σε βάρος των γαλλογερμανικών. Αν στην περασμένη δεκαετία είδαμε κρίσεις και πολέμους σε όλη αυτή τη ζώνη, τώρα οι κίνδυνοι αυτοί μεγαλώνουν. Ο Μπους αντί να σταθεροποιήσει τη Μ. Ανατολή, κατάφερε με τις πολεμικές πρωτοβουλίες του να απλώσει το τόξο της αστάθειας από την Ανατολική Ευρώπη ως το Αφγανιστάν.

Κατάφερε επίσης να το φέρει μέσα στην ίδια την Αμερική. Η άρχουσα τάξη των ΗΠΑ ήταν διχασμένη ως προς τη σκοπιμότητα της επίθεσης στη Βαγδάτη πριν ξεκινήσει. Ο παλιός σύμβουλος Ασφαλείας του προέδρου Κάρτερ, ο Ζμπίγκνιου Μπρεζίνσκι είχε δηλώσει ότι δεν κατανοεί τις προτεραιότητες μιας επίθεσης στο Ιράκ. Ο διαβόητος Χένρι Κίσινγκερ είχε συμβουλεύσει να γίνουν προσπάθειες εξασφάλισης ευρύτερων συμμαχιών από τις ΗΠΑ, γιατί ανησυχεί ότι τα πράγματα δεν είναι ρόδινα για την "μοναδική υπερδύναμη".

"Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου έχει δημιουργήσει αυτό που ορισμένοι παρατηρητές αποκαλούν έναν "μονοπολικό" κόσμο, με μια μοναδική "υπερδύναμη". Αλλά οι ΗΠΑ δεν βρίσκονται πραγματικά σε καλύτερη θέση να υπαγορεύουν την παγκόσμια ατζέντα μονομερώς σε σύγκριση με την εποχή της έναρξης του Ψυχρού Πολέμου... Οι ΗΠΑ θα αντιμετωπίσουν οικονομικό ανταγωνισμό σε μορφές που δεν γνώρισαν ποτέ την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου", έγραφε σε ένα άρθρο του.

Οι ανησυχίες αυτές δεν διαλύθηκαν από τη στρατιωτική νίκη στη Βαγδάτη. Το αντίθετο μάλιστα. Οι ανάγκες της στρατιωτικής κατοχής του Ιράκ προβληματίζουν μεγάλα τμήματα του αμερικάνικου καπιταλισμού. Πέρα από τους προφανείς πολιτικούς κινδύνους που διαφαίνονται ήδη για τις ΗΠΑ τόσο στη Μ. Ανατολή όσο και στην Ευρώπη, υπάρχει το οικονομικό κόστος της κατοχής.

Το κόστος της ανοιχτής αποικιοκρατίας αποδείχτηκε ιστορικά αβάστακτο για τους παλιότερους ιμπεριαλισμούς. Μπορεί αυτή τη στιγμή ο Ράμσφελντ να απολαμβάνει τη δόξα του νικητή που ξανάβαλε έναν ξένο στρατό στη Βαγδάτη για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες. Αξίζει, όμως, να θυμηθούμε ότι πριν 50 χρόνια οι Βρετανοί, οι Γάλλοι και άλλοι μικρότεροι αποικιοκράτες αναγκάζονταν να αποσυρθούν στρατιωτικά από τις παλιές τους αποικίες και να δοκιμάσουν άλλους τρόπους διατήρησης της επιρροής τους. Η ανάπτυξη της εργατικής τάξης είχε κάνει τα σύγχρονα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα ασύγκριτα ισχυρότερα από το παρελθόν. Η διατήρηση στρατιωτικής κατοχής στην Ινδοκίνα, στις Ινδίες, στην Αλγερία, στην Κένυα, στο Κονγκό, στην Αγκόλα, στη Μοζαμβίκη και αλλού αποδείχτηκε ότι απαιτούσε τεράστιες δυνάμεις που σπαταλούσαν τα περισσότερα από τα αποικιακά κέρδη. Εχει ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός σήμερα την οικονομική δύναμη να αντιστρέψει αυτή την ιστορική τάση;

Ο Μπους και το επιτελείο του ισχυρίζονται ότι η εκτίναξη των πολεμικών δαπανών θα βοηθήσει και οικονομικά τον αμερικάνικο καπιταλισμό, όπως έγινε με την πολιτική του Ρήγκαν στη δεκαετία του 1980. Αλλά υπάρχουν αμφιβολίες γι' αυτό μέσα στην ίδια την αμερικάνικη άρχουσα τάξη. Δεν αρκεί να αυξηθούν τα κέρδη των εταιριών πετρελαίου και της πολεμικής βιομηχανίας. Αν δεν αυξηθεί συνολικά η κερδοφορία των αμερικάνικων επιχειρήσεων σε επίπεδα πάνω απ' αυτά που επικρατούσαν όταν άρχισε η κρίση της φούσκας στη Γουόλ Στριτ, τότε η αμερικάνικη οικονομία κινδυνεύει.

Σήμερα οι αμερικάνικες πολυεθνικές δεν κυριαρχούν στην παγκόσμια αγορά με τον ίδιο τρόπο που κυριαρχούσαν μετά το τέλος του ΄Β Παγκόσμιου Πολέμου. Οι ΗΠΑ αναγκάζονται να προσελκύσουν κεφάλαια ύψους 400 δισεκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο για να καλύψουν τη σχετική υποχώρηση των αμερικάνικων εξαγωγών στη διεθνή αγορά. Η προσέλκυση αυτών των τεράστιων ποσών δε στηρίζεται μόνο στη σιγουριά που προσφέρει στους ξένους επενδυτές η δύναμη του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Χρειάζεται και μια ελκυστική κερδοφορία, την οποία τα προηγούμενα χρόνια την εξασφάλιζε η ανοδική πορεία του

Λονδίνο. «Μπους και Μπλέρ καταζητούνται για φόνο»

Χρηματιστήριου της Νέας Υόρκης και σε τελική ανάλυση τα μεγάλα κέρδη των αμερικάνικων επιχειρήσεων. Η πολιτική του Μπους που ξοδεύει απλόχερα για να κάνει στρατιωτική επίδειξη πυγμής είναι μια μπλόφα, γιατί δεν έχει πίσω της την αντίστοιχη οικονομική δύναμη. Ο αμερικανός πρόεδρος και το επιτελείο του ελπίζουν, ότι θα πιάσει. Αν, όμως, αποτύχουν οι συνέπειες θα είναι καταστροφικές. Αυτός είναι ο εφιάλτης που βλέπουν στο βάθος των πολεμικών επιτυχιών οι άρχοντες της Αμερικής και γι' αυτό οι εσωτερικές τους διαφωνίες δεν πρόκειται να σταματήσουν.

Στο μεταξύ, οι διαχειριστές του ελληνικού καπιταλισμού που δεν μπορούν να δούν πέρα από τη μύτη τους (ή ίσως την τσέπη τους), προσαρμόζονται στη νίκη του Μπους στη Βαγδάτη. Ο Σημίτης περιοδεύει στις πρωτεύουσες των νέων μελών της ΕΕ ως προεδρεύων και αναμασάει όλες τις διακηρύξεις περί ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας στα πλαίσια μιας ευρωπαϊκής συνεργασίας για πιο συντονισμένη συμμετοχή στον διαρκή πόλεμο του Μπους κατά της "τρομοκρατίας". Τα φερέφωνα της "εκσυγχρονιστικής" πολιτικής κάνουν επιθέσεις στις αντιπολεμικές φωνές και μας κατηγορούν για "τυφλό αντιαμερικανισμό". Μπορεί να μην έχουν φτάσει εδώ στα επίπεδα των τραμπούκων του Μπλερ που προσπαθούν να εμφανίσουν τον Τζόρτζ Γκάλογουεϊ, τον πιο γνωστό βουλευτή των Εργατικών που αντιτάχθηκε στον πόλεμο, σαν "πράκτορα του Σαντάμ Χουσεϊν". Αλλά εκτοξεύουν ειρωνείες για όσους μίλησαν για ένα νέο Βιετνάμ και δεν έβλεπαν "ρεαλιστικά" την παντοδυναμία της υπερδύναμης. Χειροκροτούν τον Γιάννο Παπαντωνίου που έτρεξε να σφίξει το χέρι του Ράμσφελντ και της Κοντολίζα Ράϊς, και υμνούν τον Γιώργο Παπανδρέου που εισπράτει τα συγχαρητήρια του Κόλιν Πάουελ επειδή κατάφερε να κρατήσει τις ισορροπίες στη Ευρωπαϊκή Ενωση, γεφυρώνοντας τον Σιράκ και τον Σρέντερ με τον Μπλερ και τον Αθνάρ.

Αυτοί οι πανηγυρισμοί είναι ακόμα πιο ανόητοι από τους πανηγυρισμούς του Μπους και των γερακιών του. Τα προβλήματα που φέρνει μαζί της η αμερικάνικη κατοχή του Ιράκ είναι ακόμα πιο εκρηκτικά για τους μικρούς συνεταίρους του ιμπεριαλισμού. Ολα τα "όνειρα" για μια "ισχυρή Ελλάδα", κεφαλοχώρι στα Βαλκάνια και γέφυρα στην Ανατολική Μεσόγειο, στηρίζονται τώρα σε πιο επισφαλές έδαφος και οικονομικά και διπλωματικά.

Οταν όλες οι πρωτεύουσες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων γίνονται πεδίο ανταγωνισμών και εκβιασμών, όπως δείχνει η δήλωση του Σιράκ που απείλησε να μπλοκάρει τη σχέση της Βουλγαρίας με την ΕΕ εξαπίας της στάσης της στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ στο πλευρό του Μπους, τότε η προοπτική για την περιοχή δεν είναι η ηρεμία και οι επενδύσεις, όπως λέει ο Σημίτης, αλλά οι κρίσεις και οι εντάσεις.

Οταν όλη η Μ. Ανατολή είναι ένα καζάνι έτοιμο να εκραγεί, μπορεί ο ρόλος της Κύπρου σαν στρατηγική βάση να αναβαθμίζεται, αλλά αυτό δεν είναι προάγγελος ειρηνικών εξελίξεων, όπως παριστάνει ο Γιώργος Παπανδρέου. Είναι μάλλον προθάλαμος νέων ανταγωνισμών, που μόνο οι κινητοποιήσεις των τουρκοκυπρίων και των ελληνοκυπρίων έχουν εμποδίσει να εκραγούν μέχρι τώρα.

Οταν παντού κλιμακώνονται οι εξοπλισμοί σαν αποτέλεσμα των εξελίξεων που πυροδότησαν οι επιλογές του Μπους, τότε η ελληνική οικονομία που ήδη ξοδεύει το μεγαλύτερο ποσοστό για πολεμικές δαπάνες κινδυνεύει να γονατίσει. Οι προγραμματισμένες δαπάνες για εξοπλισμούς έχουν ήδη φορτώσει την πενταετία 2006-2010 με διπλάσιο βάρος από την προηγούμενη, ανεβαίνοντας από τα 6 δις ευρώ στα 12 δις ευρώ. Οποιαδήποτε νέα προσπάθεια για ελληνική συμμετοχή στην απειλούμενη στρατιωτικοποίηση της ΕΕ θα είναι τραγική.

Το αντιπολεμικό κίνημα και η Αριστερά έχουν τώρα περισσότερους και όχι λιγότερους λόγους για να συνεχίσουν την προσπάθειά τους. Να αποκρούσουν τον δήθεν "ρεαλισμό" του Σημίτη και του Καραμανλή και να επιμείνουν στην απαίτηση για τερματισμό της κατοχής στο Ιράκ και στην Παλαιστίνη και στην άρνηση κάθε ελληνικής συμμετοχής, είτε με τον μανδύα της ΕΕ είτε με την νεκρανάσταση του ΟΗΕ. Το μέτωπο ενάντια στον πόλεμο παραμένει η πιο βασική επιλογή για το κίνημα.

Πάνος Γκαργκάνας

Ολοι οι δρόμοι για τη Θεσσαλονίκη

Στις 20-22 Ιούνη στην Χαλκιδική , στην Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε., έρχονται τα γεράκια του πολέμου και της αγοράς μετά από ένα εξάμηνο που συνέπεσε με την πολεμική εκστρατεία του Μπους και του Μπλερ κατά του Ιράκ.

Εκεί θα βρεθούν όλοι μαζί. Τόσο αυτοί που στήριξαν ανοικτά την εισβολή και την κατοχή του Ιράκ όσο και αυτοί που υποκριτικά τάχθηκαν κατά και τώρα ακονίζουν τα μαχαίρια για να πάρουν μέρος στην διανομή της λείας από τον πόλεμο. Αυτά είναι οι προτεραιότητες τους και όχι η ευημερία των ευρωπαίων εργαζόμενων.

Αυτή η σύνοδος γίνεται μόνο τρεις βδομάδες μετά την συνάντηση των G-8, των οκτώ πλουσιότερων χωρών του Πλανήτη. Στο Εβιάν, στα γαλλοελβετικά σύνορα, θα συγκρουστούν δύο διαφορετικοί κόσμοι.

Από την μια, οι 8 «πλανητάρχες», το στρατόπεδο των ισχυρών του Πλανήτη, που οι ανταγωνισμοί τους γεννάνε νέες πολεμικές εκρήξεις, κούρσες εξοπλισμών την ώρα που εκατομμύρια πεθαίνουν για ένα ποτήρι καθαρό νερό, για μια ασπιρίνη που δεν υπάρχει στην χώρα τους. Ο ιμπεριαλισμός με το δόγμα του Νέου Αμερικάνικου Αιώνα των γερακιών του Πενταγώνου επανέρχεται με την πιο αποκρουστική μορφή της αποικιοκρατίας.

Από την άλλη, οι αντικαπιταλιστές ακτιβιστές, δύο χρόνια μετά την Γένοβα, δίνουν νέο ραντεβού κατά των G-8 στο Εβιάν. Αυτή την φορά μετά την αντιπολεμική έκρηξη σε όλη την Ευρώπη πολιορκούν τους G-8 με κεντρικό σύνθημα « Όχι στους G-8 του πολέμου».

Στις 1 Ιούνη πορείες που ξεκινάνε από την ελβετική Γενεύη και τη γαλλική Ανεμάς ενώνονται στα σύνορα και διαδηλώνουν μαζί.

Στις 31 Μάη, ο Διεθνής Αντιπολεμικός Συντονισμός συζητάει για την οργάνωση των αντιπολεμικών κινητοποιήσεων διεθνώς. «Αντικαπιταλιστικά και Διαγαλαξιακά χωριά» θα φιλοξενήσουν τις δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτών που θα βρεθούν εκεί.

Η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 και η Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο ετοιμάζονται να στείλουν αποστολή με πούλμαν που θα συμμετέχει στις διαδηλώσεις και την αντιπολεμική συνέλευση. Το Εργατικό Κέντρο Αθήνας θα στείλει αντιπροσωπεία στο Εβιάν.

Η κινητοποίηση κατά των G-8 θα δώσει την σκυτάλη της πολιορκίας των ισχυρών στην κινητοποίηση κατά των 25 ηγετών της Ε.Ε. στην Θεσσαλονίκη.

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Η Σύνοδος του Ιούνη στην Χαλκιδική είναι το κλείσιμο μιας εξάμηνης προεδρίας που αντί για επιτυχίες του Σημίτη έφερε ένα εκπληκτικό κύμα αγώνων.

Η κυβέρνηση Σημίτη βρέθηκε στο στόχαστρο των διαδηλωτών γιατί παρά τα μεγάλα λόγια στην πράξη συμμετείχε στην πολεμική εκστρατεία του Μπούς και του Μπλέρ, με τις βάσεις της Σούδας και του Ακτιου να στηρίζουν τους βομβαρδισμούς.

Ο κόσμος ανταποκρίθηκε μαζικά στα καλέσματα για περικύκλωση των συνόδων των υπουργών της Ε.Ε.

Στο Ναύπλιο, οι υπουργοί Εργασίας βρέθηκαν να συνεδριάζουν στην φρουρούμενη Ακροναυπλία περικυκλωμένοι από χιλιάδες διαδηλωτές. Η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 διαδήλωσε με σύνθημα «Δουλειές-Όχι βόμβες» συνδέοντας την αντιπολεμική οργή με την αντεργατική εξόρμηση των κυβερνήσεων της Ε.Ε.

Στην Αθήνα συνέρχονταν οι υπουργοί Παιδείας της Ε.Ε. στις 28 Φλεβάρη. Δύο βδομάδες μετά το μεγαλειώδες αντιπολεμικό συλλαλητήριο της 15 Φλεβάρη χιλιάδες μαθητές πλημμύρισαν τα Προπύλαια και διαδηλώσανε με σύνθημα «Σχολεία- Όχι βόμβες» μετατρέποντας το συλλαλητήριο τους σε αντιπολεμική κραυγή ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ.

Στις 15 Μάρτη ακτιβιστές περικυκλώσανε στην Αθήνα το Πεντάγωνο, έστησαν εξέδρα στην είσοδο του Υπουργείου και με «τύμπανα και βαρέλια της ειρήνης» μουσικοί και διαδηλωτές κατήγγειλαν τα πολεμοκάπηλα σχέδια των Υπουργών Άμυνας της Ε.Ε.

Και στις 16 Απρίλη με την επίσκεψη των αρχιεγκληματιών Μπλέρ, Αθνάρ, Μπερλουσκόνι για την σύνοδο διεύρυνσης της Ε.Ε. οι αντιπολεμικές διαδηλώσεις και όχι οι πανηγυρισμοί του Σημίτη έδωσαν τον τόνο.

Η ΔΙΚΙΑ ΜΑΣ ΓΕΝΟΒΑ

Αυτό το μαζικό κίνημα ανυπακοής στον πόλεμο είναι που ετοιμάζεται να δώσει δυναμικό παρόν στην Θεσσαλονίκη.

Μαζί μας θα βρίσκονται ακτιβιστές από πολλές χώρες. Η Θεσσαλονίκη είναι διεθνής σταθμός του κινήματος που συγκρούεται με την καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση όπως ήταν το Σιάτλ, η Πράγα, η Γένοβα, όπως θα είναι το Εβιάν.

Ηδη αντιπροσωπείες ετοιμάζονται να έρθουν από τα Βαλκάνια, την Τουρκία, την Κύπρο, την Μ. Ανατολή αλλά και πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Οπου είναι δυνατόν γίνεται προσπάθεια για να φτάσουν και με οργανωμένα μπλόκ για συμμετοχή στις κινητοποιήσεις.

Κορυφαία μέρα κινητοποίησης είναι η 21η Ιούνη. Τα συνδικάτα, η ΓΣΕΕ, η ΑΔΕΔΥ, τα

ΓΕΝΟΒΑ 2001

Εργατικά Κέντρα μαζί με την Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο και άλλες κινήσεις καλούν σε πανελλαδική Διαδήλωση το απόγευμα. Η Πανελλαδική κινητοποίηση θα πάρει μαζικό χαρακτήρα αφού ναυλώνονται πούλμαν και τρένα από παντού.

Θα είναι η μέρα που θα στείλουμε το μήνυμα ότι η πολεμοκάπηλη Ευρώπη που θέλει να συμμετέχει στην μοιρασιά της λείας του Ιράκ δεν είναι δικιά μας. Στο όνομα μας δεν έχουν κανένα δικαίωμα να σκοτώνουν παιδιά στο Ιράκ και την Παλαιστίνη.

Θα στείλουμε το μήνυμα ότι μπορούμε να φτιάξουμε ένα νέο κόσμο, μια άλλη Ευρώπη χωρίς πολέμους, εκμετάλλευση, ρατσισμό. Εργαζόμενοι, μαθητές, φοιτητές, αγρότες μπορούμε να δείξουμε ότι έχουμε την δύναμη να πάρουμε τις τύχες μας στα δικά μας χέρια. Δεν τις εμπιστευόμαστε σε αυτούς που βάζουν τα κέρδη μια χούφτας πολυεθνικών πάνω από τα εκατομμύρια των απλών ανθρώπων.

Η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 θα οργανώσει Αντισύνοδο ενάντια στην Ευρώπη του πολέμου και του κέρδους από τις 20-22 Ιούνη. Διαδηλώνουμε στους δρόμους και ταυτόχρονα, όπως στην Φλωρεντία, συζητάμε τις εναλλακτικές λύσεις στην βαρβαρότητα του ιμπεριαλισμού και του καπιταλισμού. Συζητάμε για το πώς θα σταματήσουμε την κατοχή στο Ιράκ και την Παλαιστίνη, ποιος είναι ο αναγκαίος και εφικτός κόσμος για τον οποίο παλεύουμε, ποια Ευρώπη «ταιριάζει» σε αυτόν.

Καλεσμένοι σε αυτή την Αντισύνοδο είναι ακτιβιστές και ηγετικές φυσιογνωμίες του διεθνούς κινήματος, συνδικαλιστές, καλλιτέχνες, αγωνιστές που πρωτοστάτησαν στο αντιπολεμικό κίνημα.

Μέρες Δράσης οργανώνει από τις 20 Μάη μέχρι τις 15 Ιούνη σε όλη την Ελλάδα η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 και η Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο. Όπως ξεσηκώσαμε ένα ολόκληρο κόσμο για να πάει στην Γένοβα το καλοκαίρι του 2001, όπως κινητοποιήσαμε χιλιάδες για να πάρουν μέρος στα αντιπολεμικά συλλαλητήρια, έτσι και τώρα σε κάθε γειτονιά, εργασιακό χώρο, σχολείο, σχολή οργανώνουμε την δράση για να κλείσουμε συμμετοχές για την Θεσσαλονίκη.

Οι αφίσες, οι προκυρήξεις πρέπει να βρεθούν στα χέρια χιλιάδων ακτιβιστών για να ενημερώσουμε και να οργανώσουμε μαζική συμμετοχή από τα κάτω. Δεν περιμένουμε τις ηγεσίες των συνδικάτων να οργανώσουν αυτή την δουλειά, την παίρνουμε επάνω μας και κλείνουμε χιλιάδες για να ανέβουν στην Θεσσαλονίκη.

Στα σχολεία που πρωτοστάτησαν στην αντιπολεμική έκρηξη οι μαθητές και οι μαθήτριες κάνουν δικιά τους υπόθεση τον ξεσηκωμό για Θεσσαλονίκη. Και οι σχολές κλείνουν για να βρεθούμε μαζικά στο ραντεβού.

Σταθμός σε αυτή την δράση θα είναι και η αποστολή στις κινητοποιήσεις στο Εβιάν στις 29 Μάη-1 Ιούνη. Εκεί θα διασχίσουμε μαζί με χιλιάδες διαδηλωτές τα γαλλοελβετικά σύνορα και θα τους καλέσουμε να βρεθούμε ξανά στην Θεσσαλονίκη στις 20-22 Ιούνη.

Αν θέλουμε να προσθέσουμε την Θεσσαλονίκη, πλάϊ στους μεγάλους σταθμούς του παγκόσμιου κινήματος, στο Σιάτλ, την Πράγα, την Γένοβα, την Βαρκελώνη είναι ώρα να χτίσουμε αυτή την μαζική δύναμη παντού ώστε να πλημμυρίσουμε την Θεσσαλονίκη με εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτές και να πολιορκήσουμε την συμμορία των 25 της ΕΕ. Είναι και ο καλύτερος τρόπος να τιμήσουμε την θυσία του αγωνιστή Γρηγόρη Λαμπράκη που δολοφονήθηκε σαράντα χρόνια πρίν παλεύοντας για την Ειρήνη.

Ας είμαστε όλοι και όλες εκεί!

Πέτρος Κωνσταντίνου

Κοινωνική ανυπακοή και Επανάσταση

Τίποτα δεν είναι ίδιο μετά το αντιπολεμικό κύμα που συγκλόνισε τον κόσμο τον Φλεβάρη και τον Μάρτη, υποστηρίζει η Μαρία Στύλλου

Ενα μήνα μετά την είσοδο του αμερικάνικου στρατού στη Βαγδάτη, ποιά είναι η εικόνα; Στο ίδιο το Ιράκ η κατάσταση είναι εκτός ελέγχου. Την Πρωτομαγιά έγινε διαδηλώση που οργάνωσε το Κ.Κ, η πρώτη μετά από 30 τουλάχιστον χρόνια. Η κλίκα του Μπους που έκανε τον πόλεμο είναι διαιρεμένη για το πώς θα συνεχίσει. Ο ίδιος ο Μπους ετοιμάζεται να πάει στο Εβιάν στη Σύνοδο των G-8, με τον αέρα του νικητή ενώ χιλιάδες ακτιβιστές απ' όλη την Ευρώπη ετοιμάζονται να τον κράξουν. Σε όλες τις χώρες το αντιπολεμικό κίνημα ετοιμάζεται για τον επόμενο σταθμό, το Εβιάν.

Ο Σημίτης έλπιζε να εξαργυρώσει την ελληνική προεδρία της ΕΕ και τη συμμετοχή του σ' αυτόν τον πόλεμο αλλά αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη κρίση μέσα στο κόμμα του. Το πιο στενό του επιτελείο είναι βουτηγμένο στις φούσκες και στα σκάνδαλα, είναι η πρώτη φορά από το 1996 που αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μιας αριστερής αντιπολίτευσης μέσα στο ίδιο το κόμμα.

Στην Κύπρο το σχέδιο Ανάν έχει πάει στις καλένδες, κάτω από τις πρωτοφανείς κινητοποιήσεις των κατοίκων και από τις δυο μεριές της πράσινης γραμμής, που αποκάλυψαν ότι Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι θέλουν να ζήσουν μαζί, αλλά οι ηγεσίες και των δυο πλευρών έχουν άλλα σχέδια, ανταγωνιστικά, στο νού τους.

Τίποτα δεν είναι όπως τις παραμονές της 15 Φ. Ημερομηνία ορόσημο που εκατομμύρια κόσμος γέμισε τους δρόμους ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ.

Μπορεί αυτός ο πόλεμος να τελείωσε, όμως αυτό το καινούργιο κίνημα που γεννήθηκε δεν δείχνει σημάδια υποχώρησης. Εχει βάλει τη σφραγίδα του όχι μόνο στις πολιτικές εξελίξεις, αλλά και στα μυαλά και στις ιδέες αυτού του κόσμου που συμμετείχε. Αυτό θα το δούμε το επόμενο διάστημα με αφορμή μεγάλα και μικρά γεγονότα, μέσα στην Ελλάδα και παγκόσμια. Αυτό είναι μια μεγάλη πρόκληση για τους επαναστάτες.

Ενα καινούργιο κίνημα γεννήθηκε

Οι διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο και στην Ελλάδα και παγκόσμια, μπορούν να συγκριθούν μόνο με μεγάλα ιστορικά γεγονότα στις δεκαετίες του ΄60 και του ΄70. Στην Ελλάδα οι αντιπολεμικές διαδηλώσεις έφτασαν πανελλαδικά τις 500 χιλιάδες ως ένα εκατομμύριο. Η 15 Φ στην Αθήνα, είχε 250-300 χιλιάδες. Πολύ μεγαλύτερα ήταν τα συλλαλητήρια στις 20-21 Μάρτη- την πρώτη μέρα που ξέσπασε ο πόλεμος και την επόμενη που τα συνδικάτα καλούσαν σε στάση εργασίας. Στις 21 Μάρτη οι διαδηλωτές ξεπέρασαν το εκατομμύριο. Σε όλες τις πόλεις οι δρόμοι πλημμύρισαν, οι διαδηλώσεις είχαν το σχήμα φιδιού, χωρίς αρχή και τέλος.

Η ίδια εικόνα ήταν και στις 3 Απρίλη, στη δεύτερη απεργιακή κινητοποίηση που καλούσαν η ΑΔΕΔΥ και η ΓΣΕΕ ενάντια στον πόλεμο. Ακόμα και οι μικρότερες διαδηλώσεις του αντιπολεμικού κινήματος όλο αυτό το διάστημα ξεπερνούσαν και τις καλύτερες πανεργατικές, ή τα συλλαλητήρια ενάντια στους βομβαρδισμούς της Σερβίας. Δεν είναι τυχαίο ότι αυτό το δίμηνο θύμισε σε πολλούς τα Ιουλιανά του 1965 και τους πρώτους μήνες της μεταπολίτευσης το 1974.

Το καλοκαίρι του 1965, επί δυο μήνες γίνονταν καθημερινά διαδηλώσεις στην Αθήνα ενάντια στην προσπάθεια των ανακτόρων να ανατρέψουν τη δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση. Η κατάρρευση της Χούντας το 1974 έγινε αφορμή για ένα τεράστιο κίνημα που πάλευε πολιτικά για τα πάντα. Τιμωρία των χουντικών, καινούργια συνδικάτα, δημιουργία νέων αριστερών και επαναστατικών οργανώσεων, μέχρι την ανατροπή του καπιταλισμού. Ολα έμοιαζαν δυνατά και το κίνημα αισθανόταν πολύ δυνατό για να τους κερδίσει.

Αν φύγουμε από την Ελλάδα, οι συγκρίσεις είναι με τα μεγάλα αντιπολεμικά συλλαλητήρια ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ. Παρ' όλο που το αντιπολεμικό κίνημα τώρα είναι μεγαλύτερο και πολιτικά πιο προχωρημένο. Μεγαλύτερο γιατί απλώνεται σε χώρες και ηπείρους που δεν υπήρχε αντιπολεμικό κίνημα τότε. Πολιτικά πιο ξεκάθαρο γιατί για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, τουλάχιστον μια 20ετία, ο κόσμος αρχίζει όχι μόνο να βλέπει πόσα ψέματα του έλεγαν, αλλά και να πιστεύει ότι υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις απέναντι στους ψεύτες και δολοφόνους. Να πιστεύει στη δύναμή του και να παλεύει με πείσμα. Στις διαδηλώσεις στο Σιάτλ πριν τρεισήμισυ χρόνια συμμετείχαν 50 χιλιάδες. Από τότε οι διαδηλώσεις συνεχώς μεγάλωναν. Στη Γένοβα 300 χιλιάδες, στη Βαρκελώνη 500 χιλιάδες, στη Φλωρεντία 1 εκατομμύριο. Στις 15 Φλεβάρη μόνο στην Ισπανία διαδήλωσαν 5-6 εκατομμύρια.

Χιλιάδες κόσμου μπήκαν σε μια διαδικασία που ξεκίνησε στο Σιάτλ το 1999 να διαδηλώνει ενάντια στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και το ΔΝΤ, για να κλιμακώσει ενάντια στους G-8 στη Γένοβα το 2001 και να συγκρουστεί με τον ιμπεριαλισμό ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ.

Υπάρχουν 3 βασικά χαρακτηριστικά στην ανάπτυξη του σημερινού κινήματος.

Το πρώτο είναι το μέγεθος. Στις διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο, η

Αντιπολεμικό συλλαλητήριο 3 Απρίλη

πλειοψηφία δεν ήταν ούτε οι επαναστάτες ούτε η αριστερά, αλλά ένας καινούργιος κόσμος που έβγαινε για πρώτη φορά στους δρόμους και ίσως ήταν και οι πρώτες του εμπειρίες. Ξέρουμε ότι ο ρόλος του ΣΕΚ ήταν καθοριστικός στο να ξεκινήσει το αντιπολεμικό κίνημα στην Ελλάδα και να αντιμετωπίσει τις στροφές και τις εξελίξεις με επιτυχία. Είμαστε όμως καθαροί ότι δεκάδες χιλιάδες απ' αυτούς που διαδήλωσαν δεν είχαν ακούσει για το ΣΕΚ. Είναι χαρακτηριστικό στις μεγάλες στιγμές να μπορεί ένα μικρό επαναστατικό κόμμα να βάζει σε κίνηση ένα ολόκληρο κίνημα εκατοντάδες φορές μεγαλύτερο απ' αυτό.

Καινούργιο κίνημα σημαίνει ότι καινούργιος κόσμος μπαίνει στην πολιτική. Αυτό σηματοδοτεί η έκρηξη στα σχολεία, οι χιλιάδες μαθητές που κατέβηκαν στις διαδηλώσεις, με συνθήματα ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το σύστημα. Το σύνθημα Anticapitalista έχει γίνει η φράση κλειδί σε όλα τα σχολεία. Μόνο με τις μαθητικές καταλήψεις του ΄91 μπορεί να συγκριθεί το τι έγινε στα σχολεία τους προηγούμενους μήνες.

Στα αντιπολεμικά συλλαλητήρια το χαρακτηριστικό δεν ήταν μόνο η μαζική συμμετοχή των μαθητών αλλά η συμμετοχή των γονιών τους και των παπούδων τους. Κόσμος που σίγουρα δεν ήταν η πρώτη φορά που κατέβαινε σε συλλαλητήριο, αλλά που ξαναθυμήθηκε ιδέες και πρακτικές τις οποίες είχε αφήσει για χρόνια. Και αυτό μας φέρνει στο δεύτερο χαρακτηριστικό του νέου κινήματος.

Το δεύτερο είναι οι εμπειρίες αυτού του κόσμου που άλλαξαν σε σχέση με τότε που ξεκίνησε. Είδαν τη δύναμη που είχαν με τα ίδια τους τα μάτια. Γύρισαν πίσω στις δουλειές τους την επόμενη από τις 15 Φ και άκουγαν την ίδια συζήτηση από τους συναδέλφους τους. Τι φοβερή ήταν αυτή η διαδήλωση, πόσες χιλιάδες κατέβηκαν στην Αθήνα και πόσα εκατομμύρια σε όλο τον κόσμο.

Εγιναν οι ίδιοι οργανωτές αυτού του κινήματος μέσα στους χώρους. Το ότι τα συνδικάτα προχώρησαν σε απεργιακές κινητοποιήσεις, ξαναθύμισε σε έναν κόσμο μέσα στους εργατικούς χώρους πώς να οργανώνει κινητοποιήσεις. Εμαθαν για πρώτη φορά ότι για να έχεις στα επόμενα συλλαλητήρια περισσότερο κόσμο, χρειάζεται να κατέβει οργανωμένα ο χώρος σου.

Στα σχολεία μπορεί να μην έγιναν μεγάλες καταλήψεις, αλλά υπήρξε μια οργανωτική επιτροπή μέσα στα περισσότερα σχολεία που εξασφάλιζε τη συμμετοχή τους στα συλλαλητήρια.

Το ίδιο και στις γειτονιές. Είναι δύσκολο να ξεχάσει κανένας στις 15 Φ στο Σύνταγμα όταν με πρωτοβουλία της Συμμαχίας έφτανε ο κόσμος από κάθε γειτονιά οργανωμένος με τα πανό του, τις πικέτες και τα συνθήματά του.

Η Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο έπαιξε μεγάλο ρόλο, για να μετατρέψει τα συλλαλητήρια σε οργανωμένα κατεβάσματα από τους εργατικούς χώρους, τα σχολεία και τις γειτονιές.

Το τρίτο χαρακτηριστικό είναι η αλλαγή στις ιδέες. Μετά το Σιάτλ οι αντικαπιταλιστικές ιδέες περιορίζονταν σε μια μικρή μειοψηφία. Η επίθεση στο Ιράκ λειτούργησε καταλυτικά για πολύ περισσότερο κόσμο. Ηταν ένα βάρβαρο σοκ. Εξόντωσε χιλιάδες αμάχους και μικρά παιδιά. Η κατοχή σήμερα έχει βγάλει πολύ πιο καθαρά τι σημαίνει ιμπεριαλισμός. Εδειξε πολύ πλατειά, γιατί χρειάζεται ένα τεράστιο κίνημα κοινωνικής ανυπακοής, με συλλαλητήρια, απεργίες, καταλήψεις για να τους σταματήσει.

Αυτό το κίνημα μπορεί να μην σταμάτησε τον πόλεμο αλλα επέδρασε και επιδρά στις εξελίξεις. Ο πόλεμος στο Ιράκ δεν τελείωσε όσο

γρήγορα θα ήθελαν. Και αυτό είναι αποτέλεσμα της αντίστασης, όχι μόνο μέσα στο Ιράκ, αλλά στην Τουρκία, στη Μ. Ανατολή, παντού. Στη Βρετανία ο Μπλερ κινδύνευσε να καταρρεύσει, ενώ στην Ιταλία ο Μπερλουσκόνι από πρωταγωνιστής του πολέμου, έχει αναγκαστεί να αποτραβηχτεί στα παρασκήνια. Αυτά δεν περιορίζονται μόνο στο παρελθόν αλλά έχουν συνέπειες και στο σήμερα. Οι ανταγωνισμοί και οι διαφωνίες για το τι θα γίνει στο Ιράκ , έχουν προχωρήσει ακόμα και στο κομμάτι που ήταν ανοιχτά υπέρ του πολέμου.

Στην Ελλάδα, η κρίση του ΠΑΣΟΚ έχει βγεί πιο ανοιχτά μετά το τέλος του πολέμου. Το ότι αυτή τη στιγμή παίρνει ένα κομμάτι στελεχών, που συνδέεται με το παλιό ΠΑΣΟΚ, την πρωτοβουλία να δημιουργήσει αριστερή κίνηση που θα κοντράρει την ηγεσία, είναι σημάδι των καιρών. Πριν από ένα χρόνο που είχε γίνει παρόμοια απόπειρα η εικόνα ήταν απογοητευτική. Φέτος ήταν διαφορετικά. Σε σύσκεψη που έγινε στο ξενοδοχείο Τιτάνια το Σαββάτο 10 Μάη, συγκεντρώθηκαν 300 στελέχη του ΠΑΣΟΚ απ' όλη την Ελλάδα. Οι περισσότεροι ομιλητές τόνισαν την ανάγκη να αρχίσει αυτή η κίνηση που ονομάστηκε «Αριστερή Πρωτοβουλία» να συμμετέχει στις κινητοποιήσεις. Ενάντια στην κατοχή του Ιράκ, ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις, τα κλεισίματα εργοστασίων, τη διάλυση των νοσοκομείων. Εβλεπες καθαρά την επιρροή του κινήματος πάνω σε παλιά στελέχη του ΠΑΣΟΚ (συνδικαλιστές, βουλευτές, διανοούμενοι, μέλη του κομματικού μηχανισμού), που απ' τη μια θέλουν να μείνουν και να αλλάξουν το ΠΑΣΟΚ από τα μέσα, αλλά από την άλλη αναγνωρίζουν ότι η δύναμη βρίσκεται στην αντίσταση απ' έξω.

Στη Λατινική Αμερική, μπορεί το αντιπολεμικό κίνημα να μην ήταν τόσο δυνατό όσο αλλού, αυτό όμως δεν έχει εμποδίσει τις εκρήξεις. Εξέγερση στην Αργεντινή, εκλογές στη Βραζιλία που κερδίζει ο Λούλα, γενική απεργία στη Βολιβία, λαϊκός ξεσηκωμός στη Βενεζουέλα ενάντια στο πραξικόπημα της αντιπολίτευσης. Μια ήπειρος που βράζει γιατί έχουν καταρρεύσει τα «οικονομικά θαύματα» της ελεύθερης αγοράς.

Τι μας διδάσκει η ιστορία

Το αντιπολεμικό κίνημα ήταν μια κορυφαία στιγμή αυτού του κινήματος. Δεν θα είναι η μοναδική. Ο πόλεμος τελείωσε, τώρα έχει να συνεχίσει ενάντια στην κατοχή του Ιράκ, ενάντια στην προοπτική ενός νέου πολέμου του Μπους.

Το κίνημα δεν έχει ηττηθεί ούτε πισωγυρίσει όπως πιθανόν φαντάζονται κάποιες οργανώσεις της αριστεράς που έβλεπαν αυτό το κίνημα στενά, σαν μονοθεματικό. Που χάνουν από τα μάτια τους το ρόλο που έπαιξε το Σιάτλ, η Γένοβα η Φλωρεντία, και θεωρούν ότι αυτός ο κόσμος που κατέβηκε μαζικά στους δρόμους, γυρίζει πίσω όπως πριν. Το πιο επικίνδυνο σήμερα είναι να χάσουν οι επαναστάτες από τα μάτια τους αυτό που μας έχει διδάξει η ιστορία ξανά και ξανά. Η εξέλιξη του κινήματος δεν είναι γραμμική. Η κλιμάκωση περνάει μέσα από διάφορες φάσεις.

Αυτό είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα κάθε μεγάλου κινήματος που έφτασε όχι μόνο να διαδηλώνει, αλλά και να ξεσηκώνει ολόκληρους χώρους και να συγκλονίζει ολόκληρες κοινωνίες. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ και ο Λέον Τρότσκι, που ήταν από τα πιο κοφτερά μυαλά του κινήματος στις αρχές του 20ου αιώνα, μίλησαν γι' αυτή την εικόνα από αφορμή τις εμπειρίες της επανάστασης του 1905, της «γενικής δοκιμής» του κινήματος πριν από το μεγάλο κύμα του 1917-1923. Παρομοίασαν το κίνημα με ένα ποτάμι που άλλοτε τρέχει ορμητικά στην επιφάνεια, άλλοτε σπάει σε πολλούς μικρούς χειμάρους που το ξανατροφοδοτούν και μερικές φορές χάνεται υπόγεια πριν ξαναβγεί στο φως.

Τέτοιες εναλλαγές ξεκινάνε από το γεγονός ότι ο απλός κόσμος, οι εργάτες, η νεολαία μπαίνουν σε κίνηση από πολλές και διαφορετικές αφορμές που όμως συνδέονται μεταξύ τους με νήματα που δημιουργεί ο ίδιος ο καπιταλισμός. Οι οικονομικές διεκδικήσεις μεγαλώνουν την αυτοπεποίθηση και γενικεύονται σε πολιτικές μάχες. Και αντίστροφα οι μεγάλες πολιτικές κινητοποιήσεις δίνουν δύναμη στο κάθε κομμάτι στο χώρο του. Οι στιγμές κορύφωσης της μαζικής δράσης, ακόμα κι αν δεν πετύχουν όλους τους στόχους τους, ταρακουνάνε όλο το κοινωνικό οικοδόμημα. Τίποτα δεν μένει ίδιο. Οι από πάνω είναι υποχρεωμένοι να πάρουν υπόψη τους την απειλή νέων εκρήξεων, οι από κάτω συνειδητοποιούν ότι το κίνημά τους δεν προχωράει γραμμικά. Η πορεία δεν πάει μόνο με ένα μέτωπο, ούτε εξελίσσεται από συλλαλητήρια σε απεργίες και καταλήψεις μέχρι την επανάσταση. Αλλά συσσωρεύει δυνάμεις και εμπειρίες από πολλές μάχες, αρκεί να τις αξιοποιεί χάρη στη δράση του πιο οργανωμένου και πιο ξεκάθαρου κομματιού.

Στην Ελλάδα η δεκαετία του ΄60 είναι το καλύτερο παράδειγμα για το πώς προχωράει το κίνημα. Η δεκαετία εκείνη ξεκίνησε με φοιτητικές διαδηλώσεις και εργατικές απεργίες με αιτήματα οικονομικά και πολιτικά. Λεφτά για την Παιδεία, δημοκρατικές ελευθερίες στα Πανεπιστήμια και στους χώρους δουλειάς. Ηταν η αναγέννηση ενός νέου κινήματος μετά την ήττα του εμφυλίου. Πήρε δέκα χρόνια για να αναγεννηθεί, αλλά το ξεκίνημά του ήταν ορμητικό.

Το 1963 η κυβέρνηση της ΕΡΕ μαζί με τα ανάκτορα προχωρούν στη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη, βουλευτή της ΕΔΑ (η αριστερά της εποχής) και ηγετικό μέλος του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ειρήνης. Η δολοφονία δεν στόχευε μόνο σ' αυτόν προσωπικά, αλλά σε όλο το κίνημα και την αριστερά. Η τακτική της κυρίαρχης τάξης της γύρισε μπούμερανγκ. Οχι μόνο δημιούργησε

Εργάτριες της Σίσσερ Πάλκο διαδηλώνουν

κρίση μέσα στους κόλπους της, αλλά ακολούθησαν ραγδαίες εξελίξεις. Διαλύεται το κόμμα της δεξιάς που κυβερνούσε τα τελευταία 11 χρόνια, αναγκάζεται το δεύτερο αστικό κόμμα της Ενωσης Κέντρου να πρωτοστατήσει στις μάχες για δημοκρατία με αποτέλεσμα να κερδίσει τις εκλογές έχοντας πάρει τεράστιες δεσμεύσεις απέναντι στο κίνημα και την αριστερά. Η προσπάθεια της κυρίαρχης τάξης και των ανακτόρων να χρησιμοποιήσουν το χαρτί της τρομοκρατίας, ζητώντας από την Ενωση Κέντρου να παραιτηθεί, ήταν η θρυαλλίδα που προκάλεσε την έκρηξη.

Τα Ιουλιανά ήταν το μεγαλύτερο κίνημα νεολαίας και εργατών μετά τον εμφύλιο. Κίνημα καινούργιο, με επιρροές από τις επαναστατικές ιδέες που ξαναγεννιούνταν ταυτόχρονα εκείνη την περίοδο σε Ευρώπη και Αμερική. Κίνημα που για πρώτη φορά άρχισε να συζητάει για τον Τρότσκι, για τον Μάο, για τον Τσε, να θέλει να μάθει για τις επαναστατικές ιδέες και να προσπαθεί να δημιουργήσει επαναστατικές οργανώσεις. Αυτό το κίνημα ηττήθηκε, όχι γιατί ήταν αναπόφευκτο, αλλά γιατί οι επαναστατικές δυνάμεις ήταν πολύ μικρές για να καθορίσουν τις εξελίξεις.

Η δεκαετία του ΄60 έχει να μας δώσει παραδείγματα όχι μόνο ελληνικά αλλά και διεθνή. Το αντιπολεμικό κίνημα του Βιετνάμ δεν γεννήθηκε δια μαγείας. Στην Αμερική προηγήθηκε το κίνημα για τα δικαιώματα των μαύρων που ξεκίνησε στο Νότο, απλώθηκε στο Βορρά, αρχικά από κινήσεις μόνο μαύρων που ήταν ενάντια στη βία. Αυτό το κίνημα δεν έμεινε αμετάβλητο. Εγινε κίνημα μαύρων και λευκών, μαζί οργανώθηκε στα συνδικάτα, ξεκαθάρισε με το θέμα της βίας, μπήκε στο αντιπολεμικό κίνημα του Βιετνάμ και μέσα απ' αυτό δημιουργήθηκε το κόμμα των Μαύρων Πανθήρων, από τις πιο ριζοσπαστικές οργανώσεις της Αμερικής τη δεκαετία του ΄60. Η δύναμη αυτού του κινήματος ήταν τέτοια ώστε να αναγκάσει τις ΗΠΑ να αποχωρήσουν από το Βιετνάμ το 1975, παρ' όλο που στρατιωτικά δεν είχαν ηττηθεί.

Η έκρηξη του ΄68 στην Ευρώπη, ο Μάης του ΄68 στη Γαλλία, το καυτό φθινόπωρο του ΄69 στην Ιταλία δεν θα υπήρχαν αν δεν είχαν προηγηθεί τα αντιπολεμικά συλλαλητήρια ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ.

Πανεργατική έκρηξη στη Γαλλία

Τα καθήκοντα των επαναστατών

Μέσα σ' αυτή την περίοδο υπάρχει ανάγκη για ένα δυνατό κέντρο. Αυτό σημαίνει μεγάλο επαναστατικό κόμμα. Αν δεν υπήρχε το SWP στη Βρετανία, το συλλαλητήριο στις 28 Σεπτέμβρη 2002 δεν θα είχε την επιτυχία των 400 χιλιάδων διαδηλωτών, ίσως και να μην είχε γίνει καθόλου. Αυτό το συλλαλητήριο πυροδότησε την απόφαση για τις 15 Φ παγκόσμια. Το συλλαλητήριο στις 26 Σεπτέμβρη 2002 στην Αθήνα και η δημιουργία της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο ήταν ο καθοριστικός παράγοντας για το ξεκίνημα της αντιπολεμικής καμπάνιας πολύ πριν ξεκινήσει ο πόλεμος. Ολες οι άλλες κινήσεις έτρεξαν να προλάβουν για να μη μείνουν έξω από την αντιπολεμική ορμή.

Δεν περιορίζεται η ανάγκη για ένα ισχυρό επαναστατικό πόλο μόνο στη δυνατότητα να βάλει σε κίνηση ευρύτερες δυνάμεις, αλλά και στην καθαρότητα των ιδεών. Η δυνατότητα του ΣΕΚ και της Διεθνούς Σοσιαλιστικής Τάσης να παίζουν κεντρικό ρόλο στο αντικαπιταλιστικό κίνημα και στη συνέχεια στο αντιπολεμικό, δεν οφείλεται μόνο στις πρωτοβουλίες τους αλλά και στις ιδέες τους. Αν σκεφτεί κανένας πόσες στροφές και γυρίσματα υπήρξαν από το Σιάτλ μέχρι τις 15 Φ και την 21 Μάρτη, καταλαβαίνει ότι χρειάστηκαν καίριες επιλογές και συνδέσεις. Γι' αυτό παίζει τεράστιο ρόλο να είναι δυνατοί οι επαναστάτες όταν ξεκινάει η καταιγίδα και όχι να προσπαθούν να δημιουργήσουν οργάνωση μέσα σ' αυτήν.

Αλλά δεν μπορούμε να περιοριστούμε σε όσα κάναμε το προηγούμενο διάστημα, όσο σημαντικά κι αν ήταν. Σήμερα χρειάζεται το μεγαλύτερο άπλωμα της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο. Η κατοχή του Ιράκ, η Ιντιφάντα, τα νέα πολεμικά μέτωπα των ΗΠΑ είναι οι μάχες μπροστά. Δεν φτάνει αυτό. Η Συμμαχία έχει τεράστιο κύρος και σχέση με τα συνδικάτα. Χρειάζεται να απλώσουμε σε περισσότερους χώρους τη Συμμαχία. Τοπικά στις γειτονιές, σε εργατικούς χώρους, σχολεία και σχολές. Η Συμμαχία μπορεί να είναι ο χώρος κοινής δράσης με κόσμο που ανήκει στο ΠΑΣΟΚ αλλά θέλει να παλέψει ενάντια στον ιμπεριαλισμό και ενάντια στον Σημίτη.

Η Πρωτοβουλία Γένοβα είναι η συσπείρωση αντικαπιταλιστών όχι μόνο μέσα στο χώρο της νεολαίας αλλά και στα συνδικάτα. Οι Financial Crimes στον Τύπο, το Νυστέρι, στα νοσοκομεία, Η Τάξη μας, στα σχολεία, το Χαρτί και το Μελάνι στους Λιθογράφους. το άπλωμα όλων αυτών των δικτύων είναι δουλειά που χρειάζεται να γίνει τώρα, καθώς ο κόσμος των μεγάλων συλλαλητηρίων έχει γυρίσει στους χώρους του και συζητάει για τη συνέχεια. Δεν περιμένουμε πότε θα φτάσει η επόμενη κορύφωση που θα ξαναβγάλει εκατομμύρια στους δρόμους. Την προετοιμάζουμε από τώρα συνειδητά, γιατί μαθαίνουμε από τα διδάγματα της ιστορίας.

Οι ρίζες της ιμπεριαλιστικής βαρβαρότητας

Ο Σωτήρης Κοντογιάννης εξηγεί τις αιτίες της πολεμικής εκστρατείας του Μπους

Στις 9 Απρίλη τα στρατεύματα των ΗΠΑ και των συμμάχων τους μπήκαν νικητές στη Βαγδάτη. Το βίντεο της αποκαθήλωσης του τεράστιου αγάλματος του Σαντάμ Χουσεϊν από την κεντρική πλατεία της ιρακινής πρωτεύουσας κατάκλυσε το ίδιο απόγευμα τα δελτία ειδήσεων σε όλο τον κόσμο. Ο πόλεμος, όμως, δεν τέλειωσε.

Δεκαετία πολέμων

Κατ' αρχήν ο πόλεμος δεν έχει τελειώσει ακόμα στο ίδιο το Ιράκ. Ο Μπους και ο Μπλερ μπαίνουν σαν κατακτητές στη Βαγδάτη. Η «κυβέρνηση» που ετοιμάζονται να εγκαταστήσουν θυμίζει τις πιο σκοτεινές μέρες της αποικιοκρατίας -μια κατοχική διοίκηση αμερικάνων στρατηγών, πρακτόρων της CIA, καταχθόνιων εμπόρων όπλων, παρανοϊκών αραβοφάγων και ιρακινών Κουίσλινγκ. Ο λαός του Ιράκ -οι απλοί ανώνυμοι άνθρωποι που με την ηρωική τους αντίσταση ξεφτίλιζαν όλες τις προηγούμενες μέρες τον πανίσχυρο στρατό του Τόμι Φράνκς- δεν πρόκειται να παραδοθούν τόσο εύκολα. Ο Μπους και ο Μπλερ έσπειραν ένα νέο «παλαιστινιακό» στο Ιράκ. Πάνω στα ερείπια της Βαγδάτης, στους βαμμένους με αίμα δρόμους του Ουμ Κασρ, στα πτώματα των νεκρών της Βασόρα, στα ακρωτηριασμένα σώματα των μικρών παιδιών του Ιράκ θα ξεφυτρώσει τώρα, δίχως αμφιβολία, μια νέα Ιντιφάντα.

Δεύτερο, ο πόλεμος δεν πρόκειται να περιοριστεί στα σύνορα του Ιράκ. Όπως είναι γνωστό τα γεράκια της Ουάσιγκτον έχουν συντάξει έναν ολόκληρο κατάλογο από κράτη που συγκαταλέγονται στον υποτιθέμενο «άξονα του κακού». Η Συρία, το Ιράν ακόμα και η Σαουδική Αραβία -για χρόνια ο πιο πιστός σύμμαχος των ΗΠΑ στον Αραβικό κόσμο- περιλαμβάνονται στις χώρες που θεωρούνται ύποπτες για «υπόθαλψη» ή έστω και «ανοχή» απέναντι στην τρομοκρατία. Οι κατηγορίες αυτές αντανακλούν, στην πραγματικότητα, τον φόβο ότι τα καθεστώτα της περιοχής είναι πλέον ανίκανα να εξασφαλίσουν την κοινωνική σταθερότητα. Ο Μπους απειλεί να επιβάλλει την δική του «τάξη» στην περιοχή -την τάξη της «φωτιάς» και του «θανάτου». Αυτή η στρατηγική, όμως, είναι φαύλος κύκλος. Κάθε «προληπτικό χτύπημα» οξύνει και άλλο τις αντιθέσεις μέσα στις κοινωνίες της Μέσης Ανατολής και αποσταθεροποιεί ακόμα περισσότερο τα καθεστώτα, φέρνοντας την «ανάγκη» για το επόμενο χτύπημα ολοένα και πιο κοντά.

Τρίτο, ο πόλεμος διαταράσσει όλο και περισσότερο τις σχέσεις ανάμεσα στις ίδιες της Μεγάλες Δυνάμεις. Τα ρήγματα δεν περιορίζονται στον ΟΗΕ, το Συμβούλιο Ασφαλείας, την Ευρωπαϊκή Ενωση, ή το ΝΑΤΟ. Ούτε στις φραστικές αντιπαραθέσεις ανάμεσα στον Ντόναλντ Ράμσφελντ, τον υπουργό Αμυνας των ΗΠΑ και τον Γκέρχαρντ Σρέντερ, τον καγκελάριο της Γερμανίας. Στις αρχές Απρίλη τα στρατεύματα των ΗΠΑ βομβάρδισαν «κατά λάθος» το κομβόι της διπλωματικής αποστολής της Ρωσίας, την ώρα που εγκατέλειπε τη Βαγδάτη -παρόλο που η Ρωσία είχε ενημερώσει με ακρίβεια τις αμερικανικές δυνάμεις για τη διαδρομή που θα ακολουθούσαν. Στα τέλη Απρίλη οι ηγέτες της Γαλλίας, της Γερμανίας, του Βελγίου και του Λουξεμβούργου θα συναντηθούν σε μια άτυπη σύνοδο κορυφής με στόχο την «προώθηση της Ευρωπαϊκής Αμυνας». Πολλοί μιλάνε από τώρα για την ανάγκη να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ενωση μια υπολογίσιμη στρατιωτική δύναμη που να μπορεί να συγκριθεί με τη δύναμη των ΗΠΑ.

Κανένας, φυσικά, δεν υποστηρίζει ότι οι αντιθέσεις αυτές ανάμεσα στις Μεγάλες Δυνάμεις έχουν πλησιάσει τα επίπεδα στα οποία είχαν φτάσει στον περασμένο αιώνα, στα χρόνια πριν από τους δυο παγκόσμιους πολέμους. Αλλά αυτό που είναι βέβαιο είναι τα ρήγματα και οι ανταγωνιστικοί εξοπλισμοί που τα συνοδεύουν δεν πρόκειται να κάνουν τον πλανήτη πιο ειρηνικό.

Γεράκια

Πως φτάσαμε ως εδώ; Όταν τελείωνε ο Ψυχρός Πόλεμος πολλοί, ακόμα και μέσα στην αριστερά, υποστήριζαν ότι η περίοδος των στρατιωτικών αντιπαραθέσεων θα γινόταν σύντομα οριστικά πια παρελθόν. Μπροστά μας, έλεγαν, ανοίγεται μια νέα «μεταμοντέρνα», «μεταϊστορική» εποχή όπου τα αναπτυγμένα κράτη θα λύνουν τις διαφορές τους όλο και περισσότερο με τη συνεννόηση, μέσα από τους Διεθνείς Οργανισμούς-τον ΟΗΕ, το Διεθνές Δικαστήριο, την Γκάττ και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, τις συναντήσεις κορυφής των G8. Αλλά αυτό που είδαμε μπροστά μας ήταν σχεδόν το ανάποδο: η δεκαετία του 1990 άνοιξε με την «καταιγίδα της ερήμου» και έκλεισε με την αμερικανική επέμβαση στη Γιουγκοσλαβία. Η νέα δεκαετία, η δεκαετία του Αφγανιστάν, της Παλαιστίνης και του Ιράκ, έχει ξεκινήσει πολύ χειρότερα.

Πολλές αναλύσεις στις

εφημερίδες και τα περιοδικά εντοπίζουν τις ευθύνες για τη νέα επιθετικότητα σε συγκυριακά χαρακτηριστικά της αμερικανικής ηγεσίας: ο Μπους είναι ηλίθιος, λένε. Το επιτελείο του αποτελείται από ένα σκανδαλώδες μείγμα ιδιοτέλειας και συντηρητισμού. Πολλά μέλη της κυβέρνησης προέρχονται από τα ανώτατα κλιμάκια της βιομηχανίας του πετρελαίου και των όπλων. Οι υπουργοί του έχουν άμεσες σχέσεις με την ρατσιστική, θρησκόληπτη νέο-δεξιά του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος -αυτή που οργάνωνε τις επιθέσεις ενάντια στις κλινικές των εκτρώσεων, που καλλιεργεί το μίσος ενάντια στους Μουσουλμάνους, που υποστηρίζει κάθε δολοφονική επίθεση των ισραηλινών στρατευμάτων ενάντια στους Παλαιστίνιους.

Οι αναλύσεις αυτές δεν είναι καθόλου αβάσιμες. Η πιο εξόφθαλμη περίπτωση διαπλοκής με βρόμικα συμφέροντα ήταν σίγουρα ο διαβόητος Ρίτσαρντ Πέρλ, ο πρώην πρόεδρος της Επιτροπής Αμυντικής Πολιτικής. Στα τέλη του Μάρτη το περιοδικό «Νιου Γιόρκερ» αποκάλυψε ότι ο Περλ -πρώην ανώτατο στέλεχος μιας εταιρίας κατασκευής αρμάτων μάχης- είχε μυστικές συναντήσεις με τον διαβόητο Σαουδάραβα έμπορο όπλων Αντάν Κασόγκι. Ο Πέρλ ήταν ταυτόχρονα δηλωμένο «γεράκι». Οι εφημερίδες τον αποκαλούσαν «ο πρίγκιπας του σκότους» για τις εμπρηστικές του δηλώσεις. *«Ως σύμβουλος του Ισραηλινού πρωθυπουργού Μπένζαμιν Νετανιάχου το 1996»* έγραφε η «Καθημερινή» την επομένη της παραίτησής του, *«ο Περλ είχε προτείνει να εγκαταλειφθούν οι συμφωνίες του Οσλο και να εφαρμοστεί σκληρή πολιτική»* απέναντι στους Παλαιστίνιους.

Και ο Πέρλ δεν είναι ο μόνος. Ο Ντικ Τσένι, ο αντιπρόεδρος του Μπους, ήταν ανώτατο στέλεχος της γιγάντιας στρατιωτικής βιομηχανίας TRW ενώ η γυναίκα του ήταν μέχρι πρόσφατα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της διαβόητης για τα σκάνδαλά της Λόκχιντ Μάρτιν. Στον πρώτο πόλεμο του Κόλπου ο Τσένι, υπουργός Αμυνας, τότε, της κυβέρνησης του πατέρα Μπους, είχε προτείνει την χρήση *«περιορισμένου αριθμού ταχτικών πυρηνικών όπλων ενάντια στο Ιράκ»*.

Η Κοντολίζα Ράις, η σύμβουλος για θέματα Ασφαλείας του προέδρου Μπους, είναι πρώην διευθύντρια της Chevron -μια από τις μεγαλύτερες «7 αδελφές» του Πετρελαίου. Στη διάρκεια της «θητείας» της στην Chevron συνεργάστηκε στενά με τους δικτάτορες της Νιγηρίας και την δολοφονική τους «Κινούμενη Αστυνομία». Για τις υπηρεσίες της αυτές η εταιρία βάφτισε, προς τιμή της, ένα τάνκερ με το όνομά της.

Ο Πολ Γούλφοβιτς, ο υφυπουργός Αμυνας του Ράμσφελντ -όπως και πολλά άλλα στελέχη της κυβέρνησης του Μπους- διατηρεί στενές σχέσεις με την πολεμοκάπηλη, ακροδεξιά «ομάδα πίεσης» που έχει τον τίτλο «Σχέδιο για το Νέο Αμερικανικό Αιώνα». *«Επί του παρόντος»*, έγραφε η διακήρυξη με τίτλο «Για την αναθεώρηση της Αμυντικής Πολιτικής» τον Σεπτέμβρη του 2000, *«οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αντιμετωπίζουν κανέναν παγκόσμιο ανταγωνιστή. Η υψηλή στρατηγική της Αμερικής θα πρέπει να έχει σαν στόχο την διατήρηση και επέκταση αυτής της πλεονεκτικής θέσης στο μέλλον, όσο πιο μακριά είναι αυτό δυνατόν. Παρόλα αυτά υπάρχουν, εν δυνάμει ισχυρά κράτη δυσαρεστημένα με την παρούσα κατάσταση που ανυπομονούν να την αλλάξουν... Μέχρι τώρα έχουν αποθαρρυνθεί, από τις δυνατότητες και την παγκόσμια παρουσία της αμερικανικής στρατιωτικής δύναμης»*.

Οι ΗΠΑ, πρότεινε το «Σχέδιο», θα έπρεπε να στηριχτούν στην στρατιωτική τους υπεροχή για να παραμείνουν η μοναδική και αδιαμφισβήτητη υπερδύναμη στον κόσμο. Οι διεθνείς συνθήκες που απαγόρευαν την ανάπτυξη αντιβαλιστικών συστημάτων ή περιόριζαν τα πυρηνικά θεωρούνται «αναχρονιστικές» από το «Σχέδιο». Τον Οκτώβρη του 2002, όταν οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν ότι θα προχωρήσουν στην ανάπτυξη της «Εθνικής Πυραυλικής Αμυνας» -δηλαδή ένα σύστημα αναχαίτισης αντιβαλιστικών πυραύλων- και να γράψουν στα παλιά τους τα παπούτσια τις διεθνείς συνθήκες- ο Γούλφοβιτς υπερασπίσθηκε με αυτά τα προκλητικά λόγια την απόφαση: *«Οι ΗΠΑ, επί τέλους, είναι ελεύθερες να αποκτήσουν πυραυλική άμυνα χωρίς τους τεχνητούς περιορισμούς μιας αναχρονιστικής συνθήκης 30 ετών με μια χώρα που έχει πάψει πλέον να υφίσταται»*.

Ιμπεριαλισμός

Αλλά θα ήταν λάθος να περιορίσει κανείς τις ευθύνες αυτής της νέας αμερικανικής επιθετικότητας στα ιδιαίτερα συμφέροντα μερικών εταιρειών όπλων και πετρελαίων ή στις πολεμοκάπηλες ιδεοληψίες μιας ομάδας αθεράπευτων νεοσυντηρητικών γερακιών.

Καμιά άρχουσα τάξη δεν επρόκειτο να ανεχθεί μια πολιτική που θα εξυπηρετούσε τα συμφέροντα κάποιων «ημετέρων» υπονομεύοντας τα συμφέροντα όλων των άλλων. Η βιομηχανία όπλων και πυρομαχικών φυσικά και κάνει χρυσές δουλειές από τον πόλεμο. Το κόστος της επίθεσης στο Ιράκ, όμως, μετριέται σε δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια για τον αμερικάνικο προϋπολογισμό: λίγες μέρες πριν τα αμερικανικά στρατεύματα μπούνε στη Βαγδάτη ο Μπους είχε ζητήσει από το Κογκρέσο ένα έκτακτο κονδύλι 75 δισεκατομμυρίων δολαρίων για τα έξοδα της εκστρατείας. Ο αντίκτυπος του πολέμου στο σύνολο της οικονομίας είναι ανυπολόγιστος. Ο Ρόμπερτ Νόρντχαους, ένας από τους διάσημους οικονομολόγους των ΗΠΑ, είχε υπολογίσει ότι οι «παράπλευρες» οικονομικές συνέπειες της επίθεσης στο Ιράκ μπορεί να ξεπερνούσαν ακόμα και το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια.

Και φυσικά καμιά άρχουσα τάξη δεν επρόκειτο να παραδώσει την εξουσία στα χέρια μιας ομάδας ηλιθίων φανατικών της δεξιάς και να της επιτρέψει να διαταράξει τις σχέσεις της με τους συμμάχους της, να υπονομεύσει τους Διεθνείς Οργανισμούς, να ακυρώσει τις Διεθνείς Συνθήκες και να τραβήξει τη χώρα σε μια πολεμική περιπέτεια αν δεν ήταν πεισμένη ότι αυτή η πολιτική εξυπηρετεί τα συμφέροντά της.

Σε όλη τη δεκαετία του 1990 ο Περλ, ο Γούλφοβιτς, ο Ράμσφελντ και τα άλλα γεράκια που περιβάλουν σήμερα τον πρόεδρο ήταν απομονωμένοι -όχι μόνο στην οκταετία του Κλίντον αλλά και την εποχή της προεδρίας του πατέρα Μπους.

Αυτό που έγειρε την πλάστιγγα προς τη μεριά των γερακιών ήταν οι ανησυχίες της αμερικάνικης άρχουσας τάξης για την ανάδειξη επίδοξων ανταγωνιστών της.

Οι ρίζες της νέας ιμπεριαλιστικής στρατηγικής μπήκαν το 1989, με τις επαναστάσεις στην Ανατολική Ευρώπη και τη Ρωσία που σάρωσαν τα σταλινικά καθεστώτα και διάλυσαν την αντίπαλη Ρώσικη Αυτοκρατορία. Σιγά-σιγά η Δύση άρχισε να αποκτάει προσβάσεις σε περιοχές του πλανήτη από όπου ήταν αποκλεισμένη την εποχή του Ψυχρού Πολέμου: η Ανατολική Γερμανία προσαρτήθηκε στη Δυτική, η Τσεχία, η Ουγγαρία και η Πολωνία ενσωματώθηκαν στο ΝΑΤΟ, οι πλούσιες σε πετρέλαιο πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες της Κασπίας αυτονομήθηκαν. Η Γιουγκοσλαβία, το τελευταίο υπόλειμμα της ψυχροπολεμικής διαίρεσης της Ευρώπης, διαλύθηκε -με την διπλωματική

Η φοβερή πραγματικότητα πίσω από τον πόλεμο Μπους και Μπλερ

βοήθεια της Γερμανίας στην αρχή και με τους βομβαρδισμούς των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στο τέλος.

Η διάλυση της Ρωσικής Αυτοκρατορίας άφησε τις ΗΠΑ στρατιωτικά τη μοναδική υπερδύναμη στον πλανήτη. Αλλά αυτό δεν σήμαινε ότι έμεινε χωρίς ανταγωνιστές. Στο οικονομικό επίπεδο η άρχουσα τάξη των ΗΠΑ είχε, από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 κιόλας, αρχίσει να αντμετωπίζει τις πιέσεις των δυο μεγάλων ηττημένων του ΄Β Παγκοσμίου Πολέμου -της Γερμανίας και της Ιαπωνίας. Απαλλαγμένες από τα βάρη των στρατιωτικών εξοπλισμών -που απορροφούσαν κάθε χρόνο ένα μεγάλο μέρος από το ΑΕΠ των ΗΠΑ - οι δυο αυτές χώρες κατάφεραν να επενδύσουν με πολύ γρηγορότερους ρυθμούς στη αυτοκινητοβιομηχανία, στα ηλεκτρονικά, στις μηχανές κλπ από ότι οι ανταγωνιστές τους στην Αμερική. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 η αμερικάνικη άρχουσα τάξη είδε ξαφνικά την αγορά της να κατακλύζεται από γερμανικά και ιαπωνικά προϊόντα. Τη δεκαετία του 1980 ο φόβος της Ιαπωνίας είχε γίνει πραγματική ψύχωση στις ΗΠΑ.

Η διάλυση του συστήματος του Ψυχρού Πολέμου άνοιγε τώρα νέους κινδύνους για την αμερικάνικη άρχουσα τάξη. Η «απειλή» της Ρωσίας είχε εξαναγκάσει όλα τα προηγούμενα χρόνια την Ιαπωνία και τη Δυτική Ευρώπη σε μια μόνιμη συνεργασία με τις ΗΠΑ και σε μια ανοιχτή αποδοχή του κυρίαρχού τους ρόλου. Τώρα αυτή η απειλή είχε εξαφανιστεί. Η ξαφνική αναγνώριση της Σλοβενίας από την γερμανική κυβέρνηση στον πρώτο πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας -σε αντιπαράθεση με την γραμμή των ΗΠΑ που επέμενε ότι δεν θα ανεχόταν αλλαγή συνόρων στα Βαλκάνια- προκάλεσε σοκ στα αμερικανικά επιτελεία. Η Γερμανία και η Ιαπωνία ήταν τώρα «ελεύθερες» να διεκδικήσουν και διπλωματικά και στρατιωτικά έναν ρόλο στις υποθέσεις του πλανήτη αντάξιο με την οικονομική τους θέση.

Ακόμα μεγαλύτερη απειλή για την αμερικανική πρωτοκαθεδρία αποτελεί η Κίνα -μια χώρα με πληθυσμό σχεδόν τετραπλάσιο από τις ΗΠΑ, ρυθμούς ανάπτυξης που μόνο στα όνειρά τους μπορούν να δουν οι άρχουσες τάξεις της Δύσης και ένα επιβλητικό πυρηνικό οπλοστάσιο. Και φυσικά κανένας δεν μπορεί να ξεχάσει την ίδια τη Ρωσία, που παρά την οικονομική, πολιτική και κοινωνική της κατάρρευση εξακολουθεί, σε στρατιωτικό επίπεδο, να είναι μια Μεγάλη Δύναμη. *«Διάφορες από τις εν δυνάμει μεγάλες δυνάμεις»*, γράφει η Στρατηγική Εθνικής Ασφαλείας, *«βρίσκονται τώρα στο μέσο μιας εσωτερικής διαδικασίας μετασχηματισμού -με πιο σημαντικές τη Ρωσία, την Ινδία και την Κίνα...*

Ο Παπαντωνίου χαιρετάει εγκάρδια τον Ράμσφελντ

Επικεντρώνουμε την προσοχή μας στην πιθανότητα ανανέωσης παλαιών μοτίβων ανταγωνισμού ανάμεσα σε μεγάλες δυνάμεις...»

Κρίση

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 οι οικονομικές επιτυχίες του Κλίντον επισκίασαν αυτούς τους φόβους. Οι ρυθμοί ανάπτυξης στις ΗΠΑ «χτυπούσαν» 4% και 5%. Την ίδια ώρα η Ιαπωνία βυθιζόταν σε μια ύφεση χωρίς προηγούμενο ενώ η γερμανική -και μαζί της ολόκληρη η ευρωπαϊκή- οικονομία παράπαιε. Δισεκατομμύρια δολάρια συσωρεύονταν στις αμερικανικές τράπεζες και τα αμερικανικά χρηματιστήρια με την ελπίδα ότι θα κερδίζαν ένα μερίδιο από τα θαύματα της «νέας οικονομίας». Ο Ντάου Τζόνς και ο Νάσντακ απωγειόνταν. Το δολάριο ανέβαινε -σε βάρος και του ευρώ και του γιέν. Τα κέρδη στα βιβλία των αμερικανικών επιχειρήσεων φούσκωναν και φούσκωναν.

Το 1997 το «θαύμα» άρχισε να ξεθωριάζει. Το Σεπτέμβρη του 1998 ένα από τα μεγαλύτερα κερδοσκοπικά κεφάλαια των ΗΠΑ, η LCTM, χτύπησε «κανόνι». Χρειάστηκε η παρέμβαση της Κεντρικής Τράπεζας για να αποφευχθεί μια αλυσιδωτή αντίδραση, που κανένας δεν θα μπορούσε να προβλέψει τι θα άφηνε όρθιο. Υστερα ήρθε η χιονοστιβάδα της Enron και της Worldcom, τα φοβερά σκάνδαλα και μαζί τους και οι αποκαλύψεις για την πραγματική κατάσταση της οικονομίας. Η «νέα οικονομία», αποδεικνύεται τώρα, δεν ήταν παρά μια κερδοσκοπική φούσκα.

«Στη δεκαετία που μας πέρασε», έγραφε το 2002 η εφημερίδα Financial Times, *«η παραγωγικότητα στις χώρες της Ευρωζώνης αυξήθηκε γρηγορότερα από ότι στις ΗΠΑ και σήμερα στη Γερμανία και στη Γαλλία είναι εξίσου υψηλή όσο και στις ΗΠΑ».* Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ζωγραφίζει μια ακόμα πιο σκοτεινή εικόνα για τις ΗΠΑ. Σύμφωνα με τους δικούς του υπολογισμούς η παραγωγικότητα της εργασίας ήταν το 2001 μεγαλύτερη όχι μόνο στη Γαλλία και τη Γερμανία αλλά ακόμα και στην Ιταλία από ότι ήταν στις ΗΠΑ.

Η σχετική υποχώρηση της οικονομίας έχει τρομαχτικές συνέπειες για τους καπιταλιστές στις ΗΠΑ. Τα ποσοστά κέρδους των επιχειρήσεων έχουν πέσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Τα χρηματιστήρια πέφτουν. Το δολάριο χάνει συνεχώς έδαφος απέναντι στο ευρώ και η Αμερική βυθίζεται ολοένα και πιο βαθειά στα ελλείμματα και τα χρέη.

Μέσα σε αυτή την κατάσταση, δεν είναι παράξενο, ότι οι φωνές που ζητούσαν να χρησιμοποιήσει η Αμερική το «ισχυρό της χαρτί» πήραν το πάνω χέρι. Και το ισχυρό της χαρτί, όπως είναι γνωστό, είναι τα όπλα.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι ο πόλεμος ενάντια στο Ιράκ έχει σαν άμεσο στόχο την Ευρώπη, τη Ρωσία ή την Κίνα. Η άρχουσα τάξη των ΗΠΑ ήθελε πραγματικά να ανατρέψει τον Σαντάμ Χουσεΐν και να εγκαταστήσει μια αμερικανική διοίκηση στο Ιράκ. Ο άμεσος στόχος είναι το πετρέλαιο.

Η αμερικανική οικονομία εισάγει αυτή τη στιγμή πάνω από το 50% των πετρελαίων της -κύρια από Βενεζουέλα, τη Σαουδική Αραβία και τον Καναδά. Μέσα στα επόμενα 20 χρόνια υπολογίζει η ίδια η κυβέρνηση των ΗΠΑ ότι το ποσοστό αυτό θα έχει ανέβει στο 65%. Τα επιτελεία των ΗΠΑ τρέμουν στη ιδέα μιας διακοπής στη ροή του πετρελαίου -όπως τρέμουν και τα επιτελεία όλων των καπιταλιστών του πλανήτη. Το πετρέλαιο είναι κυριολεκτικά το «αίμα» της οικονομίας τους.

Η κρίση της Βενεζουέλας τους τελευταίους μήνες έχει μετατρέψει τους φόβους τους αυτούς σε πανικό. Η Βενεζουέλα βρίσκεται συνεχώς στις συμπληγάδες της κατάρρευσης και της επανάστασης. Η ροή του πετρελαίου στηρίζεται σε μια επικίνδυνη ισορροπία που

θυμίζει ακροβασία πάνω σε σκοινί. Και η Βενεζουέλα δεν είναι μόνη. Η Αργεντινή, η Ινδονησία, η Βραζιλία είναι μόνο τα τελευταία παραδείγματα στον μακρύ κατάλογο των θυμάτων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που έχει χτυπήσει τον πλανήτη τα τελευταία χρόνια.

Παλιότερα ο έλεγχος των πετρελαιοπηγών βρισκόταν άμεσα στα χέρια των Μεγάλων Δυνάμεων. Το σημερινό Ιράκ, η Σαουδική Αραβία, το Ιράν κλπ ήταν αποικίες και προτεκτοράτα της Βρετανίας, της Γαλλίας και των άλλων ισχυρών της εποχής. Οι «7 αδελφές» κυριολεκτικά άρπαζαν το πετρέλαιο με τη προστασία του αμερικανικού και του βρετανικού στόλου δίνοντας για αντάλλαγμα στις «κυβερνήσεις» των χωρών αυτών όλα και όλα μερικά σέντς το βαρέλι. Η κατάσταση άρχισε να αλλάζει τη δεκαετία του 1950 κάτω από την διπλή πίεση των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων από τη μια και της ραγδαίας οικονομικής ανάπτυξης από την άλλη. Κυνηγημένες από τα κινήματα οι Μεγάλες Δυνάμεις αναγκάστηκαν να «εμπιστευτούν» την εκμετάλλευση των πετρελαίων στις τοπικές άρχουσες τάξεις. Οι «7 αδελφές» μοιράζονται, από τότε, με τους Σεΐχιδες του πετρελαίου περίπου μισά-μισά τα κέδρη από την εξόρυξη.

Σήμερα, όμως, οι Μεγάλες Δυνάμεις αμφιβάλουν αν οι Σεΐχιδες είναι πια σε θέση να εξασφαλίσουν την κοινωνική τάξη και να εγγυηθούν την ροή του πετρελαίου. Για αυτό γυρίζουν πίσω σαν κατακτητές στο Ιράκ -τη δεύτερη μεγαλύτερη πετρελαιοπηγή του κόσμου. Για αυτό έχουν αρχίσει από τώρα τις απειλές ενάντια στο Ιράν και τη Σαουδική Αραβία -τις άλλες δυο χώρες με τα μεγαλύτερα εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα πετρελαίου στον κόσμο. Μια πρόσφατη έκθεση της κυβέρνηση των ΗΠΑ, συνταγμένη από το επιτελείο του Τσένι το παραδέχεται ανοιχτά: *«Η Αμερική»*, λέει, *«πρέπει να διευρύνει τις πηγές προμήθειας του πετρελαίου της... Και η διεύρυνση αυτή δεν μπορεί να στηριχτεί πλέον μόνο στους νόμους της αγοράς».*

Ο πόλεμος ενάντια στο Ιράκ, όμως, είναι ταυτόχρονα μια «υπενθύμιση» προς τις άλλες Μεγάλες Δυνάμεις του ηγεμονικού ρόλου των ΗΠΑ. Σε έναν κόσμο που αναγκάζεται να λύνει τις διαφορές του με τη βία των όπλων η Αμερική είναι, αναμφίβολα, ο ηγέτης του πλανήτη.

Αντίσταση στον πόλεμο

Στις αρχές του περασμένου αιώνα, όταν ο πλανήτης κυλούσε στη βαρβαρότητα του Ά Παγκόσμιου Πολέμου ο Λένιν, ο Μπουχάριν, η Ρόζα Λούξεμπουργκ, ο Τρότσκι και οι άλλοι μεγάλοι επαναστάτες διατύπωσαν την θεωρία του ιμπεριαλισμού για να εξηγήσουν πως ο πόλεμος είναι το προϊόν του ίδιου του συστήματος. Η συγκέντρωση του κεφάλαιου στο σύγχρονο καπιταλισμό έχει γεννήσει τεράστιες επιχειρήσεις, με βάρος καταλυτικό πάνω στην «εθνική οικονομία». «Οταν βήχει η Τζένεραλ Μότορς» έλεγαν παραστατικά για τις ΗΠΑ, «συναχώνεται ολόκληρη η Αμερική». Το αποτέλεσμα αυτής της γιγάντωσης είναι η μεταφορά των ανταγωνσμών των επιχειρήσεων από τη σφαίρα της οικονομίας στη σφαίρα των διακρατικών σχέσεων: το κυνήγι του κέρδους μετατρέπεται σε κυνήγι αγορών, πρώτων υλών, σφαιρών επιρροής. Οι πολυεθνικές δεν φέρνουν μόνο την εξαθλίωση και τα χρέη στον Τρίτο Κόσμο: κουβαλάνε μαζί τους και τον ιμπεριαλισμό, το σπέρμα του πολέμου, του θανάτου και της καταστροφής.

Η επίσημη αριστερά, όμως, είχε διαφορετική άποψη. Ο πόλεμος έλεγε ο Καρλ Κάουτσκι, ο ηγέτης της γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας στις αρχές του 20ου αιώνα είναι ένα κατάλοιπο από το παρελθόν. Η παγκοσμιοποίηση, για να χρησιμοποιήσουμε την σημερινή ορολογία, δημιουργεί μια «υπερεθνική» άρχουσα τάξη, που έχει συμφέροντα σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Ποιός καπιταλιστής θα διατάξει να βομβαρδίσουν τη θυγατρική του εταιρεία στη διπλανή χώρα; Ο καπιταλισμός, έλεγε ο Κάουτσκι, μακροπρόθεσμα θα φέρει την ειρήνη. Οταν ξέσπασε τελικά ο πόλεμος η αριστερά αυτή υποστήριξε παντού το «δίκιο της πατρίδας» της. Με τις ευλογίες των ηγετών της αριστεράς οι εργάτες τη Ευρώπης ρίχτηκαν στον αγώνα της αλλλοσφαγής.

Σήμερα οι ηγέτες της Σοσιαλδημοκρατίας συνεχίζουν την ίδια αντιμετώπιση. Υμνούν την παγκοσμιοποίηση και προσπαθούν να μας πείσουν ότι ο πόλεμος δεν είναι δικιά τους ευθύνη. Σαν διέξοδο προτείνουν την ενίσχυση της «φιλειρηνικής» Ευρώπης -με νέα όπλα και νέους στρατούς.

Χρειάζεται μεγάλο θράσος για να παρουσιάζει κανείς τον Σιράκ, τον Σρέντερ ή τον Σημίτη σαν «περιστέρια της ειρήνης». Ολους τους προηγούμενους μήνες που ο Μπους και ο Μπλερ απειλούσαν τον λαό του Ιράκ τα ευρωπαϊκά «περιστέρια» συνέχιζαν να επαναλαμβάνουν υποκριτικά «ο Σαντάμ πρέπει να αφοπλιστεί» -παρόλο που οι επιθεωρητές του ΟΗΕ δεν μπορούσαν τίποτα να βρούν. Η «αλλαγή καθεστώτος» της Βαγδάτης τους έβρισκε όλους σύμφωνους: το μόνο που δεν τους άρεσε ήταν ο τρόπος που οργάνωσε ο Μπους την ανατροπή του Σαντάμ.

Τώρα τα «περιστέρια» της ΕΕ τρέχουν να ζητήσουν να περάσει στον ΟΗΕ ο έλεγχος του Ιράκ -με άλλα λόγια μοιρασιά στα λάφυρα του πολέμου. Οι ίδιοι ηγέτες που μοίραζαν τη μια καταγγελία μετά την άλλη «ενάντια στον παράνομο πόλεμο» τρέχουν τώρα να σφίξουν το χέρι του Μπλερ, του Κόλιν Πάουελ και του Ράμσφελντ -μπας και τσιμπήσουν κανένα ξεροκόμματο από τη λεία. Την ίδια ώρα τα κυβερνητικά επιτελεία παζαρεύουν από τώρα τι στάση θα κρατήσουν στην επόμενη επίθεση - σύμμαχοι του Μπους, κάτω από την αμερικανική ηγεμονία ή αντίπαλοι και ανταγωνιστές κάτω από την «Ευρωπαϊκή Ομπρέλα»;

Το αντιπολεμικό κίνημα δεν έχει καμμιά σχέση με αυτούς τους κυνικούς χασάπηδες. Είμαστε αντίθετοι στον πόλεμό τους, αντίθετοι στους εξοπλισμούς τους, αντίθετοι στα «εθνικά» τους συμφέροντα. Δεν θέλουμε τον εξοπλισμό της Ευρώπης, αλλά τον αφοπλισμό της. Δεν θέλουμε «αναβάθμιση της θωράκισης της χώρας» -πυραυλάκατους και συνοριοφυλακές ενάνια στα κύματα των προσφύγων δηλαδή- αλλά ανοιχτά σύνορα για τα θύματα των πολέμων. Δεν θέλουμε τις βάσεις της Σούδας, του Τύρναβου και του Ακτιου. Θέλουμε να κλείσουν.

«Εμείς θα σταματήσουμε τον πόλεμο αυτό» φωνάζουν χιλιάδες μαθητές στα αντιπολεμικά συλλαλητήρια. Ο πόλεμος δεν τέλειωσε ακόμα. Οι ηγέτες μας δεν σκοπεύουν να τον σταματήσουν. Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι πως θα τον αξιοποιήσουνε καλύτερα.

Μόνο εμείς μπορούμε να σταματήσουμε τον πόλεμο. Τον τρόπο τον έδειξαν οι εργάτες της Ρωσίας το 1917: με την επανάσταση, με την ανατροπή του καπιταλισμού - του ίδιου του συστήματος που γεννάει τον ιμπεριαλισμό και τον πόλεμο.

Δεσμοί αίματος

Ο ελληνικός καπιταλισμός έχει συμφέροντα που οδηγούν στην εμπλοκή στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, γράφει ο Λέανδρος Μπόλαρης

Αυτές τις μέρες η φρεγάτα "Ναβαρίνο" του Πολεμικού Ναυτικού αναχώρησε για τον Περσικό Κόλπο. Ο Γιώργος Μοναστηριώτης, ναύτης πενταετούς υποχρέωσης που υπηρετούσε στη φρεγάτα, έστειλε μια επιστολή αρνούμενος να επιβιβαστεί στο πλοίο: *"Αρνούμαι συνειδητά και υπεύθυνα να συμμετέχω καθ' οποιονδήποτε τρόπο στην ανελέητη σφαγή που συνεργείται κατά του Ιρακινού λαού, σ' ένα πόλεμο που δεν λέει να τελειώσει αφού μετά την επίσημη λήξη του μετράμε νεκρούς και μάλιστα παιδιά".* Μπορεί ο πόλεμος να τελείωσε, όμως, η συμμετοχή της κυβέρνησης του Σημίτη στο ιμπεριαλιστικό έγκλημα ενάντια στο λαό του Ιράκ συνεχίζεται.

Η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι δεν συμμετείχε στον πόλεμο, ότι ανήκε στο στρατόπεδο των φιλειρηνικών κυβερνήσεων. Αυτό είναι ψέμα. Η στρατιωτική υποστήριξη που έδωσε στην πολεμική μηχανή των ΗΠΑ ήταν ιδιαίτερα κρίσιμη, πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου. Δεν είναι μόνο οι φρεγάτες που περιπολούσαν στον Περσικό –ή τα άλλα πολεμικά πλοία που συμμετέχουν σε αποστολές του ΝΑΤΟ στην Αν. Μεσόγειο συμμετέχοντας στο λεγόμενο «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας». Η βάση της Σούδας αποτελεί βασικό σημείο στήριξης για τις ΗΠΑ ήδη από τον προηγούμενο πόλεμο του Κόλπου. Το ίδιο έγινε και τώρα. Από τις 20 Γενάρη μέχρι την έναρξη της επίθεσης, στην αεροπορική βάση της Σούδας είχαν προσγειωθεί 1.726 μεταγωγικά αεροσκάφη και 193 μαχητικά. Στη ναυτική βάση στη τελική φάση των πολεμικών προετοιμασιών, ελλιμενίστηκαν και εφοδιάστηκαν 2 αεροπλανοφόρα, 19 φρεγάτες, 9 υποβρύχια, 15 ναρκαλιευτικά, 15 πετρελαιοφόρα.

Για παράδειγμα, αν δεν ανεφοδιαζόταν στη βάση της Σούδας, το αεροπλανοφόρο «Θίοντορ Ρούζβελτ» δεν θα μπορούσε να εξαπολύει τους πυραύλους Κρουζ που χτυπούσαν την περιοχή της Μοσούλης στο βόρειο Ιράκ. Οι ΗΠΑ δεν κατόρθωσαν να χρησιμοποιήσουν το έδαφος της Τουρκίας για να δημιουργήσουν το "βόρειο μέτωπο" που πρόβλεπε το αρχικό πολεμικό τους σχέδιο. Η βάση του Ιντσιρλίκ στη νοτιοανατολική Τουρκία παρέμεινε κλειστή για τα αμερικάνικα αεροπλάνα και τις υπόλοιπες δυνάμεις που προβλέπονταν να εξορμήσουν από εκεί. Ετσι, η βάση της Σούδας απόκτησε ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα. Ο,τι και να λένε ο Σημίτης και η κυβέρνησή του είναι συνένοχοι του Μπους και της συμμορίας του.

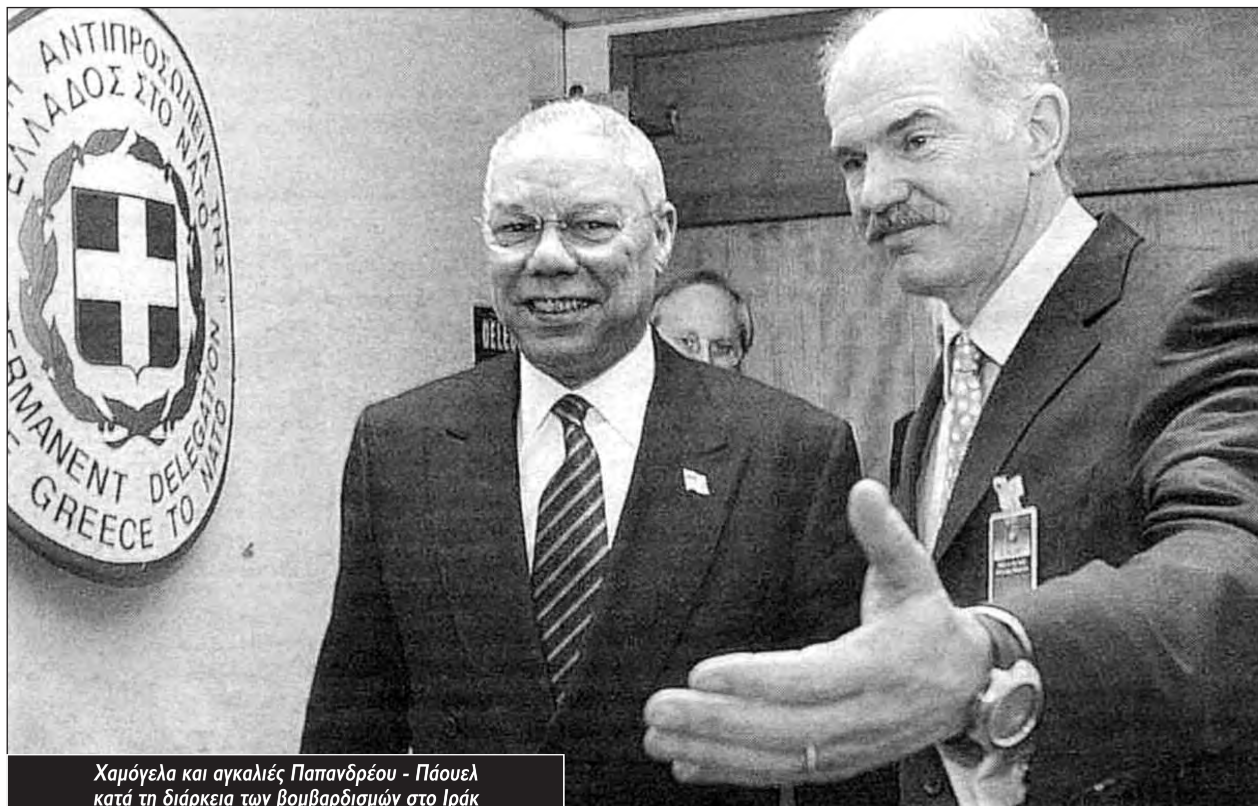
Η συνενοχή σ' αυτό το έγκλημα, που συνεχίζεται και τώρα, βαραίνει ολόκληρη την άρχουσα τάξη. Οι καπιταλιστές της Ελλάδας έχουν οικονομικά συμφέροντα και δεσμούς στην περιοχή. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους εφοπλιστές, που τα συμφέροντά τους στη Μ. Ανατολή είναι πιο παλιά και από του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Από την αρχή κιόλας της δεκαετίας του '50 οι εφοπλιστές παίζουν κεντρικό ρόλο στη μεταφορά των πετρελαίων της Μ. Ανατολής δημιουργώντας στενούς δεσμούς με τα καθεστώτα της περιοχής, από τον Νάσερ της Αιγύπτου μέχρι τη βασιλική οικογένεια της Σαουδικής Αραβίας και με τις αμερικάνικες πολυεθνικές. Ο ελληνικός εμπορικός στόλος είναι ο μεγαλύτερος παγκόσμια. Το 40% της δύναμής του αποτελείται από δεξαμενόπλοια. Αλλωστε το πρώτο σούπερτάνκερ στον κόσμο που καθελκύστηκε το 1953 ανήκε στον Ωνάση.

Δίπλα στους εφοπλιστές στην περιοχή απέκτησαν παρουσία και άλλες μεγάλες επιχειρήσεις. Βιομηχανίες τσιμέντου, όπως η ΤΙΤΑΝ και η ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ, για παράδειγμα εφοδίαζαν τις κατασκευαστικές εταιρίες που έχτισαν μεγάλα έργα. Πρόσφατα σε αφιέρωμα στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία υπήρχε αφιέρωμα για το «τεχνικό γραφείο Δοξιάδη» που στη δεκαετία του '50 είχε αναλάβει την οικοδόμηση εκατοντάδων χιλιάδων κατοικιών στο Ιράκ. Με αφορμή το θάνατο του Γ. Λάτση, οι εφημερίδες θυμήθηκαν ότι μια κατασκευαστική εταιρία του ομίλου έκτισε τα πολυτελή παλάτια της βασιλικής οικογένειας της Σ. Αραβίας στο Ριάντ, την πρωτεύουσα της χώρας. Οι ελληνικές τράπεζες χρηματοδότησαν αυτά τα ανοίγματα, και η ελληνική βιομηχανία όπλων τροφοδότησε τις τοπικές κυβερνήσεις. Στη δεκαετία του '80 για παράδειγμα, η ΠΥΡΚΑΛ πούλησε τεράστιες ποσότητες πυρομαχικών στο καθεστώς του Σαντάμ στη διάρκεια του πολέμου με το Ιράν.

Αυτοί οι στενοί δεσμοί φάνηκαν και στη διάρκεια αυτού του πολέμου. Ετσι μπόρεσε για παράδειγμα μια θυγατρική του ομίλου Βαρδινογιάννη, η Sekavin, να κλείσει ένα επικερδές συμβόλαιο για τον εφοδιασμό με καύσιμα του αμερικάνικου πολεμικού στόλου. Η δεύτερη εταιρία που εφοδιάζει τα πολεμικά πλοία των ΗΠΑ ανήκει στον Μελισανίδη. Τα διυλιστήρια της ΜΟΤΟΡ-ΟΙΛ του Βαρδινογιάννη και της ΠΕΤΡΟΛΑ του Λάτση ήταν τα «πρατήρια» ανεφοδιασμού του αμερικάνικου στόλου. Ο Αγαπητός είναι μια άλλη περίπτωση εφοπλιστή που κάνει χρυσές δουλειές και με την αμερικάνικη πολεμική μηχανή. Ηταν συνεργάτης του Σφηνιά στην ακτοπλοϊκή εταιρία Μινόαν –στην οποία ανήκε το «Σάμινα», το πλοίο που βούλιαξε το Σεπτέμβρη του 2000 παρασέρνοντας στο βυθό 80 ανθρώπους. Φορτηγά πλοία του Αγαπητού όπως το «Ετζίαν Περλ» μετέφεραν πολεμικό από τα λιμάνια της Ευρώπης στον Κόλπο.

Όμως, ο πόλεμος στο Ιράκ δεν αποτέλεσε την ευκαιρία μόνο για κάποια επικερδή συμβόλαια των εφοπλιστών. Η συμμετοχή της άρχουσας τάξης σε αυτόν τον πόλεμο είναι κομμάτι συνολικών στρατηγικών επιλογών και έχει να κάνει με τις γενικότερες επιδιώξεις της, τις «γεωπολιτικές» φιλοδοξίες της.

Στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, του ανταγωνισμού ανάμεσα στο δυτικό και ανατολικό

Χαμόγελα και αγκαλιές Παπανδρέου - Πάουελ κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών στο Ιράκ

μπλοκ, η Τουρκία αποτελούσε πιο αναγκαίο σύμμαχο για τις ΗΠΑ στην περιοχή. Ηταν το μέλος του ΝΑΤΟ που έπαιζε τον κύριο ρόλο «ανάσχεσης» της Σοβιετικής Ενωσης και της «γέφυρας» προς τη Μέση Ανατολή. Εξασφάλιζε τον έλεγχο των Στενών του Βοσπόρου, και αποτελούσε τα νότια σύνορα της Δύσης με την ΕΣΣΔ κάνοντας απόλυτα αναγκαία την παρουσία μεγάλων κατασκοπευτικών και στρατιωτικών βάσεων των ΗΠΑ στο έδαφός της.

Ο Ψυχρός Πόλεμος τελείωσε στις αρχές του '90 με την κατάρρευση του «ανατολικού» στρατοπέδου. Η άρχουσα τάξη της Ελλάδας πίστεψε ότι ήρθε η στιγμή να ικανοποιήσει τις φιλοδοξίες της και να διαδραματίσει ένα ρόλο ίδιο και πιο σημαντικό με αυτόν που έπαιζε η Τουρκία την προηγούμενη περίοδο.

Πράγματι, ο ρόλος της Ελλάδας αναβαθμίστηκε. Τα Βαλκάνια είναι τώρα μια στρατηγική περιοχή για τους ιμπεριαλιστές. Η κατάρρευση της Ρωσίας, σήμαινε ότι μια τεράστια περιοχή που πριν ήταν κλειστή για τις δυτικές πολυεθνικές τώρα άνοιξε. Το ΝΑΤΟ, ουσιαστικά οι ΗΠΑ, από τα μέσα κιόλας της δεκαετίας του '90 άρχισε τη διεύρυνση προς ανατολάς. Ακολουθεί η Ε.Ε. Τα Βαλκάνια αποτελούν ένα στρατηγικό σημείο, ο έλεγχος του οποίου εξασφαλίζει αυτές τις προσπάθειες. Και οι καπιταλιστές της Ελλάδας θέλουν να παίξουν το κεντρικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια, αποκτώντας στην πορεία μια σειρά ανταλλάγματα: οικονομικά για τις ελληνικές επιχειρήσεις που διεκδικούν ένα δικό τους μερίδιο στην λεηλασία των χωρών της περιοχής αλλά και για την άρχουσα τάξη συνολικά που θέλει να πάρει το πάνω χέρι στην περιοχή. Οι έλληνες καπιταλιστές θέλουν να γίνουν το στρατιωτικό, οικονομικό και πολιτικό ορμητήριο των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων σε μια περιοχή που απλώνεται από τα Βαλκάνια και τις παρυφές της Ρωσίας, μέχρι την νοτιοανατολική Μεσόγειο και τη Μ. Ανατολή.

Σ' αυτή την προσπάθεια η άρχουσα τάξη έχει ορισμένα πλεονεκτήματα. Το πρώτο είναι η στρατιωτική της ισχύς. Στη διάρκεια του προηγούμενου πολέμου του Κόλπου, το 1991, η κυβέρνηση του Μητσοτάκη είχε στείλει εναλλάξ δυο φρεγάτες στον Κόλπο. Ηταν οι μοναδικές που διέθετε το Πολεμικό Ναυτικό. Δώδεκα χρόνια μετά, οι φρεγάτες έχουν φτάσει συνολικά τις δώδεκα. Και δεν πρόκειται για πλοία που έχουν σαν ρόλο να περιπολούν στις ακτές. Πρόκειται για τα πιο βαριά εξοπλισμένα πλοία αμέσως μετά τα αεροπλανοφόρα, πλοία που αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους στις «βαθιές θάλασσες». Συμβολίζουν το νέο ρόλο που θέλει να παίξει ο ελληνικός καπιταλισμός χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά από τα σύνορά του. Τα πενταετή εξοπλιστικά προγράμματα από το 1996 μέχρι σήμερα, σήμαιναν ότι τρισεκατομμύρια δραχμές σπαταλήθηκαν για την αγορά των πιο υπερσύγχρονων οπλικών συστημάτων. Ο Σημίτης έγινε πρωθυπουργός με την υπόσχεση να μειώσει τις στρατιωτικές δαπάνες αλλά στην πράξη ικανοποίησε κάθε αίτημα των στρατηγών, ναυάρχων και πτέραρχων.

Το άλλο «χαρτί» που αξιοποιεί η άρχουσα τάξη είναι οι διπλωματικές της σχέσεις. Στη δεκαετία του '90, καθώς η πολιτική και οικονομική κρίση διέλυε το ένα μετά το άλλο τα βαλκανικά κράτη, οι ελληνικές κυβερνήσεις διατηρούσαν πολύτιμες προσβάσεις σε κάθε βαλκανική πρωτεύουσα. Μπορούσαν να συνομιλούν άνετα με το καθεστώς του Μιλόσεβιτς, για παράδειγμα, την ίδια στιγμή που ελληνικά πολεμικά πλοία εφάρμοζαν το εμπάργκο στη Γιουγκοσλαβία μαζί με τις άλλες χώρες του ΝΑΤΟ. Τις ίδιες προσβάσεις διατηρεί η ελληνική διπλωματία και στον αραβικό κόσμο, κληρονομιά της μακρόχρονης παρουσίας του ελληνικού κεφαλαίου στην περιοχή. Την ίδια στιγμή η Ελλάδα έχει πολύ καλές σχέσεις με το Ισραήλ έχοντας μάλιστα υπογράψει συμφωνίες στρατιωτικής συνεργασίας μαζί του.

Για την άρχουσα τάξη της Ελλάδας η διπλωματική επιρροή είναι εξίσου απαραίτητη με την στρατιωτική ισχύ. Για να γίνει το ορμητήριο των στρατιωτικών επεμβάσεων στην περιοχή της Μ. Ανατολής και της ευρύτερης περιοχής πρέπει χωρίς δισταγμό να στηρίζει και να συμμετέχει σε όλους τους βρόμικους πολέμους. Από την άλλη, πρέπει να διατηρεί τα προσχήματα παριστάνοντας

Οι «Σημιτσοτάκηδες» μαζί με τους Μπους

τον «παράγοντα ειρήνης» που προωθεί «συναινετικές λύσεις βασισμένες στο διεθνές δίκαιο» αν θέλει να διατηρήσει την διπλωματική επιρροή σε μια σειρά κυβερνήσεις και καθεστώτα, για να μπορεί μετά να την εξαργυρώσει στα παζάρια με τις ΗΠΑ και τις άλλες μεγάλες δυνάμεις. Η ισορροπία ανάμεσα στα δυο δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Το είδαμε αυτό με τον πόλεμο στο Ιράκ. Η κυβερνητική προπαγάνδα προσπαθούσε να πείσει τον κόσμο ότι στην πραγματικότητα είναι στο πλευρό του «γαλλογερμανικού άξονα» την ίδια στιγμή που ο Γ. Παπανδρέου περιόδευε στις μεσανατολικές πρωτεύουσες επαναλαμβάνοντας με πιο διακριτικές εκφράσεις τις χοντροκομμένες απειλές του Πάουελ και η βάση της Σούδας μετατρέπονταν στο κεντρικό ορμητήριο των αμερικάνικων πολεμικών επιχειρήσεων. Το αντιπολεμικό κίνημα που συντάραξε κάθε γωνιά της χώρας τους από τον Φλεβάρη μέχρι τον Μάρτη, στρίμωξε σκληρά την κυβέρνηση. Οι εκατοντάδες χιλιάδες που πλημμύρισαν τους δρόμους διαδηλώνοντας ενάντια στον πόλεμο, είχαν μια ξεκάθαρη απαίτηση: καμιά συμμετοχή, καμιά διευκόλυνση στον πόλεμο του Μπους είτε με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο. Κυριαρχούσαν τα συνθήματα για το κλείσιμο της βάσης της Σούδας, για την επιστροφή της φρεγάτας από τον Περσικό. Αυτά τα αιτήματα στόχευαν «στην καρδιά» της πολιτικής της άρχουσας τάξης.

Το ίδιο επίκαιρα είναι και τα σημερινά μας αιτήματα. Στην αλληλεγγύη στην Παλαιστινιακή Ιντιφάντα, στο σύνθημα «λευτεριά στην Παλαιστίνη» τώρα προστίθεται και η πάλη ενάντια στην κατοχή του Ιράκ. Η άρχουσα τάξη «μας» θέλει να έχει κι αυτή συμμετοχή στη λεία από τα λάφυρα του πολέμου και θέλει να πάρει μέρος σε όλα τα παζάρια που ξεδιπλώνονται αυτό το διάστημα για το μέλλον της περιοχής. Η πάλη ενάντια στους εξοπλισμούς, είναι επίσης ένα κρίσιμο μέτωπο. Η άρχουσα τάξη θέλει να φορτώσει στις πλάτες μας τα «σπασμένα» της οικονομικής κρίσης και την ίδια στιγμή σπαταλάει δισεκατομμύρια ευρώ για νέα σύνεργα θανάτου. Οι εργαζόμενοι, οι μαθητές και οι φοιτητές που διαδήλωναν με τόσο πάθος στους δρόμους, δεν θέλουν να έχουν να κάνουν σε τίποτα με τις φιλοδοξίες και τις επιδιώξεις μιας άρχουσας τάξης που έχει βουτηγμένα τα χέρια της στο αίμα των λαών της περιοχής.

«Αρνούμαι να συμμετέχω σε βάρος του ιρακινού λαού»

Ονομάζομαι Γιώργος Μοναστηριώτης 23ετών και είμαι Ε.Π.Υ. (Εθελοντής Πενταετούς Υποχρεώσεως) στο Π.Ν. και στη φρεγάτα Ναβαρίνο που θα πάει στον Περσικό, μετά τα γεγονότα του πολέμου θεωρώ πώς η συμμετοχή μου σε αυτή την αποστολή είναι συνεργασία στις δολοφονίες του ιρακινού λαού.

Από σήμερα δεν ξαναπάω στην υπηρεσία μου, δημοσιεύω την άρνηση μου και περιμένω τα επακόλουθα.Παρακάτω σας στέλνω το κείμενο διαμαρτυρίας μου.

ΑΡΝΗΣΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Αρνούμαι συνειδητά και υπεύθυνα να συμμετάσχω η να συνεισφέρω καθ'οποιονδήποτε τρόπο στην ανελέητη σφαγή που συνεργείται κατά του ιρακινού λαού, σ' έναν πόλεμο που δεν λέει να τελειώσει αφού μετά και την επίσημη λήξη του μετράμε νεκρούς και μάλιστα παιδιά. Ακόμα κι αν αυτός ο πόλεμος τελείωσε θα' ρθουν κι άλλοι, πολλοί χειρότεροι αφού ο πόλεμος είναι αναγκαίος για την διεύρηνση της κυριαρχίας των εξουσιαστών. Δηλώνω την άμεση παραίτησή μου απο το Π.Ν. από έναν μηχανισμό που προάγει αντι-ανθρώπινες πρακτικές μέσα απο διαταγές και ιεραρχίες, απο εναν μηχανισμό που λειτουργεί ως μέσο εκβιασμού και καταστολής στις λαϊκες κινητοποιήσεις και εξεγέρσεις. Η πράξη αυτή είναι επίσης μια ελάχιστη συμπαράσταση αλληλεγγύης στον ιρακινό λαό καθώς και στα φιλειρηνικά αισθήματα του ελληνικού λαού.

Η Αντίσταση

Παγκόσμιος συντονισμός, εκατομμύρια στους δρόμους, αντιπολεμικές απεργίες και μαθητική έκρηξη – Η Κατερίνα Θωίδου περιγράφει τις οκτώ εβδομάδες της οργής ενάντια στον πόλεμο

Για το παγκόσμιο αντιπολεμικό κίνημα κατά του πολέμου στο Ιράκ η 15 Φλεβάρη ήταν κυριολεκτικά μόνο η αρχή. Το ξεκίνημα της βάρβαρης επίθεσης του Μπους ενάντια στο Ιράκ σημαδεύτηκε από μια έκρηξη αντιπολεμικής οργής σε όλο τον κόσμο πολύ μεγαλύτερη σε όγκο και ορμή. Εκατομμύρια άνθρωποι σε κάθε γωνιά του πλανήτη βγήκαν στους δρόμους οργανώνοντας τις μεγαλύτερες αντιπολεμικές διαδηλώσεις στην ιστορία του παγκόσμιου κινήματος δείχνοντας την αποφασιστικότητά τους να σταματήσουν τον πόλεμο. Στην Αυστραλία, στην Ισπανία, στη Βρετανία και στις ίδιες τις ΗΠΑ νεολαίοι και εργαζόμενοι γέμισαν δρόμους και πλατείες για να παλέψουν ενάντια στον πόλεμο, αλλά και στις δικές τους κυβερνήσεις που τόλμησαν παρά τα μεγάλα λόγια να δώσουν χέρι βοηθείας στους τρομοκράτες του πλανήτη.

Αυτό το πρωτοφανές κίνημα δεν έπεσε από τον ουρανό. Ηταν συνέχεια του αντικαπιταλιστικού κινήματος που ξεκίνησε από το Σιάτλ και αγκάλιασε όλο τον πλανήτη. Οι μάχες της Γένοβας, της Σεβίλλης, της Βαρκελώνης, της Φλωρεντίας ήταν μάχες ενάντια στο βρόμικο σύστημα του καπιταλισμού που σπέρνει τη δυστυχία και τη φτώχια στην συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων. Η κρίση του συστήματος και η αυτοπεποίθηση που έδωσαν οι κοινοί αγώνες αυτού του παγκόσμιου κινήματος αποδείχτηκαν ένα εκρηκτικό μείγμα που οδήγησε εκατομμύρια κόσμο να αμφισβητήσει την παγκόσμια κυριαρχία των πολυεθνικών, του κεφαλαίου και της αγοράς. Η προοπτική του πολέμου στο Ιράκ και το ίδιο το ξέσπασμα του οδήγησε σε πολύ μεγαλύτερη ριζοσπαστικοποίηση. Σε όλο τον πλανήτη οι αγωνιστές του αντιπολεμικού κινήματος ταύτισαν την πολιτική των ΗΠΑ στο Ιράκ με αυτά τα συμφέροντα. Οι αντικαπιταλιστές είδαν την πάλη ενάντια στον πόλεμο σαν την πιο κεντρική μάχη ενάντια στην βαρβαρότητα του καπιταλισμού και το παγκόσμιο αντιπολεμικό κίνημα προχώρησε πολλά βήματα μπροστά βάζοντας σε αμφισβήτηση το σύστημα που γεννά τους πολέμους και τα κράτη που το στηρίζουν.

Η 15 Φλεβάρη ήταν η πρόβα τζενεράλε αυτής της παγκόσμιας αντιπολεμικής δύναμης. Στα πιο απίθανα μέρη του πλανήτη ξεχύθηκε ένα ολόκληρο ποτάμι αντιπολεμικής διάθεσης. Για πρώτη φορά στην ιστορία οργανώθηκαν διαδηλώσεις σε 70 χώρες και 700 πόλεις. Ο παγκόσμιος συντονισμός του αντιπολεμικού κινήματος που είχε ξεκινήσει από την συνάντηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ στη Φλωρεντία έδωσε τη δυνατότητα στην αυθόρμητη αντιπολεμική οργή να εκφραστεί σε κάθε γωνιά της γης. Στην Μέση Ανατολή παρά τις απαγορεύσεις των κυβερνήσεων χιλιάδες διαδηλωτές στο Μπαχρέιν, στη Βηρυτό, στη Δαμασκό βγήκαν στους δρόμους. Στο Κάϊρο η κυβέρνηση μπροστά σε αυτό το κύμα χρησιμοποίησε ακόμη και την καταστολή.

Η συμμετοχή του κινήματος της Λατινικής Αμερικής ήταν το ίδιο εντυπωσιακή, αν και οι διαδηλώσεις στις 15 Φλεβάρη άρχισαν να οργανώνονται πολύ αργότερα στο Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ του Πόρτο Αλέγκρε. Στις 15 Φλεβάρη 50.000 διαδηλωτές βγήκαν στους δρόμους της Ουρουγουάης, στο Μοντεβίδεο. Δεν ήταν η μόνη. Στο Μεξικό, στη Χιλή, στην Βενεζουέλα, στη Βραζιλία, στην Αργεντινή ο κόσμος συμμετείχε κατά δεκάδες χιλιάδες.

Το αντιπολεμικό κίνημα της Ευρώπης ήταν αυτό που χτύπησε τα πιο εντυπωσιακά ρεκόρ συμμετοχής. Στη Ρώμη οι διαδηλωτές ξεπέρασαν τα 3.000.000. Στην διαδήλωσαν περισσότερο από 4.000.000 άνθρωποι. Στην Γερμανία 500.000 κόσμος πλημμύρισε το Βερολίνο. Αντιπολεμικές διαδηλώσεις έγιναν και στις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ στην Τσεχία, στην Πολωνία, την Ουγγαρία.

Δεν υπήρξε ήπειρος που να μην συμμετέχει σε αυτό το πανηγύρι. Ούτε η Αυστραλία έμεινε απ' έξω. Ενα εκατομμύριο άνθρωποι διαδήλωσαν σε μικρές και μεγάλες πόλεις. Ακόμα και στην Νέα Ζηλανδία 20.000 άνθρωποι έκαναν τις μεγαλύτερες αντιπολεμικές κινητοποιήσεις από την εποχή του Βιετνάμ σε 20 σημεία.

Η συμμετοχή στην Αθήνα ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Ενα ατελείωτο πολύχρωμο πλήθος πλημμύρισε το κέντρο. Η συγκέντρωση είχε καλεστεί στο Σύνταγμα όμως οι δρόμοι ήταν γεμάτοι από την Ομόνοια μέχρι του Φιξ. Εργαζόμενοι και νεολαίοι κατέκλυσαν το Σύνταγμα από νωρίς το πρωί. Ενα μεγάλο κομμάτι είχε κατέβει οργανωμένα με πανό από τα σχολεία, τις σχολές και της γειτονιές της Αθήνας. Δεκάδες ήταν και τα συνδικάτα, οι Δήμοι, και τα πανώ της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο από τα νοσοκομεία, τους εργαζόμενους στα ΜΜΕ, τους Λιθογράφους που έδωσαν το παρών. Η μαζική αντιπολεμική διάθεση ανάγκασε ακόμα και τον Λαλιώτη να κατέβει στο Σύνταγμα εκείνη την ημέρα που πήρε όμως την ανάλογη απάντηση από τους διαδηλωτές: "Σημίτη Λαλιώτη ακούστε το καλά εμείς δεν πολεμάμε για τα πετρέλαια". Οταν ο Στέφανος Ληναίος από την Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο ανακοίνωσε από το μικρόφωνο της συγκέντρωσης ότι οι συγκεντρωμένοι έφτασαν τις 200.000 χιλιάδες έγινε πανζουρλισμός. Μια φράση μπορούσε να εκφράσει την διάθεση όλου αυτού του κόσμου: "Μπορούμε να σας σταματήσουμε."

Μετά τις 15 Φλεβάρη τίποτα δεν ήταν όπως πριν. Εκατομμύρια κόσμος σε όλο τον πλανήτη ένιωσε για πρώτη φορά μετά από πάρα πολλά χρόνια την αυτοπεποίθηση ότι έχει την δύναμη να σταματήσει την βαρβαρότητα του πολέμου. Οι συγκρίσεις με το αντιπολεμικό κίνημα του Βιετνάμ δεν ήταν πια ικανές για να περιγράψουν αυτό που έγινε. Οι πάντες ζητούσαν συνέχεια και η Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο

Σύνταγμα 15 Φλεβάρη 2003

έδωσε τον προσανατολισμό των αντιπολεμικών καταλήψεων και απεργιών.

Στις 28 Φλεβάρη και στις 1 Μάρτη γινόταν στην Αθήνα η Σύνοδος των υπουργών Παιδείας της ΕΕ. Οι συγκεντρώσεις εκείνης της ημέρας είχαν προγραμματιστεί να έχουν εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Ομως οι μαθητές και οι φοιτητές που διαδήλωσαν κατά χιλιάδες στις 15 Φλεβάρη έδωσαν αυτές τις δύο μέρες αντιπολεμικό περιεχόμενο. Εκατοντάδες σχολεία έκλεισαν και οι μαθητές μαζί με τους φοιτητές κατέβηκαν στο κέντρο της Αθήνας με πανώ που έγραφαν το σύνθημα "σχολεία και όχι βόμβες". Το αυθόρμητο σύνθημα των μαθητών "Εμείς θα σταματήσουμε τον πόλεμο αυτό", που συμπύκνωνε όλη την αποφασιστικότητα του αντιπολεμικού κινήματος σε όλο τον κόσμο ακούστηκε για πρώτη φορά. Τα συνδικάτα των εκπαιδευτικών κάλεσαν τις πρώτες στάσεις εργασίας με βασικό αίτημα το σταμάτημα του πολέμου. Ολοι καταλάβαιναν ότι αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος να υποδεχτούν τους 15 υπουργούς Παιδείας που εκπροσωπούν τις κυβερνήσεις τις ΕΕ που στηρίζουν τον βρόμικο πόλεμο του Μπους. Σε πολλά σχολεία έγιναν οι πρώτες αντιπολεμικές καταλήψεις. Η ΠΟΣΔΕΠ οργάνωσε εκείνο το Σαββατοκύριακο αντισύνοδο Παιδείας στην Πάντειο με την Συμμετοχή της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο Φοιτητών όπου συζητήθηκαν τα επόμενα βήματα του αντιπολεμικού κινήματος.

Ομως όπως η επιτυχία της 15 Φλεβάρη ήταν αποτέλεσμα σκληρών οργανωτικών και πολιτικών μαχών στις οποίες πρωτοστάτησαν οι ακτιβιστές του αντικαπιταλιστικού κινήματος, η ίδια προσπάθεια έγινε και στην συνέχεια. Ενα τέτοιο βήμα έγινε το Σάββατο 1 Μάρτη στο Λονδίνο στη Σύνοδο του διεθνούς αντιπολεμικού κινήματος όπου συμμετείχαν πάνω από 150 αντιπρόσωποι από 26 χώρες. Ολοι διαπίστωσαν ότι οι διαδηλώσεις στις 15 Φλεβάρη ήταν για τις χώρες τους οι μεγαλύτερες που έχουν γίνει ποτέ. Αντιπρόσωποι από τις ΗΠΑ έδωσαν την εικόνα ότι οι Νιου Γιορκ Τάιμς έγραψαν ότι υπάρχουν πλέον δύο υπερδυνάμεις στον πλανήτη: οι ΗΠΑ και το παγκόσμιο αντιπολεμικό κίνημα. Οι ίδιοι αντιπρόσωποι είπαν ότι οι διαδηλώσεις στην Αμερική ήταν πολύ μεγαλύτερες από τις διαδηλώσεις για το Βιετνάμ.

Η πρόταση που μπήκε από την Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο ήταν να υιοθετηθούν οι αποφάσεις των συνδικάτων, της ΓΣΕΕ και του ΕΚΑ στην Ελλάδα, για αντιπολεμική απεργία στις 21 Μάρτη. Η πρόταση υιοθετήθηκε από τους αντιπροσώπους και η τελική ανακοίνωση του παγκόσμιου αντιπολεμικού συντονισμού αποφάσισε σαν επόμενη μέρα δράσης τις 15 Μάρτη την ημέρα περικύκλωσης του Λευκού Οίκου από το αντιπολεμικό κίνημα των ΗΠΑ και ότι "αν παρόλα αυτά οι κυβερνήσεις αγνοήσουν τη βούληση της πλειοψηφίας και ξεκινήσουν τον πόλεμο, καλούμε άμεσα την πρώτη μέρα των βομβαρδισμών σε συλλαλητήρια σε όλες τις πόλεις σε όλο τον κόσμο και το πρώτο Σάββατο σε συλλαλητήρια στις πρωτεύουσες όλου του κόσμου".

Αν οι επιτυχίες του κινήματος στην Ελλάδα που μεταφράστηκαν σε αντιπολεμικές απεργίες έδωσαν τον τόνο για την εξέλιξη του κινήματος σε όλη τον πλανήτη στην Τουρκία οι επιτυχίες του κινήματος ήταν πολύ πιο δυνατές γιατί μεταφράστηκαν σε άρνηση της κυβέρνησης να επιτρέψει τη χρήση της χώρας από τις ΗΠΑ σαν βάση για να εξαπολύσουν επίθεση στο Ιράκ. Την ημέρα που γινόταν η συνάντηση του Λονδίνου τα μάτια όλων ήταν στραμμένα στην Τουρκία. Την ώρα που στο κοινοβούλιο της Τουρκίας συζητήσουν τη συμφωνία ανάμεσα στην αμερικάνικη και την τούρκικη κυβέρνηση, 100.000 άνθρωποι έκαναν πορεία στην Αγκυρα. Η διαδήλωση ήταν πολύ μεγαλύτερη από τις προβλέψεις των οργανωτών. Η ανταπόκριση στην εφημερίδα Εργατική Αλληλεγγύη από την Τουρκία είναι αποκαλυπτική. *"Δεκάδες χιλιάδες ξεκίνησαν από κάθε γωνιά της Τουρκίας με λεωφορεία και τρένα με την αίσθηση ότι αυτή τη φορά μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα, ότι η κυβέρνηση ταλαντευόταν και μια δυνατή πίεση μπορεί να αλλάξει την πορεία των γεγονότων. Ηταν φοβερή αίσθηση. Η συμμετοχή ήταν*

εντυπωσιακή. Πρώτη φορά σε αντιπολεμική διαδήλωση στην Τουρκία υπήρχε τόσο μεγάλη συμμετοχή από συνδικάτα και εργατών και υπαλλήλων. Η πορεία οργανώθηκε από τα συνδικάτα μαζί με τις τοπικές αντιπολεμικές πλατφόρμες της Ισταμπούλ και της Αγκυρας. Οι διαδηλωτές ακόμη ξεκινούσαν από το αρχικό σημείο συγκέντρωσης, ώρες αφού η κεφαλή της πορείας έφτασε στην πλατεία Σίχιε. Οι μεγάλες αντιπροσωπείες των συνδικάτων, ακόμη και αυτών που έχουν δεξιές ηγεσίες ήταν αξιοπρόσεκτες. Το ίδιο πρωί ένα αντιπολεμικό κείμενο με ένα εκατομμύριο υπογραφές είχε παρουσιαστεί στο κοινοβούλιο. Είχε οργανωθεί από τον Συντονισμό "Οχι πόλεμο στο Ιράκ". Τα νέα της ψηφοφορίας μαθεύτηκαν αφού η διαδήλωση είχε διαλυθεί. Οταν ακούσαμε ότι τελικά το ψήφισμα απορρίφθηκε πολλοί από όσους παραμένανε στην Αγκυρα ξαναξεχύθηκαν στους δρόμους. Μια ομάδα συνδικαλιστών και αντιπολεμικών ακτιβιστών που είχαν προσπαθήσει και απέτυχαν να μείνουν στην πλατεία και μετά το τέλος της πορείας, έκαναν πορεία γύρω από το κέντρο της πόλης. Σε όλη την Τουρκία ο κόσμος γιόρταζε το Σάββατο βράδυ. Η χτυπημένη από την κρίση Τουρκία έστειλε ένα σημαντικό μήνυμα στον Μπους και στο καρνέ επιταγών του ΔΝΤ που κρατάει: "Ο κόσμος μας δεν είναι για πούλημα".

Το ίδιο σκηνικό ανυπακοής επαναλήφθηκε και σε δεκάδες άλλα σημεία του κόσμου. Ακτιβιστές και εργαζόμενοι στα τρένα και στα λιμάνια, της Ιταλίας και της Ισπανίας οργάνωναν την απάντησή τους στις διευκολύνσεις που παρείχαν τα κράτη της ΕΕ στην πολεμική μηχανή του Μπους. Στην Ιταλία οι ακτιβιστές παρεμπόδισαν την διακίνηση των πολεμικών υλικών στο σιδηροδρομικό δίκτυο. Από τα μέσα Φλεβάρη ακτιβιστές των Ανυπάκουων μαζί με άλλες αντιπολεμικές οργανώσεις άρχισαν να βάζουν εμπόδια στη μετακίνηση στρατιωτικού υλικού από το στρατόπεδο Ντέρμπι που βρίσκεται σε αμερικάνικη βάση κοντά στην Πίζα. Τα υλικά που μετέφερε το τρένο είχαν προορισμό την Τουρκία. Ολη τη νύχτα μέχρι και την επόμενη μέρα μπλοκάρονταν σταθμοί. Το τρένο τελικά παγιδεύτηκε στην Πάδοβα και αναγκάστηκε να ξαναγυρίσει προς το Βορά για να αναζητήσει άλλη διαδρομή. Στη Γερμανία μια διαδήλωση 10.000 ανθρώπων περικύκλωνε την αμερικάνικη βάση Rhein-main και 2.000 απέκλεισαν την κύρια είσοδο. Στις ίδιες τις ΗΠΑ, την ίδια μέρα, διαδηλωτές απέκλεισαν ένα τρένο και έκαψαν μέρος από το υλικό που μετέφερε, στην Τζάκσονβιλ της Φλώριντας. Λίγες μέρες πριν οι λιμενεργάτες της CGIL αρνήθηκαν να φορτώσουν πολεμικό υλικό και απέκλεισαν λιμάνια.

Το διήμερο 15 και 16 Μάρτη όλοι αισθάνονταν ότι ο πόλεμος είναι πια πολύ κοντά. Ο Μπλερ, ο Αθνάρ και ο Μπους συναντιόνταν στις Αζόρες για να συζητήσουν τις τελευταίες λεπτομέρειες. Στην Αθήνα η Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο οργάνωσε δύο επιτυχημένα αντιπολεμικά γεγονότα. Το Σάββατο 15 Μάρτη έγινε στην Αθήνα η σύνοδος των 15 υπουργών Αμυνας. Ο Σημίτης υποδέχτηκε τα γεράκια του πολέμου με κάθε επισημότητα για να συντονίσουν όλοι μαζί την στάση της ΕΕ στον πόλεμο στο Ιράκ. Η περικύκλωση του Πενταγώνου που οργανώθηκε από ύστερα από κάλεσμα της Συμμαχίας Σταματήστε τον πόλεμο ήταν η απάντηση στις ευθύνες της ελληνικής κυβέρνησης που προσπαθούσε πολύ φανερά να παίξει το ρόλο το διαμεσολαβητή ανάμεσα στα συμφέροντα της ΗΠΑ και της ΕΕ σαν προεδρεύουσα χώρα.

Για τρεις ολόκληρες ώρες το υπουργείο του πολέμου περικυκλώθηκε από τους διαδηλωτές. Με βαρέλια που ηχούσαν σαν ταμπούρλα χιλιάδες διαδηλωτές μετέτρεψαν την συγκέντρωση σε πανηγύρι. Δεκάδες ήταν τα πανώ από τα σχολεία, τις σχολές, τα νοσοκομεία, την Ιντρακόμ, τις γειτονιές, οικολογικές οργανώσεις, την "Πρωτοβουλία Ομοφυλόφιλων ενάντια στην καταπίεση". Μετά τους χαιρετισμούς των εκπροσώπων των συνδικάτων, των Παλαιστινίων εργαζόμενων, της Συμμαχίας Σταματήστε τον πόλεμο και των Οικολόγων, τα τύμπανα του Ν.Τουλιάτου ανέβασαν τον αντιπολεμικό ενθουσιασμό στο ζενίθ και αμέσως μετά ακολούθησε η μια οργισμένη πορεία γύρω από το Πεντάγωνο.

Την επόμενη μέρα η καρδιά του αντιπολεμικού κινήματος χτυπούσε στην Πάντειο. Οι ακτιβιστές της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο συζήτησαν τα πρώτα συμπεράσματα για τις προοπτικές του αντιπολεμικού κινήματος και οργάνωσαν τα επόμενα βήματα, τις απεργίες και τις καταλήψεις στις 21 Μάρτη και την πρώτη μέρα του πολέμου. Οι μαθητές της Συμμαχίας Σταματήστε τον πόλεμο έφτιαξαν το πρώτο τους συντονιστικό και αποφάσισαν να προχωρήσουν στην έκδοση αντιπολεμικής εφημερίδας. Οι φοιτητές από την Αθήνα, την Θεσσαλονίκη τα Γιάννενα, την Κρήτη συζήτησαν τις εμπειρίες τους και την προοπτική αντιπολεμικών καταλήψεων και οι εργαζόμενοι για το πως θα οργανώσουν τις επόμενες απεργίες ενάντια στον πόλεμο. Εκατοντάδες αγωνιστές αλλά και προσωπικότητες του αντιπολεμικού κινήματος στην Ελλάδα και παγκόσμια ήταν εκεί. Ο Τζορτζ Γκάλογουεϊ βουλευτής των Εργατικών στην Αγγλία, ο Αχμέτ Σουέσι γραμματέας του Μπεν Μπελά του ιστορικού ηγέτη της αλγερινής επανάστασης, ο Ερκίν Ερντογάν από την αντιπολεμική πλατφόρμα της Ινσταμπούλ, η Σβετλάνα Σιμόνοσκα από την Δημοκρατία της Μακεδονίας, Παλαιστίνιοι εργαζόμενοι, εκπρόσωποι του ΕΚΑ και της ΓΣΕΕ. Ο Στέφανος Ληναίος, η Σοφία Σακοράφα έστειλαν το δικό τους αντιπολεμικό μήνυμα.

Την ίδια μέρα έγινε ο αποκλεισμός της Σούδας στα Χανιά, το κέντρο της ελληνικής συμμετοχής στον πόλεμο του Μπους, αναδεικνύοντας με τον καλύτερο τρόπο τις ευθύνες της ελληνικής κυβέρνησης. Οι διαδηλωτές κατευθύνθηκαν με πούλμαν από όλη την Κρήτη στην πλατεία αγοράς στα Χανιά και από κει έκαναν την μεγαλύτερη πορεία που κατέληξε στη Νατοϊκή βάση στο Μαράθι. Το σύνθημα που κυριάρχησε ήταν: "Τη Σούδα κλείστε τα σύνορα ανοίξτε".

Τα γεγονότα του πολέμου πρόλαβαν την στάση εργασίας της 21 Μάρτη που είχε κηρύξει η ΓΣΕΕ. Μία μέρα πριν τις 21 όπου ξεκίνησε ο πόλεμος στο Ιράκ, έγινε ο μεγαλύτερος ξεσηκωμός στην ιστορία του αντιπολεμικού κινήματος. Την Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Μάρτη η παγκόσμια αντιπολεμική έκρηξη έμοιαζε να γίνεται απειλητική για τους ηγέτες του κόσμου. Η προπαγάνδα τους αυτή τη φορά δεν έπεισε κανέναν. Τα ψέματα για ότι ο πόλεμος στο Ιράκ γίνεται για την καταστροφή των όπλων μαζικής καταστροφής του Σαντάμ δεν βρήκαν έδαφος. Η συντριπτική πλειοψηφία του πλανήτη από τις ΗΠΑ μέχρι τη Νότια Αφρική βροντοφώναξε ένα ξεκάθαρο όχι στον πόλεμο.

Οι διαδηλώσεις που έγιναν σε όλο τον Αραβικό κόσμο ήταν πρωτοφανείς. Λίγες μέρες πριν το ξεκίνημα του πολέμου 100.000 Αιγύπτιοι γεμίσανε ένα στάδιο εναντίον του πολέμου στο Ιράκ αναγκάζοντας το δικτατορικό καθεστώς του Μουμπάρακ να τους δώσει άδεια. Στην Αίγυπτο την πρώτη μέρα του πολέμου η πλατεία Ταχρίρ γέμισε με αντιπολεμικούς διαδηλωτές που χόρευαν και τραγουδούσαν ενάντια στον πόλεμο και φώναζαν συνθήματα κατά του Μπους του Μπλερ και του Μουμπάρακ. Για ώρες η πλατεία ήταν στα χέρια των διαδηλωτών. Ο κόσμος σχολώντας από την δουλειά του ενώνονταν με τους διαδηλωτές. Την επόμενη μέρα 50.000 μαζεύτηκαν ξανά στο ίδιο σημείο και η αστυνομία αναγκάστηκε να απαντήσει με ωμή βία και συλλήψεις και να εισβάλει στα γραφεία του Νασερικού κόμματος.

Αντίστοιχη έκρηξη συνέβη και στην Ελλάδα παρόλο που η κυβέρνηση προσπάθησε να δείξει ότι κρατάει αποστάσεις από τον πόλεμο του Μπους. Από την πρώτη μέρα του πολέμου χιλιάδες μαθητές από την Κέρκυρα μέχρι την Κρήτη, άρχισαν να κλείνουν τα σχολεία τους και να κατεβαίνουν στο κέντρο της Αθήνας και όλων των πόλεων. Μαζί τους και οι φοιτητές από τα Πανεπιστήμια, οι καθηγητές από τα Λύκεια

Σύνταγμα 15 Φλεβάρη 2003

και τα γυμνάσια μέχρι το ΔΕΠ των ΑΕΙ. Νεανικά πρόσωπα με αυτοκόλλητα στο στήθος, σημαίες και πανώ στα χέρια, μαζί με εργαζόμενους και συνταξιούχους έγιναν ένα τεράστιο αντιπολεμικό ποτάμι που διαδήλωνε για ατέλειωτες ώρες μπροστά από την Πρεσβεία των δολοφόνων.

Η απάντηση των μαθητών στον πόλεμο των γερακιών του Μπους και των συμμάχων του ήταν εντυπωσιακή. Χιλιάδες μαθητές με την πρώτη είδηση του πολέμου, μαζεύτηκαν συντονίστηκαν, έφτιαξαν πανώ και πλακάτ, πήραν τύμπανα και τουμπερλέκια και κατέβηκαν σαν τις μέλισσες στο κέντρο της Αθήνας και πολλών μεγάλων και μικρών πόλεων. Η φαντασία στα πανώ και τα συνθήματα αντικατόπτριζε την διάθεση και την αποφασιστικότητα των μαθητών να παλέψουν με όλες τους τις δυνάμεις τον παραλογισμό του πολέμου. Η συγκλονιστική συμμετοχή των μαθητών στα συλλαλητήρια πριν και μετά το ξέσπασμα του πολέμου θύμισαν πολύ έντονα το προηγούμενο μεγάλο μαθητικό κίνημα του ?91. Ο πόλεμος στο Ιράκ σήμανε το ξαναζωντάνεμα του μαθητικού κινήματος. Αυτή τη φορά οι μαθητές σε πολλά σχολεία, όπως του Κορυδαλλού, του Ταύρου, της Ν. Ιωνίας και δεκάδων άλλων περιοχών έκαναν καταλήψεις όχι για τις εξετάσεις και τις απουσίες αλλά για ένα πολιτικό ζήτημα. Το σύνθημα "αντικαπιταλίστα" έγινε το αγαπημένο "χιτ" στα σχολεία, γιατί συμβόλιζε την σύγκρουση με το σύστημα.

Την Παρασκευή 21 Μάρτη η 4ωρη στάση εργασίας ενάντια στον πόλεμο μετατράπηκε σε καθολική. Εκείνη την ημέρα στις Βρυξέλες γινόταν η εαρινή σύνοδος κορυφής της ΕΕ αλλά οι εργαζόμενοι σε όλες τις χώρες του κόσμου έδιναν την καλύτερη απάντηση στα παζάρια τους. Στην Ελλάδα σε όλες τις πόλεις οι εργαζόμενοι ενώθηκαν με τη νεολαία στη μεγαλύτερη πολιτική απεργία που έχει γίνει ποτέ. Ούτε ένας χώρος δουλειάς δεν έμεινε χωρίς να κλείσει. Η οργή και η διάθεση του κόσμου να δώσει την απάντηση του κλείνοντας τους χώρους του ήταν κάτι ασύλληπτο. Η συγκέντρωση και η απεργία εκείνης της ημέρας στην Αθήνα, έκανε τις απεργίες και τις συγκεντρώσεις του ασφαλιστικού της Ανοιξης του 2001 να ωχριούν μπροστά τους. Τα πάντα νέκρωσαν. Το εργατικό κίνημα από την Ιντρακόμ, μέχρι το Ιπποκράτειο, τα ΜΜΕ, τους Λιθογράφους, το Μετρό, τον ΟΛΠ, τον ΗΣΑΠ, τους εργαζόμενους στους Παιδικούς Σταθμούς, τους Πυροσβέστες ήταν στο Σύνταγμα με τα πανώ τους.

Ολος αυτός ο κόσμος απαιτούσε από την κυβέρνηση Σημίτη να σταματήσει κάθε διευκόλυνση στον πόλεμο, να κλείσει τις βάσεις, να δώσει λεφτά για τους μισθούς και τις κοινωνικές δαπάνες και όχι για τους εξοπλισμούς. Ακόμα και την επόμενη μέρα, το Σάββατο, χιλιάδες βάδισαν ξανά στην αμερικάνικη Πρεσβεία με τα ίδια συνθήματα.

Το αντιπολεμικό κίνημα στην Ελλάδα ήταν τόσο μαζικό που ανάγκασε τα συνδικάτα να κηρύξουν μετά από πάρα πολλά χρόνια πολιτικές απεργίες με μεγάλη συμμετοχή. Οι εργαζόμενοι και η νεολαία βρέθηκαν στην πρωτοπορία του παγκόσμιου αντιπολεμικού κινήματος. Το ίδιο επαναλήφθηκε στις 3 Απρίλη όπου η ΑΔΕΔΥ κάλεσε σε 24ωρη αντιπολεμική απεργία, με πολύ μεγάλη συμμετοχή. Η ΓΣΕΕ αναγκάστηκε να κηρύξει και αυτή για δεύτερη φορά στάση εργασίας ενάντια στον πόλεμο. Στην Ιατρική Ιωαννίνων, στην Νομική Θεσσαλονίκης και σε πολλές ακόμα σχολές έγιναν αντιπολεμικές καταλήψεις. Η απεργία ήταν για μία ακόμη φορά καθολική. Ακόμα και το σωματείο εργαζομένων στη Σούδα συμμετείχε δείχνοντας πολύ ξεκάθαρα ποιος έχει την δύναμη να σταματήσει τον πόλεμο.

Οταν στις 16 Απρίλη, ο Σημίτης πανηγύριζε για την «ιστορική σύνοδο» της διεύρυνσης της ΕΕ που γίνονταν στην Αθήνα, Η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ κήρυξαν ξανά στάση εργασίας ενάντια στην παρουσία των ηγετών που συμμετείχαν στη σφαγή του Ιράκ. Χιλιάδες διαδηλωτές συμμετείχαν παρά την κινδυνολογία της κυβέρνησης και την προσπάθεια να αποκλειστεί το Σύνταγμα αφού τα λεωφορεία σταματούσαν σε ακτίνα 3 χιλιομέτρων. Η συγκέντρωση έγινε σε απόσταση αναπνοής από το Ζάππειο όπου γινόταν η σύνοδος.

Ο Μπους και ο Μπλερ κέρδισαν την μάχη στο Ιράκ αλλά όχι τον πόλεμο. Δεν κατάφεραν να πείσουν τον κόσμο ότι ο πόλεμός τους είναι δίκαιος και πολύ περισσότερο να αποδείξουν ότι έχουν την παντοδυναμία του πλανήτη στα χέρια τους. Η αντίσταση στο Ιράκ συνεχίζεται και ο πόλεμος θα εξακολουθήσει να είναι στην ημερήσια διάταξη του παγκόσμιου σκηνικού. Μόνο που τώρα το αντιπολεμικό κίνημα έχει κατακτήσει τον πιο βασικό ρόλο. Και θα συνεχίσει να τον παίζει πολύ πιο δυνατό, διεκδικώντας δουλειές και όχι νέες βόμβες για την κατοχή κατά των αμάχων, σχολεία και όχι νέους εξοπλισμούς για τους μελλοντικούς στόχους του Μπους και των συμμάχων του. Ο Μπους και η άρχουσα τάξη που εκπροσωπεί είναι αιχμάλωτοι της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και περικυκλωμένοι από το πιο δυνατό αντιπολεμικό κίνημα στην ιστορία που είναι αποφασισμένο να συνεχίσει.

Ο νέος χάρτης κατοχής

«Ο αφοπλισμός της Ιντιφάντα είναι αυτοκτονία και βρίσκει όλον τον Παλαιστινιακό λαό ενάντιο. Μόνη λύση ο τερματισμός της κατοχής» υποστηρίζει ο Μιχιάρ Εκτάμι, στη συνέντευξη που έδωσε στον Γιάννη Κούτρα.

Τι επιδιώκει το νέο σχέδιο των ΗΠΑ που ονομάζεται «Οδικός Χάρτης» (Road Map);

Το νέο σχέδιο βάζει δυο στόχους. Το σταμάτημα της Ιντιφάντας και τον αφοπλισμό του Παλαιστινιακού λαού από τη μια και την δέσμευση να μην απαιτηθεί επαναπατρισμός των προσφύγων από την άλλη. Τα περί εκδημοκρατισμού και ο διορισμός του πρωθυπουργού είναι η γαρνιτούρα στο πιάτο. Το σχέδιο τέθηκε εδώ και δυο βδομάδες και οι Ισραηλινοί προς το παρόν δεν το εφαρμόζουν. Στην πράξη είναι μέσο διαπραγμάτευσης σε χαμηλότερη οροφή για μας. Γι' αυτό και εμείς σαν αριστερές δυνάμεις λέμε όχι. Το ίδιο λένε τόσο οι παλαιστινιακές οργανώσεις που μάχονται ενάντια στην κατοχή, όσο και ο απλός κόσμος στα Κατεχόμενα.

Με τη συμφωνία του Οσλο το ΄94 οι Αμερικάνοι νόμιζαν πώς λύθηκε το πρόβλημα της Παλαιστίνης. Εμείς δεν είχαμε καμιά αυταπάτη γι' αυτό. Ολα αυτά τα χρόνια εντάθηκε η πολιτική των εποικισμών από τους Ισραηλινούς. Στην πραγματικότητα ήταν προσπάθεια για τη δημιουργία τετελεσμένων γεγονότων, που θα άφηνε στους Παλαιστίνιους ένα «κράτος» θυλάκων απομονωμένων μεταξύ τους που θα ενώνονταν με σύραγγες. Οι Ισραηλινοί πιστεύουν ότι με τη συρρίκνωση των παλαιστινιακών εδαφών, που μετατρέπουν τους Παλαιστίνιους σε τουρίστες στη χώρα τους θα τους εξαναγκάσουν μακροχρόνια να την εγκαταλείψουν. Στόχος του Σαρόν είναι ένα καθαρό εβραϊκό κράτος, για την ακρίβεια ένα κράτος για ένα στρατό, όχι για ένα λαό.

Στόχος της Αμερικής μετά την πτώση των Ανατολικών καθεστώτων το ΄89 είναι η επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων, ο έλεγχος της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και η διαφύλαξη των αμερικάνικων συμφερόντων με την εφαρμογή μιας ιμπεριαλιστικής πολιτικής. Κι αυτό φέρνει αλλαγές. Η πιο σημαντική είναι ότι μπαίνουν στο στόχαστρο τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα αλλά και καθεστώτα που δεν είναι φιλικά προς τις ΗΠΑ. Ολα αυτά θεωρούνται κατάλοιπα που πρέπει να σβήσουν. Στην πλούσια σε πετρέλαια περιοχή του αραβικού κόσμου, καθεστώτα όπως του Ιράκ ή της Συρίας ή η αντίσταση στο Λίβανο πρέπει να εκλείψουν. Το ίδιο ισχύει και με το Παλαιστινιακό που αποτελεί αγκάθι στην περιοχή. Το πάνοπλο κράτος του Ισραήλ είναι το μακρύ χέρι του ιμπεριαλισμού και ο αγώνας των Παλαιστίνιων τους χαλάει τα σχέδια. Οι Αμερικάνοι εφαρμόζουν δυο μέτρα και δυο σταθμά. Αν ήθελαν να σταματήσουν μια δύναμη με βιολογικά, χημικά ή και πυρηνικά όπλα θα έπρεπε να χτυπήσουν το Ισραήλ και όχι το Ιράκ.

Οι ίδιες υποστηρίζουν ότι το νέο σχέδιο θα σταματήσει τις «τρομοκρατικές επιθέσεις». Τι νομίζεις;

Κατ' αρχήν νομίζω ότι πρέπει να διευκρινίσουμε κάτι. Η λέξη «τρομοκρατικές» είναι λάθος, δεν ανήκει στο δικό μας λεξιλόγιο. Οι Παλαιστίνιοι είναι λαός υπό κατοχή και παλεύει για την ελευθερία του. Είναι δικαίωμά του να χρησιμοποιεί όλες τις μορφές του αγώνα ακόμα και τις ένοπλες. Η πραγματική τρομοκρατία είναι του Ισραήλ, που ας μην ξεχνάμε ότι ασκείται από ένα πάνοπλο κράτος και έχει τη στήριξη της πιο ισχυρής στρατιωτικής δύναμης, των ίδιων των ΗΠΑ.

Η Ιντιφάντα σταμάτησε αυτά τα σχέδια. Οχι μόνο μέσα στο Ισραήλ, αλλά στη Μ. Ανατολή και παγκόσμια ξεσηκώνοντας τον κόσμο ενάντια στην πολιτική των Αμερικανών στην περιοχή. Ο κόσμος απαιτεί τη λύση του Παλαιστινιακού. Χωρίς την Ιντιφάντα δεν θα άνοιγε αυτό το ζήτημα. Το νέο σχέδιο δεν προσπαθεί να βγάλει ένα πολιτικό αποτέλεσμα, στρέφεται εναντίον της Ιντιφάντα και της δυναμικής της. Μιλάνε για «Παλαιστινιακό κράτος» αλλά υπό ισραηλινή κατοχή. Το κέντρο βάρους δεν είναι η βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ (δηλαδή ανεξάρτητο Παλαιστινιακό κράτος) αλλά διακανονισμός Ισραήλ- Παλαιστίνης αποκλείοντας τη διεθνή πίεση. Στην πράξη προσπαθούν να ξαναγυρίσουν την κατάσταση πριν τις 27/9/2000, δηλαδή στο Οσλο.

Τόσο κατά τη διάρκεια του πολέμου όσο και μετά απ' αυτόν οι ισραηλινές επιθέσεις στα παλαιστινιακά εδάφη εντάθηκαν. Ιδίως στη Γάζα δεν έχει περάσει μέρα χωρίς 5-6 νεκρούς Παλαιστίνιους. Και όλα αυτά εν αγνοία της κοινής γνώμης αφού η προσοχή ήταν στραμένη στο Ιράκ. Ταυτόχρονα η Ιντιφάντα συνεχίζονταν με όλες τις μορφές.

Μπορεί το νέο σχέδιο να πετύχει έστω το σταμάτημα των ισραηλινών εποικισμών;

Το ζήτημα του σταματήματος των εποικισμών είναι ψευτοδίλλημα. Οι Ισραηλινοί τους κάνουν για να δημιουργήσουν τετελεσμένο γεγονός που θα τους χρησιμεύσει ως χαρτί διαπραγμάτευσης. Δηλαδή, ως αντάλλαγμα για το σταμάτημα της Ιντιφάντας και τις άλλες παραχωρήσεις, λένε θα σταματήσουμε τους εποικισμούς. Αυτό όμως σημαίνει πώς η κατοχή συνεχίζεται και ο κατακερματισμός των παλαιστινιακών εδαφών παραμένει. Εμείς είμαστε καθαροί. Ζητάμε να σταματήσει η

604 παιδιά εχει δολοφονήσει ο Ισραηλινός στρατός στην Παλαιστίνη

κατοχή. Από τη δική τους τη μεριά η τετράδα (ΗΠΑ, ΟΗΕ, ΕΕ, Ρωσία) που έφτιαξε το Road Map βάζει ως πρωτεύον θέμα την «ασφάλεια του Ισραήλ» και όχι την κατοχή, η οποία είναι η ρίζα του κακού. Κακά τα ψέματα. Με τι όπλα απειλείται το Ισραήλ; Τις πέτρες ή τον ελαφρύ οπλισμό των αγωνιστών; Πιστεύω ότι χωρίς τερματισμό της κατοχής, η απαίτηση αφοπλισμού ισοδυναμεί με αυτοκτονία. Να θυμηθούμε τι απέγιναν στο τέλος τα κινήματα που παρέδωσαν τα όπλα. Η Ελλάδα έχει τέτοια εμπειρία. Ο αγώνας των Παλαιστίνιων για ελευθερία πρέπει να ενισχυθεί, να ενισχυθούν οι δημοκρατικές δυνάμεις.

Ποια είναι η κατάσταση αυτή τη στιγμή στα Κατεχόμενα;

Η κατάσταση είναι δύσκολη στα Κατεχόμενα. Οι εργάτες και οι εργάτριες έχουν τρία χρόνια να δουλέψουν. Οι οικογένειες πεινάνε. Η στρατιωτική βία του Ισραήλ εντείνεται. Προσπαθούν να υποτάξουν τη θέληση του λαού για να αποδεχτεί τον τερματισμό της κατάστασης με οποιαδήποτε λύση. Μέχρι στιγμής καμιά φωνή δεν λέει σταματάμε, όλοι λένε συνεχίζουμε. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Βέβαια υπάρχουν και φωνές που λένε: «Μα ο λαός κουράστηκε». Αυτό ακούγεται από κομμάτια της αστικής τάξης και της Παλαιστινιακής Αρχής που θέλουν το συμβιβασμό. Για παράδειγμα μια είδηση σήμερα το πρωί λέει πώς οι Ισραηλινοί εισέβαλαν στα γραφεία της Palestinian Health Aid. Είναι μια ανθρωπιστική και όχι πολιτική οργάνωση. Ο λόγος της σύλληψης των εργαζόμενων εκεί ήταν ότι ο επικεφαλής της οργάνωσης είναι αντίθετος με την Παλαιστινιακή Αρχή. Μην παραξενευτούμε αν αύριο- μεθαύριο δούμε την Παλαιστινιακή Αρχή να μαζεύει αγωνιστές με την κατηγορία ότι αντιστέκονται στον αφοπλισμό των παλαιστινιακών οργανώσεων.

Αυτό θέλουν οι Αμερικανοί από τον Αμπού Μάζεν, να αφοπλίσει την Ιντιφάντα. Αυτή η απαίτηση βρίσκει αντίθετο το σύνολο του λαού και όχι μόνο τις ένοπλες οργανώσεις. Δεν ξαναγυρίζουμε πίσω στο μηδέν. Εξαρτάται από τον Αμπού Μάζεν να αποδείξει ότι είναι με το λαό του ή εναντίον του λαού του. Το δίλημμα είναι δικό του και όχι δικό μας. Ο ρόλος του πρωθυπουργού έρχεται σαν συνέχεια της συμφωνίας του Οσλο που έχει αποδυναμώσει το λαό της Παλαιστίνης, το κίνημα και την PLO. Η Ιντιφάντα είναι κίνημα λαού και δεν το σταματάς πατώντας ένα κουμπί. Δεν θα γίνουμε εγγυητές της ασφάλειας του κατακτητή.

Τι επιπτώσεις είχε ο πόλεμος στο Ιράκ;

Ο πόλεμος έχει γύρει όλο το συσχετισμό των δυνάμεων. Η σταθερή αμερικάνικη βάση στο Ιράκ βλάπτει γιατί δημιουργεί συνεχείς πιέσεις. Κατ' αρχήν πιέζει τη Συρία. Ο Πάουελ συναντήθηκε με τους Σύριους απαιτώντας να κλείσουν τα γραφεία των παλαιστινιακών οργανώσεων στη Συρία, να βάλουν χέρι στη Χεζμπολάχ. Οι Αμερικάνοι πάνε να κάνουν νέο Σάϊκς- Πικό (η συμφωνία Γαλλίας-Βρετανίας για το διαμελισμό του αραβικού κόσμου μετά τον Ά Παγκόσμιο Πόλεμο). Δεν είναι τυχαία η απόσυρση των στρατιωτικών δυνάμεων από τη Σαουδική Αραβία προς το Κατάρ και το Ιράκ ούτε η πίεση προς τον βασιλιά Αμπντάλα της Ιορδανίας. Παλιά οι Αμερικάνοι χρειάζονταν πράκτορες. Τώρα δουλεύουν απ' ευθείας. Για μας τους Παλαιστίνιους προβλέπεται μεγαλύτερη πίεση να δεχτούμε αυτά που δεν δεχτήκαμε τόσα

χρόνια.

Δεν υπάρχουν αντιδράσεις σε αυτό;

Κατ' αρχήν στην ίδια την Παλαιστίνη είχαμε καθημερινά διαδηλώσεις εκατοντάδων χιλιάδων στη Γάζα και στη Δυτική Οχθη, οι οποίες ακόμα δεν έχουν σταματήσει. Ο πόλεμος μας έβλαψε άμεσα εμάς τους Αραβες. Απ' τη μια τα καθεστώτα συζητάνε με τους Αμερικάνους. Ο Αραβικός Σύνδεσμος είναι υπό αμφισβήτηση όπως και οι συμφωνίες αμοιβαίας υποστήριξης των αραβικών κρατών. Ολα τα παλιά σχήματα καταρρέουν. Αυτό γίνεται γιατί στέκονται σε πήλινα πόδια. Η έλλειψη δημοκρατίας αυτών των καθεστώτων οδήγησε σε αδιέξοδο. Ο Σαντάμ είναι τέτοιο παράδειγμα. Μόλις γκρεμίστηκαν τα αγάλματα του Σαντάμ, ο κόσμος άρχισε να διαδηλώνει με σύνθημα «Yankees go home». Αρα υπάρχει ελπίδα.

Εσπασαν οι αυταπάτες για τα καθεστώτα ότι μπορούν να κάνουν κάτι. Και αυτό γίνεται παντού. Στην Αίγυπτο, το Μαρόκο, το Ιράκ, την Παλαιστίνη, τη Σαουδική Αραβία, τις χώρες του Περσικού Κόλπου. Δημιουργείται ένα νέο κίνημα. Οσο κι αν προσπαθούν να το ντύσουν με μανδύα ισλαμισμού, είναι ένα νέο αντιιμπεριαλιστικό κίνημα στο οποίο συμμετέχει και η αριστερά. Μπορεί να μην έχει διαμορφωθεί πλήρως αυτό το κίνημα αλλά βάζει στον αγώνα νέες δυνάμεις και νέα προοπτική. Ο κόσμος αποδεσμεύεται από όλα τα παλιά σχήματα. Γι' αυτό δεν μας φοβίζουν οι ισλαμιστικές οργανώσεις. Κάλυψαν το κενό της Αριστεράς κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του ΄90 και έχουν ξεκάθαρο αντιιμπεριαλιστικό χαρακτήρα. Στις διαδηλώσεις ήταν όλοι μαζί, και αυτό δυναμώνει το κίνημα ενάντια στη αμερικάνικη κυριαρχία. Ξαναδημιουργούνται νέα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα από τη νέα κατοχή στο Ιράκ. Τα καθεστώτα που ελέγχουν τα κινήματα καταρρέουν και ο κόσμος δεν έχει αυταπάτες για συνεργασία με τις ΗΠΑ. Τώρα ο λαός δίνει απ' ευθείας τη μάχη. Αυτή είναι η νέα δυναμική στη Μ. Ανατολή και αν συμπληρωθεί με το παγκόσμιο αντιπολεμικό και αντικαπιταλιστικό κίνημα δημιουργεί ένα συμπαγές μέτωπο. Η λύση είναι στους λαούς, στη συσσώρευση δυνάμεων, στην παγκόσμια αντίσταση. Οι Παλαιστίνιοι έχουν μεγάλο μερίδιο στην παγκόσμια μάχη ενάντια στην κυριαρχία των ΗΠΑ.

Ποιά είναι η σχέση της Ιντιφάντας με το αντικαπιταλιστικό κίνημα; Πώς μπορεί αυτό να βοηθήσει τον αγώνα των Παλαιστινίων;

Το κίνημα της Ιντιφάντας δίνει τα πάντα ενάντια στη κατοχή. Η επίδραση του αντικαπιταλιστικού κινήματος πάνω του είναι σημαντική. Βρίσκουμε το φυσικό μας σύμμαχο σε αυτό το κίνημα, γιατί ο εχθρός είναι κοινός και χρειάζεται ενότητα των κινημάτων. Βρίσκουμε τα κοινά και πάμε μπροστά. Γι' αυτό και οι Παλαιστίνιοι συμμετείχαν στο Πόρτο Αλέγκρε αλλά και στη Φλωρεντία, όπου πήγαμε ως Ενωση Παλαιστίνιων Εργαζομένων στην Ελλάδα. Είμασταν ως Ενωση στο συντονιστικό του ΕΚΦ που έγινε στο Βερολίνο τις μέρες του Πασχα και με συντρόφους από την Ελλάδα (Πρωτοβουλία Γένοβα 2001) βάλαμε την πρόταση για παγκόσμια μέρα δράσης στις 27/9, την επέτειο έναρξης της νέας Ιντιφάντας. Ετσι συνδέουμε στην πράξη το κίνημα της Παλαιστίνης και το αντικαπιταλιστικό. Οι καπιταλιστές είναι ενωμένοι και η δικιά μας ενότητα είναι φυσικό επακόλουθο. Αλλωστε εμείς παλεύουμε για ένα σοσιαλιστικό μέλλον της Παλαιστίνης. Αυτό που ζητάμε από το ελληνικό κίνημα είναι η αλληλεγγύη στην Ιντιφάντα και η ενίσχυση των δημοκρατικών δυνάμεων της Παλαιστίνης, για να υπάρξει επιτέλους πραγματικό ανεξάρτητο παλαιστινιακό κράτος.

26 Σεπτέμβρη 2002: συλλαλητήριο αλληλεγγυής στην Παλαιστίνη και ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ

Υπάρχει ριζοσπαστικό Ισλάμ;

Η Δήμητρα Κυρίλλου καταρρίπτει τα ρατσιστικά στερεότυπα για το Ισλάμ και ανοίγει τη συζήτηση για το ρόλο της Αριστεράς απέναντι στα ισλαμικά κινήματα

Η στρατιωτική νίκη των ΗΠΑ στο Ιρακ σημαδεύτηκε από τις εκδηλώσεις προσκυνήματος των Σιιτών Μουσουλμάνων στην πόλη Καρμπάλα, οι οποίες μετατράπηκαν σε αντιιμπεριαλιστικές διαδηλώσεις, με χιλιάδες κόσμου να βαδίζει με πανώ φωνάζοντας συνθήματα κατά της κατοχής της χώρας τους. Οι εικόνες από τα πρακτορεία έκαναν το γύρο του κόσμου και είναι εντυπωσιακές: «Προσκυνητές» από κάθε γωνιά του Ιράκ βάδισαν στην έρημο για μέρες χωρίς εφόδια για να διαδηλώσουν οργισμένοι κατά των κατακτητών: «Οχι στην αποικιοκρατία, όχι στην κατοχή, όχι στον ιμπεριαλισμό- Όχι σε μια αμερικανική κυβέρνηση». Ο αμερικανικός τύπος δηλώνει ανοικτά την ανησυχία του. *«Υποτιμήσαμε το λαϊκό πνεύμα, τη δύναμη της αντίστασης και είμαστε εντελώς απροετοίμαστοι να αντιμετωπίσουμε μια αντιαμερικανική, φονταμενταλιστική ισλαμική διοίκηση»,* έγραφε η Washington Post. Ακόμη χειρότερα, άλλα κομμάτια των ιμπεριαλιστών μιλούν υποκριτικά για «δάκτυλο» του ισλαμιστικού καθεστώτος του Ιράν στα εσωτερικά του Ιράκ!

Για πάνω από δύο δεκαετίες τα ισλαμιστικά κινήματα γνωρίζουν ανάπτυξη σε μια σειρά χώρες της Μέσης Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής, της ΝΑ Ασίας. Στο Ιράν και την Τουρκία βρίσκονται στην κυβέρνηση, στο Αφγανιστάν οι Ταλιμπάν την κατέκτησαν για να συντριβούν με τη περυσινή βάρβαρη εισβολή των ΗΠΑ, σε χώρες όπως η Αίγυπτος, η Αλγερία αποτελούν σημαντικό κομμάτι της κοινοβουλευτικής αντιπολίτευσης, ενώ σε μερικές άλλες όπου δρουν με αντάρτικα (Χαμάς στην Παλαιστίνη, Χεζμπολάχ στο Λίβανο) αποτελούν το μεγαλύτερο πονοκέφαλο για τις ΗΠΑ και το μαντρόσκυλό τους, Ισραήλ. Οι απολογητές του ιμπεριαλισμού κινδυνολογούν αναίσχυντα για το «νέο φασισμό». Ο γνωστός κονδυλοφόρος τους, Σάμιουελ Χάντιγκτον στο βιβλίο του «Η σύγκρουση των πολιτισμών» περιγράφει τον μεταψυχροπολεμικό κόσμο χωρισμένο σε 8 θρησκευτικά στρατόπεδα και το αμοιβαίο μίσος ανάμεσά τους να καθορίζει τις πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις σε όλα τα επίπεδα. Η εικόνα αυτή έχει οξυνθεί μετά τις 11 Σεπτέμβρη 2001. «Σκοταδισμός, επιστροφή στο μεσαίωνα» κραυγάζει ο Μπους και οι παρ'αυτόν ιμπεριαλιστές για τους οπαδούς του ισλαμικού φονταμενταλισμού. Αυτό ήταν το ιδεολογικό περιτύλιγμα για να ενοχοποιήσουν τα συγκεκριμένα κομμάτια σαν φορείς του κακού στον κόσμο και να νομιμοποιήσουν έτσι τις στρατιωτικές τους επιχειρίσεις πρώτα στο Αφγανιστάν, μετά στο Ιράκ, και έπεται συνέχεια.

Το επόμενο διάστημα πρόκειται να κυκλοφορήσουν στα ελληνικά δυο βιβλία που καλύπτουν το τεράστιο κενό στις γνώσεις μας για τα ισλαμικά κινήματα. Το πρώτο είναι το βιβλίο του **Τάρικ Αλι** *«Η σύγκρουση των φονταμενταλισμών».* Οχι τυχαία ο τίτλος του επιλέχθηκε σαν απάντηση στις αντιδραστικές δοξασίες του Χάντιγκτον και των ομοίων του Φ. Φουκουγιάμα, Τ. Φρίντμαν κλπ., και πραγματικά αποτελεί ένα πολύ καλό αντίδοτο, δίνοντας ταυτόχρονα μια πανοραμική εικόνα του κόσμου του Ισλάμ από τη γέννησή του, με φόντο την άφιξη του ιμπεριαλισμού στην περιοχή, την εξέλιξη των κοινωνιών και των κινημάτων και τα ζητήματα που προκύπτουν σήμερα σε Ανατολή και Δύση με τις νέες επιθέσεις των ιμπεριαλιστών. Το δεύτερο είναι το βιβλίο του **Κρις Χάρμαν** *«Ριζοσπαστικό Ισλάμ, Ιμπεριαλισμός και Αριστερά»,* που ετοιμάζει το Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο. Είναι βιβλίο που αναλύει ψύχραιμα τα ισλαμικά κινήματα, εντοπίζει τα κενά που άφησε η αριστερά και προτείνει τρόπους για να ξεπεραστούν.

Οι αναλύσεις για τον ισλαμισμό συνήθως ξεκινάνε από τα κηρύγματα του προφήτη Μωάμεθ και τις επιταγές του κορανίου και του ισλαμικού νόμου «Σαρία».

Χρειάζεται όμως να θυμηθεί κανείς ότι η θρησκεία δεν εμφανίστηκε στα κεφάλια των ανθρώπων ξεκομμένα από τον κόσμο. Αντίθετα ήταν πάντα δεμένη με την κοινωνία και τις εξελίξεις σ'αυτήν. Τα θρησκευτικά δόγματα δεν έμειναν αναλλοίωτα, αναγκάστηκαν να προσαρμοστούν προκειμένου να επιβιώσουν καθώς η ίδια η κοινωνία άλλαζε. Αν το κήρυγμα της χριστιανικής εκκλησίας σήμερα ήταν ίδιο όπως στο Μεσαίωνα κανείς δεν θα την έπαιρνε στα σοβαρά. Ο λόγος της προσαρμόστηκε στις κοινωνικές και επιστημονικές εξελίξεις. Ο ρόλος της θρησκείας όμως ουσιαστικά δεν έχει αλλάξει. Η θρησκεία, έλεγε ο Μαρξ, είναι ταυτόχρονα «η καρδιά ενός άκαρδου κόσμου» και «το όπιο του λαού». Στους φτωχούς και καταπιεσμένους προσφέρει στοργή, κατανόηση, την ελεημοσύνη των πλουσίων, τη θεία δικαίωση - στον άλλο κόσμο βέβαια στους πλούσιους και τους ισχυρούς τη διαιώνιση της βασιλείας τους πάνω στη γη.

Η ιστορία του Ισλάμ δε διαφέρει. Η μουσουλμανική θρησκεία

Διαδήλωση στο Πακιστάν ενάντια στους βομβαρδισμούς στο Αφγανιστάν

γεννήθηκε τον 7ο αιώνα μ.χ. στις εμπορικές νομαδικές κοινότητες της Αραβίας. Η πορεία της, όπως και του Χριστιανισμού, ήταν γεμάτη από κρίσεις, διασπάσεις και άγριες διαμάχες. Λίγο μετά το θάνατο του προφήτη Μωάμεθ δύο αντίπαλοι στρατοί πιστών συγκρούστηκαν άγρια για το χρίσμα της διαδοχής αφήνοντας πίσω τους 10.000 νεκρούς. Ο γαμπρός του Μωάμεθ Αλί και ο γιός του Αλί, ο Χουσεϊν έχασαν οριστικά στη μάχη της Καρμπάλα το 680. Τα δύο μεγάλα ρεύματα του Ισλάμ – οι Σουνίτες και οι Σιίτες γεννήθηκαν από αυτή τη διάσπαση.

Όμως, παρά τις επιμέρους διαφορές των αιρέσεων, το μήνυμα που απευθύνει η μουσουλμανική θρησκεία στους πιστούς είναι ουσιαστικά το ίδιο και είναι διπλό: Οι πλούσιοι, ορίζει το Κοράνι πρέπει να πληρώνουν το «ζακάτ», το φόρο για την ανακούφιση των φτωχών, οι ηγέτες πρέπει να κυβερνούν δίκαια και οι άντρες να σέβονται τις γυναίκες τους. Ταυτόχρονα όμως ο πλούτος θεωρείται νόμιμος και οι κλέφτες τιμωρούνται ακόμη και με ακρωτηριασμό. Η ανυπακοή στους άρχοντες χαρακτηρίζεται έγκλημα και οι ελευθερίες των γυναικών ασέβεια. Έτσι τα κηρύγματα του Ισλάμ απευθύνονται με διαφορετικό τρόπο στους Σεϊχηδες από ότι στους εξαθλιωμένους αγρότες και τους εργάτες των παραγκουπόλεων.

Τα ισλαμιστικά κινήματα

Το ίδιο το ισλαμιστικό κίνημα παρά τις κατηγορίες των επικριτών του είναι ένα σχετικά σύγχρονο κίνημα, με ηλικία 100 και κάτι χρόνια, όσα περίπου η παρουσία του ιμπεριαλισμού στην περιοχή της Μ.Ανατολής. Οι δυτικές χώρες είχαν κάνει μεν την εμφάνισή από την εποχή του Μεσαίωνα με τις σταυροφορίες, για πολλούς αιώνες όμως στην περιοχή ηγεμόνευε η Οθωμανική Αυτοκρατορία κάτω από τη σημαία του Ισλάμ.

Η είσοδός της σε κρίση το 19ο αιώνα άνοιξε μια ολόκληρη εποχή διαμάχης των καπιταλιστικών κρατών της Δύσης για τη μοιρασιά της λείας. Για ένα σύστημα που στηρίζεται στην επέκταση σε νέες περιοχές και αγορές, η διαδοχή του «μεγάλου ασθενούς», όπως αποκαλούσαν την Οθωμανική αυτοκρατορία, ήταν καθοριστικό ζήτημα. Έγινε αντικείμενο πολέμων, διαβουλεύσεων και μυστικών συμφωνιών ανάμεσα στα μεγάλα ιμπεριαλιστικά κράτη που χάραξαν τελικά τα σύνορα.

Η εκβιομηχάνηση, η τεχνολογική ανάπτυξη που έφερε ο καπιταλισμός, η ανάδειξη του πετρελαίου σε κομβικό για το παγκόσμιο σύστημα καύσιμο όξυνε και βάθυνε την κυριαρχία του ιμπεριαλισμού.

Οι ρίζες του κινήματος του ισλαμικού φονταμενταλισμού βρίσκονται σ'αυτή την περίοδο, αντιτάσσοντας στη δουλοπρέπεια και στον ξεπεσμό των τοπικών ηγετών μια «επιστροφή στις ρίζες, στην αγνότητα των πρώτων χρόνων του Ισλάμ».

Δεν ήταν όμως οι ισλαμιστές η μόνη πολιτική δύναμη που αναπτύχθηκε ενάντια στην αποικιοκρατία. Στις δεκαετίες του 1950 και 1960 στις περισσότερες αραβικές χώρες γεννήθηκαν εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα και αντίστοιχες ηγεσίες, και μέσα στο φόντο του Ψυχρού Πολέμου χώρες όπως η Αίγυπτος, η Αλγερία, το Ιράκ κατάφεραν να κερδίσουν την ανεξαρτησία από την άμεση παρουσία των Μεγάλων Δυνάμεων. Ο ιμπεριαλισμός

όμως, σαν στάδιο του σύγχρονου καπιταλισμού δεν έπαψε να υπάρχει.

Στα χρόνια που ακολούθησαν η άρχουσα τάξη του αραβικού κόσμου δέθηκε όλο και πιο σφικτά με τους καπιταλιστές της Δύσης: Οι σεϊχηδες έγιναν βιομήχανοι, τραπεζίτες, χρηματιστές, έχτισαν εργοστάσια και αγόρασαν επιχειρήσεις, δάνεισαν τα «πετροδολλάρια» τους, κέρδισαν μια θέση στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας και πλούτου. Δε συνέβη το ίδιο για τις υπόλοιπες κοινωνικές τάξεις του αραβικού κόσμου. Δίπλα στην προκλητική πολυτέλεια των σεϊχηδων, η φτώχια της πλειοψηφίας αγγίζει τα όρια της απελπισίας. Δίπλα στα σύγχρονα διϋλιστήρια, μια θάλασσα από μικρά μαγαζάκια και οικογενειακές βιοτεχνίες των παραδοσιακών κλάδων αγωνίζονται να επιβιώσουν μέσα στην κρίση. Δίπλα στους νέους καπιταλιστές της υπαίθρου που γέννησαν οι αγροτικές μεταρρυθμίσεις, οι μικροκαλλιεργητές φυτοζωούν στα όρια της πείνας, χρεωκοπούν για να καταλήξουν στα αστικά κέντρα, ένας ολόκληρος στρατός από εξαθλιωμένους κουρελήδες.

Η παλιά διατύπωση του Τρότσκι «συνδυασμένη και ανισόμερη ανάπτυξη», περιγράφει πολύ εύστοχα τη σημερινή κατάσταση των αραβικών χωρών, στην οποία συνυπάρχουν η ανάπτυξη και η καθυστέρηση, ο πλούτος και η απίστευτη φτώχια.

Μέσα σ' αυτή την πραγματικότητα αναπτύχθηκε η νεότερη εκδοχή του ισλαμικού φονταμενταλισμού. Τα μηνύματά του απευθύνονται σε μιά ολόκληρη γκάμα από κοινωνικά στρώματα που αισθάνονται – το καθένα με το δικό του τρόπο- όλο και πιο αποξενωμένα από αυτή την κοινωνία των αντιθέσεων.

Απευθύνονται κατ' αρχήν στην άρχουσα τάξη, τόσο στο παραδοσιακό κατά κάποιο τρόπο κομμάτι της (γαιοκτήμονες και δεμένοι μ' αυτούς κληρικοί), όσο και στα τμήματα εμπόρων και μικροεπιχειρηματιών που βλέπουν την παγκόσμια αγορά να απειλεί την ύπαρξή τους.

Την ίδια στιγμή τα μηνύματα του ισλαμισμού αναφέρονται στα εκατομμύρια φτωχών της υπαίθρου που χάνοντας τη λιγοστή γή τους στοιβάζονται στις πόλεις ψάχνοντας δουλειά. Η δύναμη των Ισλαμιστών, τα στελέχη που προπαγανδίζουν τις ιδέες του είναι τα παιδιά των μικροαστικών οικογενειών που με τη μαζικοποίηση της εκπαίδευσης πέρασαν στα Πανεπιστήμια και κατάφεραν να αποκτήσουν πτυχία που μέσα στην κρίση δεν τους εξασφαλίζουν τίποτα. Στην Αίγυπτο διορίζονται δημόσιοι υπάλληλοι με μισθούς τόσο χαμηλούς που αναγκάζονται να κάνουν δεύτερη δουλειά σαν ταξιτζήδες και λαχειοπώλες για να τα βγάλουν πέρα. Στην Αλγερία οι πτυχιούχοι των πανεπιστημίων έβρισκαν τις πόρτες των βιομηχανιών κλειστές επειδή δε μιλούσαν γαλλικά. Στο Ιράν του Σάχη κομμάτια όπως οι μηχανικοί εξεγέρθηκαν ενάντια στον αποκλεισμό που υφίσταντο από τον βίαιο εκσυγχρονισμό κατά τα δυτικά πρότυπα που επέβαλλε το καθεστώς για να ντύσει την τρομακτική καταπίεση και ευθυγράμμιση με τους ιμπεριαλιστές.

Τέτοια σύγχρονα μικροαστικά τμήματα των πόλεων αποτέλεσαν το έδαφος για να στρατολογήσουν τα ισλαμικά κινήματα εκείνα τα στελέχη που τα μετέτρεψαν σε πολιτικούς οργανισμούς ικανούς να επηρεάζουν πλατειές μάζες. Για τους ριζοσπαστικοποιημένους μικροαστούς το πολιτικό Ισλάμ είχε να προσφέρει την προοπτική της προσωπικής τους κοινωνικής ανέλιξης. Δηλαδή να στελεχώσουν έναν μεταρρυθμισμένο κρατικό μηχανισμό, απαλλαγμένο από τα δεσμά του ιμπεριαλισμού και αφοσιωμένο- υποτίθεται- στην υπηρεσία μιας δίκαιης ισλαμικής κοινωνίας. Ταυτόχρονα αυτή η προοπτική κάλυπτε και τις ιδεολογικοπολιτικές ανάγκες ενός κόσμου αγανακτισμένου με τις προκλήσεις μιας κοινωνίας διαλυμένης από το βάρος της ιμπεριαλιστικής καταπίεσης.

Οι αντιφάσεις

Οι προτροπές των ισλαμιστών προς τους άραβες ηγέτες και την άρχουσα τάξη για μια «περήφανη και δίκαιη διακυβέρνηση» ήταν γεμάτη αντιφάσεις και παλιότερα, όταν αυτοί είχαν μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμών. Σήμερα τα ισλαμικά κόμματα διχάζονται ανάμεσα σε δύο τακτικές: Την ειρηνική παρέμβαση στις εκλογές και τους θεσμούς και την ένοπλη βία. Και οι δύο αποκαλύπτουν τις αντιφάσεις τους. Η αφοσίωση στο κοινοβούλιο απογοητεύει το μαχητικό τους ακροατήριο που θέλει να συγκρουστεί με το σύστημα με νικηφόρα χειροπιαστά αποτελέσματα. Το αντάρτικο φαντάζει επαναστατικό αλλά η ισλαμική ιδεολογία δεν αφήνει περιθώρια αυτό να στραφεί κατά του κράτους, ούτε να στηριχτεί στην εργατική τάξη και έτσι καταλήγει σε συμβολικά χτυπήματα στους «εχθρούς του Ισλάμ» ή ακόμη χειρότερα στους ασεβείς, στους ανήθικους.

Η ιστορική εμπειρία έδειξε ότι μορφές δράσης από μόνες τους δεν εξασφαλίζουν το ριζοσπαστισμό στο περιεχόμενο ενός πολιτικού ρεύματος.

Οι αντάρτες της Χεζμπολάχ μπορεί να έδιωξαν τα στρατεύματα του Ισραήλ και των ακροδεξιών από το Λίβανο, οι καμικάζι της Χαμάς στην Παλαιστίνη συχνά συγκεντρώνουν το θαυμασμό των αγωνιστών με την αυτοθυσία τους, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ανοίγουν το δρόμο στη δικαίωση του αγώνα των Παλαιστίνιων.

Η καλύτερη απόδειξη για τις αντιφάσεις και την εγγενή αδυναμία των ισλαμιστών να δικαιώσουν αυτά που πρεσβεύουν είναι η ιστορική εμπειρία από τις περιπτώσεις που αναδείχτηκαν σε αποφασιστική πολιτική δύναμη.

Στην Αίγυπτο η Μουσουλμανική Αδελφότητα, η παλαιότερη ισλαμιστική οργάνωση κατά περιόδους ασκούσε σημαντική επηρροή στην πολιτική σκηνή. Την ανάλωσε αρχικά προσπαθώντας να συνεργαστεί με το διεφθαρμένο βασιλιά Φαρούκ. Το καθεστώς του Νάσερ τους συνέτριψε. Το 1981 οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι οργάνωσαν την εκτέλεση του προέδρου Σαντάτ (διάδοχου του Νάσερ), όταν αυτός προχώρησε σε διαδικασία συμφιλίωσης με το Ισραήλ και τις ΗΠΑ. Ομως η ίδια και χειρότερη πολιτική συνεχίστηκε από το διάδοχό του Μουμπάρακ. Σήμερα προσπαθούν να εμφανιστούν σαν αξιόπιστη δύναμη διαχείρισης. Στο γειτονικό Σουδάν στήριξαν τον αιματοβαμμένο δικτάτορα Νιμέιρι όταν αυτός υποκριτικά εισήγαγε την εφαρμογή του ισλαμικού νόμου. Αντίστοιχα κινήθηκαν στο Πακιστάν απέναντι στο δικτάτορα Ζία.

Το Ιράν θεωρείται σήμερα το προπύργιο του Ισλαμικού φονταμενταλισμού. Σιίτες μουσουλμάνοι «Αγιατολλάχ» κυβερνούν επικεφαλής μιάς θρησκευτικής δικτατορίας, την οποία οικοδόμησαν κυριολεκτικά πάνω στα συντρίμια της Ιρανικής επανάστασης του 1979 που έδιωξε το διεφθαρμένο Σάχη Ρεζά Παχλεβί.

Την επανάσταση του 1979 δεν την οργάνωσαν οι ισλαμιστές. Ουσιαστικά ήταν το αποτέλεσμα της όξυνσης των τεράστιων αντιφάσεων που συσσώρευε το τυραννικό καθεστώς μέσα στην κρίση της δεκαετίας του '70. Η πτώση του Σάχη προήλθε από ένα συνδιασμό διαδηλώσεων που οργάνωσαν φοιτητές και κομμάτια της διανόησης και κατέληξαν σε συγκρούσεις στους δρόμους, απεργιών στα εργοστάσια που παρέλυσαν την παραγωγή με ταυτόχρονη εμφάνιση των εργοστασιακών συμβουλίων «σόρας», και τέλος ανταρσίας στις ένοπλες δυνάμεις, οργανωμένης από την επαναστατική αριστερά.

Το Ισλαμικό Ρεπουμπλικανικό Κόμμα του Αγιατολλάχ Χομεϊνί χρειάστηκε δυόμισυ περίπου χρόνια ελιγμών και σταδιακής εξόντωσης του μαζικού κινήματος και των πολιτικών του αντιπάλων, μέχρι να επικρατήσει ολοκληρωτικά. Εγκαθίδρυσε ένα μονοκομματικό ισλαμιστικό καθεστώς βασισμένο στην αστυνόμευση και την καταπίεση του κόσμου, ιδιαίτερα των γυναικών και των μειονοτήτων, ερχόμενο ταυτόχρονα σε ρήξη με τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Επιβίωσε από τον πρώτο πόλεμο του κόλπου που διεξήγαγε το Ιράκ με τη στήριξη των ΗΠΑ με τρομακτικές απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. Σήμερα προσπαθεί να αυτομεταρρυθμιστεί με ανοίγματα στην αγορά, αλλά βρίσκεται ήδη στη μαύρη λίστα των επιτελείων του Μπους.

Στο Αφγανιστάν το καθεστώς των Ταλιμπάν ήταν ένα από τα ισλαμογενή κομμάτια που με χρηματοδότηση των ΗΠΑ και της Σαουδικής Αραβίας πολέμησαν και ανέτρεψαν το φιλοσοβιετικό καθεστώς. Οι Ταλιμπάν άρπαξαν κυριολεκτικά την εξουσία μέσα στο χάος και τον ανταρτοπόλεμο που ακολούθησε. Η ρήξη τους με τους ιμπεριαλιστές ήταν καθαρά προϊόν αλλαγής πλεύσης και συσχετισμών στην περιοχή με καταλύτη την επίθεση της 11ης Σεπτέμβρη και την πλήρωσαν ακριβά όχι μόνο οι ίδιοι αλλά ολόκληρος ο λαός του Αφγανιστάν με την περυσινή επέμβαση του Μπους.

Τα λάθη της αριστεράς

Το εύλογο ερώτημα είναι τι έκανε η αριστερά σε όλη αυτή την πορεία. Ηταν μοιραίο να περιθωριοποιηθεί σε πολλές χώρες από την ανάπτυξη των ισλαμικών κινημάτων;

Η απάντηση είναι σίγουρα όχι. Σε μια σειρά χώρες τα Κομμουνιστικά Κόμματα διέθεταν σημαντική πολιτική και οργανωτική επιρροή. Αλλά η δράση τους χαρακτηρίστηκε από σημαντικά και επαναλαμβανόμενα λάθη. Το ένα, ήταν η άκριτη υποστήριξη για τις αντιμπεριαλιστικές πρωτοβουλίες των ισλαμιστών, τους οποίους σε κρίσιμες στιγμές θεώρησαν «προοδευτική δύναμη». Αυτό έγινε π.χ στο Ιράν στα πρώτα χρόνια του Χομεϊνί, όταν οι ισλαμιστές κατέλαβαν την αμερικάνικη πρεσβεία στην Τεχεράνη. Στο όνομα της κοινής πάλης ενάντια στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, η αριστερά έπαψε να κριτικάρει τα αντιδραστικά μέτρα του Χομεϊνί στο εσωτερικό του Ιράν και άφησε τον κόσμο απροετοίμαστο για τη δικτατορία που ακολούθησε.

Η αριστερά παρασύρθηκε στο να βαφτίσει τους ισλαμιστές «φασίστες» και να φτάσει να υποστηρίζει την πάταξή τους από τις δυνάμεις του κράτους

Το δεύτερο λάθος ήταν ο αντίποδας του πρώτου. Η αριστερά παρασύρθηκε στο να βαφτίσει τους ισλαμιστές «φασίστες» και να φτάσει να υποστηρίζει την πάταξή τους από τις δυνάμεις του κράτους, π.χ στην Αλγερία. Στο όνομα της υπεράσπισης του «κοσμικού χαρακτήρα του κράτους», δυνάμεις της αριστεράς βρέθηκαν στο πλευρό της κρατικής καταστολής και απομονώθηκαν απ' τον απλό κόσμο που υποφέρει στα χέρια στυγνών καθεστώτων.

Και τα δυο λάθη είναι κληρονομιά της σταλινικής στρατηγικής των σταδίων που αναζητάει συμμαχίες χωρίς αρχές βαφτίζοντας κομμάτια των αστών άλλοτε «προοδευτικά» και άλλοτε «φασιστικά».

Στην Αίγυπτο το Κ.Κ ταλαντεύτηκε επανειλημμένα ανάμεσα σε ρόλο ουράς του καθεστώτος Νάσερ στις περιόδους που αυτός στηριζόταν στην ΕΣΣΔ και καταγγελίας του σαν φασίστα, με αποτέλεσμα την ίδια την αυτοπεριθωριοποίησή του. Στο Σουδάν στήριξε το δικτάτορα Νιμέιρι τα πρώτα χρόνια της εξουσίας του.

Στην Αλγερία ο Μπουμεντιέν που πήρε την εξουσία με στρατιωτικό πραξικόπημα έχτισε ένα καθεστώς στα πρότυπα των κρατικοκαπιταλιστικών χωρών της Ανατολικής Ευρώπης που βυθίστηκε θεαματικά στην κρίση του 1980 για να αναζητήσει διέξοδο στην αγορά, τις περικοπές και την καταστολή του κόσμου που εξεγέρθηκε.

Στο Ιράν το Τουντέχ (Κ.Κ) κάλυψε τον Χομεϊνί όταν αυτός εξόντωνε την επαναστατική αριστερά. Αυτός στη συνέχεια έθεσε και το Τουντέχ εκτός νόμου καταστέλλοντας και φυλακίζοντας τα μέλη του. Παράλληλα, οι μαοϊκής επηρροής επαναστατικές οργανώσεις Φενταγίν και Μοτζαχεντίν, αν και πιο μαχητικές δεν είχαν προσανατολισμό στο να οργανώσουν την αυτενέργεια των μαχητικών εργατών, αλλά στο αντάρτικο που διεξήγαγαν οι ίδιες.

Ακόμα πιο τραγική είναι η ιστορία της Παλαιστίνης. Η PLO και η Φατάχ έχτισαν ένα εθνικοαπελευθερωτικό μέτωπο προσβλέποντας στη στήριξη από τα γειτονικά καθεστώτα. Αυτά πρόδοσαν τους Παλαιστίνιους επανειλημμένα. Η Ιορδανία αρχικά συμμάχησε με το Ισραήλ για να διαμελίσουν τα Παλαιστινιακά εδάφη, στη συνέχεια, όταν οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες εξεγέρθηκαν τους έσφαξε. Οι αλλεπάλληλες ήττες αυτής της στρατηγικής άνοιξαν το δρόμο για την επιρροή των ισλαμικών οργανώσεων.

Σήμερα που ο Μπους και η συμμορία του ετοιμάζονται για νέο κύκλο βαρβαρότητας στη Μέση Ανατολή θα ήταν τεράστιο λάθος κανείς να συνταχθεί με τις κραυγές που ενοχοποιούν τον ισλαμικό φονταμενταλισμό. Τα επιχειρήματα περί «φανατισμού και αντίδρασης που θα πρέπει να συνετιστούν» είναι ουσιαστικά φύλλο συκής για τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις. Οι αμερικανοί κατακτητές στο Ιράκ έχουν πανικοβληθεί από τη δυναμική εμφάνιση των Σιιτών. Όμως η ίδια η παρουσία τους είναι που ξεσηκώνει τον κόσμο.

Για το σφαγείο στο Ιράκ δεν ευθύνεται ο ισλαμισμός. Ούτε για τη γενοκτονία των Παλαιστινίων, ούτε για το χάος στο Λίβανο. Η φτώχια, η ανέχεια και οι πόλεμοι στη Μέση Ανατολή θα υπήρχαν και χωρίς το ισλαμιστικό ρεύμα γιατί είναι προϊόντα του σύγχρονου καπιταλισμού, των ανταγωνισμών και των αντιφάσεών του. Γι'αυτό και είναι λάθος η υπεράσπιση των κρατικών μηχανισμών όταν καταστέλλουν τα ισλαμιστικά κινήματα. Από την άλλη χρειάζεται να είναι κανείς καθαρός ότι ο ισλαμισμός δεν είναι φορέας αλλαγής. Η αναδιάρθρωση της κοινωνίας με βάση τις μωαμεθανικές γραφές του 7ου αιώνα είναι μια ωραιοποιημένη ουτοπία μέσα στην απελπισία του καπιταλισμού. Οι ισλαμιστές σήμερα αγωνίζονται να πραγματοποιήσουν την ουτοπία τους άλλοτε σε αντιπαράθεση με τον καπιταλισμό και άλλοτε με συμβιβασμό μαζί του. Αυτές οι ταλαντεύσεις προκαλούν διασπάσεις και ερωτηματικά στις γραμμές του και έχουν ανοίξει μια ολόκληρη συζήτηση για το ποιά είναι η προοπτική.

Η αριστερά μπορεί να απεγκλωβίσει τους φτωχούς των πόλεων και της υπαίθρου από την επιρροή του ισλαμισμού και να τους κερδίσει στην προοπτική της πραγματικής σύγκρουσης με τον ιμπεριαλισμό και τα ντόπια καπιταλιστικά καθεστώτα. Να κερδίσει τα μαχητικά κομμάτια των ισλαμιστών που και στους τρεις πολέμους του Κόλπου διαδήλωσαν μαζικά στους δρόμους. Απαραίτητες προϋποθέσεις για μια τέτοια προοπτική είναι: α) ο προσανατολισμός στην κεντρικότητα της εργατικής τάξης, μιάς δύναμης υπαρκτής στο σύγχρονο Αραβικό κόσμο και β) η πολιτική και οργανωτική ανεξαρτησία της αριστεράς, ώστε να μπορέσει να ανοίξει ξανά σ'αυτό το τεράστιο ακροατήριο την προοπτική της επανάστασης και της ανατροπής του καπιταλισμού, μια προοπτική που φαινόταν ξεθωριασμένη μετά από δεκαετίες ηττών και απογοητεύσεων.

«Διεθνής νομιμότητα»;

Ηταν ποτέ ο ΟΗΕ φορέας «διεθνούς νομιμότητας»; Ο Νίκος Λούντος θυμίζει ότι πάντα οι μεγάλες δυνάμεις εφάρμοζαν το δίκαιο του ισχυροτέρου

Εκατομμύρια άνθρωποι είχαν στηρίξει τις ελπίδες τους στον ΟΗΕ για μια ειρηνική λύση πριν τον πόλεμο στο Ιράκ. Και μέρα με τη μέρα καθώς φαινόταν η αποφασιστικότητα των γερακιών της Ουάσιγκτον να προχωρήσουν στα σχέδιά τους, αυτές οι ελπίδες κατέρρεαν. Πολλοί ήταν αυτοί που σχολίασαν πως το πρώτο θύμα του πολέμου ήταν ο ΟΗΕ. Εχασε όντως πολλή από την αξιοπιστία του μέσα σε όλη αυτή τη διαδικασία. Ομως οι ελπίδες για κάποια διαφορετική εξέλιξη ήταν χωρίς περιεχόμενο εξαρχής. Ο ΟΗΕ όχι μόνο δεν αποτελεί ειρηνευτικό μηχανισμό, αλλά είναι από την δημιουργία του μέχρι σήμερα ένα όργανο των μεγάλων ιμπεριαλιστικών κρατών. Τώρα καθώς τα επιχειρήματα για τον ΟΗΕ επανέρχονται, με πολλές ευρωπαϊκές χώρες να απαιτούν να έχει ρόλο ο Οργανισμός στην ανοικοδόμηση του Ιράκ, χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε ότι η τόσο παινεμένη Διεθνής Νομιμότητα ήταν και είναι το δίκιο του ισχυροτέρου.

Ο ΟΗΕ με την ίδρυσή του το 1945, διακήρυξε ως σκοπό της ύπαρξής του τη διαφύλαξη της ειρήνης. Αν μη τι άλλο, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι απέτυχε. Από το 1945 μέχρι σήμερα ο κόσμος δεν έφτασε βέβαια σε μια σύγκρουση ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις, αλλά έγιναν σχεδόν 150 πόλεμοι σε κάθε γωνιά του πλανήτη με συνολικό κόστος σε νεκρούς που ξεπερνάει τα 20 εκατομμύρια. Ο απολογισμός αυτός δεν δείχνει απλά μια συνολική αποτυχία του ΟΗΕ. Αυτή είναι μόνο η μισή αλήθεια. Οι περισσότεροι από αυτούς τους πολέμους έγιναν με την κάλυψη του ΟΗΕ, είτε μέσω της απάθειας ή και μέσω της οργανωμένης συμμετοχής του. Ο ΟΗΕ δεν δημιουργήθηκε για να αποφύγουμε τον πόλεμο, αλλά για να αποφευχθούν εκείνοι οι πόλεμοι που δεν εξυπηρετούσαν τις Μεγάλες Δυνάμεις, να οργανωθούν καλύτερα οι πόλεμοι που διεξάγουν οι Μεγάλες Δυνάμεις και να νικήσουν αυτοί που συμφέρουν τις Μεγάλες Δυνάμεις όταν αυτές δεν συμμετέχουν στον πόλεμο.

Στη Μέση Ανατολή ο ΟΗΕ επαιξε το παιχνίδι των Μεγάλων Δυνάμεων χαράσοντας τα σύνορα του Ισραήλ το 1947, "θεωρώντας" την περιοχή γη χωρίς ανθρώπους. Εδωσε έτσι όλη την κάλυψη για να ξεκινήσουν οι σφαγές των Παλαιστίνιων

Η αμαρτωλή ιστορία του ΟΗΕ ξεκινάει από την ίδρυσή του. Σε αλλεπάλληλες συσκέψεις ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις στα τέλη του ΄Β Παγκοσμίου Πολέμου γινόταν η προσπάθεια να βρεθεί ένας τρόπος λειτουργίας του ΟΗΕ ώστε να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ, αλλά να μην αποτελεί απειλή για τα συμφέροντα και των άλλων νικητών του πολέμου. Το Συμβούλιο Ασφαλείας το οποίο παίρνει αποφάσεις για λογαριασμό όλου του κόσμου αλλά μπορούν να ασκούν βέτο μόνο τα πέντε μόνιμα μέλη ήταν μια λύση συμβιβασμού. Και για να έχουν ακόμη μεγαλύτερο έλεγχο οι ΗΠΑ, κάλεσαν τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, οι οποίες βρίσκονταν κάτω από τον έλεγχό τους αλλά δεν είχαν καμιά συμμετοχή στον πόλεμο, να κηρύξουν πόλεμο στον Αξονα (τη Γερμανία και την Ιαπωνία εκείνη τη στιγμή) μέχρι την 1η Μάη 1945, ενώ ο πόλεμος είχε ουσιαστικά τελειώσει. Η κήρυξη πολέμου στον Αξονα ήταν όρος για να γίνει μια χώρα μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας. Αντίστοιχα η Σοβιετική Ενωση κατάφερε μέσα από πιέσεις να μην έχει μια αλλά τρεις ψήφους καθώς αναγνωρίστηκε ξεχωριστή θέση για την Ουκρανία και την Λευκορωσία οι οποίες ανήκαν στη Σοβιετική Ενωση.

Η Μέση Ανατολή είναι η περιοχή στην οποία φαίνεται πιο ανάγλυφα από οπουδήποτε η αδυναμία του ΟΗΕ να παίξει οποιονδήποτε ρόλο. Επαιξε το παιχνίδι των Μεγάλων Δυνάμεων χαράσοντας τα σύνορα του Ισραήλ το 1947, "θεωρώντας" την περιοχή γη χωρίς ανθρώπους. Εδωσε έτσι όλη την κάλυψη για να ξεκινήσουν οι σφαγές των Παλαιστίνιων. Και έπειτα καθόταν παρατηρητής καθώς το Ισραήλ επέκτεινε με το έτσι θέλω τα σύνορα του όποτε αυτό ήθελε, στα τέλη της δεκαετίας του '40, στον πόλεμο του '67, το '73 και με τις σφαγές αμάχων το 1982 στο Λίβανο. Το Ισραήλ είναι η χώρα που έχει παραβιάσει σχεδόν ολόκληρο τον καταστατικό χάρτη του

ΟΗΕ, κι όμως παραμένει μέλος του. Η Γενική Συνέλευση έχει βγάλει πολλές φορές καταδικαστικές αποφάσεις για το Ισραήλ, όμως στο Συμβούλιο Ασφαλείας ουσιαστικά τις ακυρώνει πάντα το βέτο των ΗΠΑ.

Και δεν είναι μόνο αυτό. Οι επεμβάσεις των ΗΠΑ από τη μια μεριά στο Βιετνάμ, στη Γρενάδα και της Ρωσίας στο Αφγανιστάν, στην Ουγγαρία, η καταστολή της Ανοιξης της Πράγας, όλα έγιναν χωρίς την παραμικρή διαμαρτυρία του ΟΗΕ. Στο Συμβούλιο Ασφαλείας το ένα μεγάλο αφεντικό, οι ΗΠΑ, δεν έφερνε αντίρρηση στις σφαγές του άλλου, της Ρωσίας, και αντίστροφα. Το ίδιο έκαναν και τα υπόλοιπα μόνιμα μέλη. Η Κίνα εισέβαλε στο Θιβέτ χρησιμοποιώντας αυτή την ισορροπία ανάμεσα σε δολοφόνους. Το ίδιο και η Αγγλία, κατέστειλε την εξέγερση των Μάου-Μάου στην Κένυα το 1953 ενώ η Γαλλία κατέσφαζε χωρίς διαμαρτυρία στην Ινδοκίνα πριν φτάσουν οι Αμερικάνοι και στην Αλγερία, για να υπερασπιστεί τις αποικίες της.

Η περίπτωση του Κονγκό δείχνει πώς ο ΟΗΕ όχι μόνο έκανε τα στραβά μάτια αλλά έπαιζε και πολύ πιο βρώμικα παιχνίδια. Το 1960 οι Βέλγοι αποικιοκράτες αναγκάζονται να φύγουν από το Κονγκό και εκλέγεται πρόεδρος της χώρας ο Πατρίς Λουμούμπα που υπόσχεται ριζοσπαστικές αλλαγές. Οι Βέλγοι φοβούνται ότι αν υλοποιηθεί το πρόγραμμα του Λουμούμπα θα χάσουν κάθε δυνατότητα εκμετάλλευσης της χώρας. Κι έτσι οργανώνουν σχέδιο δολοφονίας. Το Κονγκό ζήτησε τη βοήθεια του ΟΗΕ για να επιτηρηθεί η αλλαγή καθεστώτος. Οι στρατιώτες του ΟΗΕ όμως τάχθηκαν με τους Βέλγους και δεν αναγνώριζαν την δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση του Λουμούμπα. Το χάος που δημιουργήθηκε στη χώρα, επέτρεψε στους Βέλγους να απαγάγουν και να δολοφονήσουν τον ηγέτη της χώρας. Μόλις το 2002, η βελγική κυβέρνηση ζήτησε "συγγνώμη" γι' αυτή τη δολοφονία. Ο ΟΗΕ ακόμη δεν έχει ζητήσει.

Ακόμη και στο Ιράκ ποιος μπορεί να πει ότι ο ΟΗΕ δεν συμμετείχε. Συμμετείχε στον πόλεμο του '91, ο οποίος δεν είχε και πολλά διαφορετικά χαρακτηριστικά πέρα από την πρόφαση. Και ήταν ο οργανισμός ο οποίος οργάνωσε και επέβλεψε στο εμπάργκο το οποίο διέλυσε τη χώρα. Με

Μπους, Μπλερ, Αθνάρ: η τρόικα του πολέμου που συμμετέχει και στο Συμβούλιο Ασφαλείας

εντολή του ΟΗΕ δεν έφταναν φάρμακα στο Ιράκ, δεν έφταναν λιπάσματα, δεν έφταναν μηχανήματα για την ανάπτυξη της χώρας. Και με την επίβλεψη του ΟΗΕ καταστρεφόταν σιγά σιγά η πολεμική μηχανή της χώρας. Μέχρι την τελευταία στιγμή πριν τον πόλεμο βρίσκονταν εκεί οι επιθεωρητές παρακολουθώντας τα όπλα του Ιράκ να καταστρέφονται. Μ' αυτές τις πλάτες μπήκαν ο Μπους και οι σύμμαχοί του στο Ιράκ έστω κι αν στο τέλος δεν πήραν την τυπική έγκριση.

Πολλοί ήταν αυτοί που επιχειρηματολογούσαν -ιδίως πριν τον πόλεμο στο Ιράκ- ότι η αμαρτωλή ιστορία του ΟΗΕ οφείλεται ακριβώς στο ότι ο κόσμος ήταν χωρισμένος ανάμεσα στα δύο μεγάλα μπλοκ. Ετσι στήριζαν τις ελπίδες τους ότι μετά τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου ο ΟΗΕ θα γινόταν πιο αποτελεσματικός. Πρέπει να γυρίσουμε πίσω πριν την ύπαρξη των δύο υπερδυνάμεων για να δούμε ότι ο πρόγονος του ΟΗΕ, η Κοινωνία των Εθνών (ΚτΕ) που λειτούργησε ανάμεσα στους δύο παγκόσμιους πολέμους είχε ακόμη πιο αμαρτωλή ιστορία.

Η Κοινωνία των Εθνών είχε φτιαχτεί για να "διατηρεί την ειρήνη" μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, δηλαδή να επιτηρεί τους όρους που έθεσαν οι νικητές του -τις συμφωνίες των Βερσαλλιών. Θυμίζει ένα κράμα από ΟΗΕ, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και Παγκόσμια Τράπεζα μαζί, γιατί εκτός από την ειρήνη επιτηρούσε και τα συμβόλαια που έκαναν οι εταιρίες της Αγγλίας και της Γαλλίας κυρίως στα τμήματα του κόσμου που είχαν ξαναμοιραστεί. Η Κοινωνία των Εθνών ήταν αυτή που επικύρωσε το διαμελισμό της Μέσης Ανατολής σε χώρες που δεν είχαν άλλο σκοπό πέρα από την ισορροπία Αγγλων-Γάλλων. Εδωσε "διεθνή νομιμότητα" στη στέψη βασιλιάδων και πριγκίπων τους οποίους φύτευαν οι ιμπεριαλιστές για να ασκούν τον αποικιοκρατικό τους έλεγχο.

Οταν όμως άρχισε η αντίστροφη μέτρηση τη δεκαετία του '30, η Κοινωνία των Εθνών άρχισε να εξαφανίζεται από τις εξελίξεις. Οταν ο Μουσολίνι εισέβαλε στην Αβησσυνία, η ΚτΕ αποφάσισε να αποβάλει τον Χαϊλέ Σελασιέ, ηγέτη της αφρικανικής χώρας από μέλος της. Ανάλογη στάση είχε στην εισβολή της Ιαπωνίας στην Μαντζουρία -στην ανατολική Κίνα. Οταν ο Χίτλερ κατέλαβε την Τσεχία, δεν υπήρξε καν ένα τυπικό κείμενο της ΚτΕ που να το καταδικάζει. Οταν ξεκίνησε ο ΄Β Παγκόσμιος Πόλεμος, κανείς δεν μπήκε στον κόπο καν να ενημερώσει την ΚτΕ.

Αν αυτή ήταν η κατάσταση πριν τον Ψυχρό Πόλεμο, η κατάσταση μετά δεν είναι καλύτερη. Ισα ίσα η μείωση του ανταγωνισμού ανάμεσα στα δύο μπλοκ οδήγησε ΗΠΑ και Ρωσία να έρθουν πιο κοντά και να οργανώσουν από κοινού επεμβάσεις. Τέτοιες ήταν οι επεμβάσεις στο Ιράκ, στη Γιουγκοσλαβία, στη Σομαλία. Ολες τους με προσωπείο "ανθρωπιστικών" επεμβάσεων, αλλά ρεσιτάλ βαρβαρότητας στην πραγματικότητα. Στη Σομαλία η

Μοντεβιδέο 21 Μάρτη: διαδήλωση ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τους δολοφόνους

κτηνωδία την οποία επέδειξαν οι κυανόκρανοι του ΟΗΕ ξεπερνούσε ακόμη και τους αποικιοκρατικούς στρατούς. Οταν ο τότε γραμματέας του ΟΗΕ επισκέφτηκε την πρωτεύουσα Μογκαντίσου το 1993, ο κόσμος τον κυνήγησε με πέτρες ενώ τον Οκτώβρη η επίσκεψη ξανακατέληξε σε αποτυχία με οδοφράγματα να στήνονται έξω από το αεροδρόμιο στο οποίο προσγειώθηκε. Ο ΟΗΕ στη Σομαλία έπαιζε πολλαπλό πολιτικό παιχνίδι στηρίζοντας μία τον ένα και μία τον άλλο πολέμαρχο στην πάμφτωχη και διαλυμένη χώρα. Μέσα σ' αυτό το χάος, είχε αφήσει τους στρατιώτες του να βασανίζουν βάναυσα τους Σομαλούς πολίτες, ενώ σε εσωτερικό έγγραφο του ΟΗΕ οι Σομαλοί αναφέρονταν ως "οι δυνάμεις του εχθρού".

Παρόλα αυτά η ιδέα του να υπάρχει ένας διεθνής ειρηνευτικός οργανισμός, πέρα από την ιστορική του αποτυχία, συνεχίζει να μοιάζει αναγκαία σε πολύ κόσμο. Πολλοί προτείνουν τη δημοκρατικοποίηση του οργανισμού. Εντοπίζουν το πρόβλημα στο ότι η Γενική Συνέλευση, στην οποία συμμετέχουν όλα τα κράτη δεν έχει αποφασιστική δύναμη, ενώ το Συμβούλιο Ασφαλείας των Μεγάλων Δυνάμεων έχει. Ομως δεν υπάρχουν λύσεις σ' αυτή την κατεύθυνση. Πέραν του ότι αν ο ΟΗΕ δεν λειτουργούσε αντιδημοκρατικά, δεν θα τον είχαν δημιουργήσει οι Μεγάλες Δυνάμεις, όσες φορές υπήρξαν διαφωνίες αυτές λύθηκαν με τη μέθοδο της απειλής και της δωροδοκίας.

Η φράση του Αμερικανού εκπρόσωπου στον ΟΗΕ προς τον εκπρόσωπο της Υεμένης το 1990 είναι χαρακτηριστική. Η Υεμένη ήταν η μόνη χώρα εκτός από την Κούβα στο Συμβούλιο Ασφαλείας που ψήφισε εναντίον του τότε πολέμου στο Ιράκ. Ο αμερικανός εκπρόσωπος είπε στον Υεμενίτη: *"Αυτό ήταν το πιο ακριβό όχι που είπες ποτέ"*. Μέσα σε τρεις μέρες είχε σταματήσει το πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας προς την Υεμένη, αξίας 70 εκατομμυρίων δολαρίων. Η Σαουδική Αραβία με καθοδήγηση των ΗΠΑ, απέλασε 800.000 Υεμενίτες εργάτες πίσω στη χώρα τους. Μια μέρα πριν αρχίσει το χερσαίο τμήμα της "Καταιγίδας της Ερήμου", δόθηκε δάνειο 250 εκ. δολαριών στο Ιράν. Ενώ στην Αίγυπτο χαρίστηκε ένα τμήμα του χρέους της, αξίας 140 εκ. δολαρίων. Στη Ρωσία δόθηκε οικονομική βοήθεια 4 δισεκατομμυρίων δολαρίων από τη Σαουδική Αραβία και τις υπόλοιπες χώρες του Κόλπου. Εκείνο τον πόλεμο τον στήριξε ακόμη και η Συρία, που σήμερα βρίσκεται στις λίστες προγραφών των γερακιών. Ο πρόεδρος Μπους -πατέρας- υποσχέθηκε στον πρόεδρο της Συρίας, Ασαντ να κάνει τα στραβά μάτια στην κλιμάκωση των σφαγών του καθεστώτος της Συρίας απέναντι στην αντιπολίτευση των Ισλαμιστών.

> *Ο ΟΗΕ στη Σομαλία έπαιζε πολλαπλό πολιτικό παιχνίδι στηρίζοντας μία τον ένα και μία τον άλλο πολέμαρχο στην πάμφτωχη και διαλυμένη χώρα*

"Η σημασία των αγορών στο σημερινό καπιταλισμό είναι τόσο μεγάλη που οι πολλές διαφορές ανάμεσα στα κράτη αναγκαστικά λύνονται με τη φωτιά και το σίδερο". Αυτή η φράση του Μπουχάριν που περιγράφει τον ιμπεριαλισμό με λίγες λέξεις σήμερα ισχύει επί εκατό. Γι' αυτό δεν μπορούμε να έχουμε ελπίδες σε κανέναν διεθνή οργανισμό για την ειρήνη. Ο πόλεμος δεν είναι μια δυσλειτουργία του συστήματος, ένα αποτέλεσμα λάθος συνεννοήσεων μεταξύ των κρατών. Είναι ένας τρόπος με τον οποίο διεξάγεται ο ανταγωνισμός μεταξύ τους. Δεν υπάρχει κάποια δύναμη στο παγκόσμιο σκηνικό που να στέκεται έξω από αυτό τον ανταγωνισμό, μια δύναμη που τα συμφέροντά της να είναι πάνω από τα συμφέροντα των κρατών. Ο ιμπεριαλισμός συνεχίζει να είναι μια πυραμίδα ανταγωνισμών και αλληλεξαρτήσεων ανάμεσα σε κράτη, άλλα πιο ισχυρά, άλλα πιο αδύναμα με τα πιο ισχυρά να οργανώνουν την επιβολή της ισχύος τους πάνω στα πιο αδύναμα.

Ο ΟΗΕ αποτελεί έναν οργανισμό δίπλα στο ΔΝΤ, στην Παγκόσμια Τράπεζα, τον ΟΟΣΑ που στόχο έχουν να ρυθμίζουν με τον καλύτερο τρόπο αυτή την ανισορροπία και την εκμετάλλευση. Είναι ένας μηχανισμός του παγκόσμιου συστήματος που σπέρνει τη φτώχεια και την πείνα στον Τρίτο Κόσμο, του συστήματος που ρημάζει ολόκληρες χώρες με τις ιδιωτικοποιήσεις, τα τοκογλυφικά δάνεια και την αφαίμαξη του πλούτου τους. Η δύναμη που μπορεί να φέρει την ειρήνη δεν βρίσκεται ανάμεσα στα κράτη αλλά απέναντί τους. Το αντιπολεμικό κίνημα χρειάζεται να συνεχίσει να αντιστέκεται σε καινούργιες σφαγές, χωρίς να στηρίζει ούτε μια στιγμή τις ελπίδες του στους συμβιβασμούς και στα παρασκήνια του ΟΗΕ.